

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Nyírmeggyes Község Önkormányzata

2022-2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	18
Célok.....	18
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	20
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	20
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	24
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	54
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	86
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	92
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	100
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	105
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	107
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	109
1. A HEP IT részletei.....	109
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	109
Jövőképünk.....	111
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	112
3. Megvalósítás.....	117
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	117
3.2 A megvalósítás folyamata.....	117
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	119
3.4 Nyilvánosság.....	120
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	120
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	121
4. Elfogadás módja és dátuma.....	122

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nyírmeggyes Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a 66/2018. (IX. 25.) önkormányzati határozatával elfogadott majd a 49/2020. (XI. 16.) önkormányzati határozatával felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

A település bemutatása

Megközelíthetősége:

Nyírmeggyes Szabolcs – Szatmár – Bereg megye szatmári részén, a Délkelet-Nyírségben található település. Megyeszékhelyüinktől, Nyíregyházától mintegy 51 km-re, a megye 2. legnagyobb városától, Mátészalkától 5 km-re fekszik. Megközelíthető a 471-es úton, érinti a Nyíregyháza – Mátészalka vasútvonal, ez kedvezően befolyásolja a lakosság foglalkoztatási helyzetét. Mivel a munkalehetőségek helyben – a környező kistelepülésekhez hasonlóan – minimálisak. Ennek következtében sok család küzd megélhetési gondokkal.

Története:

Őseink a honfoglalás idejében elkerülték a magasabb fekvésű, erdővel borított, homokos talajú térségeket, leginkább a folyók egykori árteréből kiemelkedő hátakat, valamint az AnarcsNyírkarász, Buj-Nyíregyháza-Érpatak-Geszteréd irányú földszávot, és a Nyíregyházától Apagy, Nagykálló, Balkány felé elterülő vonulatokat ülték meg. Az egyik ilyen honfoglaló Kaplony nemzetség a Kraszna és Szamos mellékén telepedett meg, tőlük származott a Károlyi, Vetési, Bagosi, Csomaközi család. A Semjén vagy Balog nemzetség ősi szállásai a Szamos két partján voltak, utódaik előbb Lökös, később Kállay néven szerepeltek. Szintén a Szamos vidéke adott otthont a Kölcsey nemzetségnek, amelyből a Kende és a Kölcsey család ágazott ki, valamint a Gutkeled nemzetségnek is,

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

amelyből a Báthori, Várdai család eredt. A Káta nemzetség a Kraszna mentén telepedett meg, tőlük származtak a Csaholyiak, Surányiak és Vasváriak.

A község V. István király 1272. augusztus 3-án kelt oklevelében tűnik fel Hetény határjárásánál Medyes néven. Szent László fennmaradt kultusza miatt királyi telepítésűnek vélik a falut. Oklevél 1297-ben említi először, de akkor már kialakult faluként.

1300-ban földesura Topokai. A XIV. század elején a Tövisiek Közép-Szolnokból származó családjának birtokában volt a település.

1337-ben az idevaló Tövissedi István fia pereskedik a Kaplony nembeli Nagymihályiakkal a területért. 1340. decemberében a falu egyharmadába-bírság címén (40 márká) - a pernyertes Csaholyi Péter fiát, Jánost iktatta be a váradi káptalan, bár Tövissedi Istvánt fiai: János, Lőrinc és Miklós eltiltották a kérdéses birtokrész átengedésétől. Tiltakozásuk azonban eredménytelen maradt, sőt még a saját birtokrészüket is elpusztította a szomszédos birtokos: Kántor Bereck.

1348-ban, mint a Tövisei nemesek birtokát, Kántor Bereck pusztította, így a hajdani Medgyes nevét később Medgyesteleke néven leheljük fel, ami a település elpusztult állapotára utal, így már csak telekhelynek nevezték.

1352-ben I Lajos Királynak jelentette Szatmár megye előjárója, hogy Meggyestelken Kántor Bereck hevesen támadta a Nagysemjéni István fiának jobbágyságait. Nem véletlen tehát, hogy a települést 1354-ben már csak telekhelynek nevezték, 1358-ban pedig kifejezetten lakatlannak.

Egy **1357. évi** oklevél szerint Ruszkával, Martonival és Hodásszal volt határos. Utóbbi év augusztusában Hetény 4 Nevét 1381-ben Megyes alakban találjuk.

1383-ban Tövised Jakab birtokolja, akinek magvaszakadtával a Csaholyiakra szállott s övék volt a család kihaltáig. Később ez a birtokrész - egy 1383-ban kelt oklevél szerint - a Kállayak kezére került, akik egy részét be is népesítették. 1384-ben Kállay Istvánnak ezen birtokán a szomszédos Radalf urai: a Macsolai Nyilasok hatalmaskodtak. Ugyancsak ez időben sikerült Tövissedi Jakab mester diáknak iktatóparancsot szereznie Meggyesnek az Abaházával szomszédos azon részére, amely 1340-től a Csaholyiak birtokában volt. A Csaholyiak ellentmondása miatt azonban a kialakult peres eljárásban csak 1390. augusztus 31-én hoztak végítéletet, elrendelve Tövissedi Jakab mester diák beiktatását a kérdéses birtokrészbe. Alig néhány év múltán, 1392. január 14-én, Tövissedi Jakab a kiskorú fia: Péter nevében is átengedte Meggyest és a szomszédos Tárkány nevű öröklött birtokait a határaikon belül fekvő Tuzokos, Eperjes és Cserepes tartozékaikkal együtt-155 budai dénármárkáért- Kállay István unokáinak és Csaholyi Sebestyén fiainak.

1408-ban Csaholyi László a meggyesi részirtokait zálogba adta Vay Pálnak, akit a birtokba be is iktattak.

1410 körül a Kállayak részirtoka már Kállay István fia: Meggyesi Zsigmond öröklött birtoka volt. Az bizonyos, hogy 1413-ban még egy szent Andrásnak emelt templomáról létezik említés.

1429. májusában Csaholyi István fiai: János és László nyertek új adományt Zsigmond királytól Meggyesre, de az egykori birtoktest továbbra is a Kállay és Csaholyi családok tulajdona maradt. 1429-ben Megyes utragne alakban találjuk.

1434. áprilisában az elhalt Meggyesi Zsigmond és felesége hagyatékán osztoztak utódaik és örököseik, ekkor említik a falu Szent László király tiszteletére emelt templomát és István nevű plébánosát.

1436-ban vajai Vay Pál kapta meg felét.

1471. szeptemberében a Báthoryak feldúlták Csaholyi Pál meggyesi birtokát, s a javait Bátorba hurcolták.

1477-ben a Bélteki Drágffyok szerezték meg itt Csaholyi Mátyus fia, István részeit. **1513-ban** az elhalt Csaholyi Bertalan özvegye, Anna asszony vonakodott visszaadni férje egykori megyyesi részbirtokát.

1514-ben meghirdetett keresztes hadba számosan vonultak a térség falvaiból, mezővárosaiból.

1520-ban -leányági örökösként- Derzsi Lászlóné Buthkay Keszegh Erzsébet szerzett benne a Csaholyiaktól részeket. A hatalmas Drágfi Gáspár pártfogása alatt a reformáció már 1527-től kezdve nagyon elterjedt volt vármegyénkben s a többek között a községünkben birtokos. Sulyok, Irinyi, és Zeraycsaládoknak is hívei közé számíthatta - joggal lehet következtetni, a XVI. század második felében már református volt a lakosság.

1546-ban Peökry Pál birtokolta egy részét. Volt ez azon Peökry Lajosnak Báthori Erzsébettől született fia, aki mivel Ferdinánd Királyt illetlenül tsufolta, Gréczben és Insprukban két esztendeifogságban tartatott 1547-ben Csaholyi Somát és Katalint iktatták itt birtokba.

1549-ben Brebiri Melyth Györgyné Csaholyi Anna követelte a másik Csaholyi-ágtól elhalt apja birtokainak okiratait. A XVI. Században földesurak benne a Báthoryak is. A XVII. században Meggyes urai gyakran változtak. Új birtokosként feltűnik Anarczy György, 1659-ben Kapy Katalin. Jelenleg a nyírmeggyesi egyház történetéről 1666-ból és 1673-ból kelt kontraktuális levél s a megmaradt kisebbik harang ezzel az inscriptiával: "Sum furu in glorian Dei Ao 1687" árulkodik. Az egyház adatai az 1666. évig vezetnek vissza az ekkori prédikátor Dobrai Mihály volt. A II. Rákóczi Ferenc által elrendelt 1703 pünkösdjétől 1705 január 1-ig tartó összeírásból kitűnik, hogy meggyes 2 hétig pusztán állott az összeírás alkalmával, csupán 6 gazda lakott benne.

1742-ben restaurálják a templomot, két évvel később 1744-ben pedig másik harangot öntetnek a kisebbik mellé. Az 1766 évi tűzvész, amely egy villámcsapás következménye volt, elpusztította a község templomát és a parókiát is.

1783-ban 18 nemes és 6 adózó férfiúból megalakul az első presbitérium. A XVIII. században a gróf Teleki, Irinyi, Ujhelyi, Korda, Bay, Sulyok, Varga, Kovács és a Szatmári, Bence családok szerezték meg. Már Nyír-Meggyes néven írt róla Fényes Elek az 1851-ben kiadott Geographiai szótárában: "Szép erdeje volt, jóféle lapály és homokos határa búzát, rozsot, kukoricát bőven termett, 1433- an lakták."

Szatmár vármegye 1908. évi monográfiájában kisközségként szerepel 335 házzal, 1737 lakossal, 4092 hold határral és 12 tanyával. Akkori urai Ilosvay Aladár és Bálint, özv. Vály Jánosné, Nemestóthi Szabó Antalné voltak. A község 1786-ból származó pecsétje jól tükrözi, hogy az emberek fő megélhetési formája már ebben az időszakban is a mezőgazdaság volt. A zárt pecsétmező alján stilizált föld, belőle kinövő lombos fával, fölötte az évszám: 1786. A fa bal oldalán alul görögdinnye, fölötte sárgadinnye, a jobb oldalon egy kéve búza. Tisza László, Kálmán és Lajos 1866-ban, még a birtok elkülönözés (jobbágyfelszabadítás lezárása) teljes befejezése előtt, felosztották egymás között a tiszai uradalmat, amit 1866. október 21-én Geszten írtak alá. A továbbiakban rögzítették a fiú és leányágot egyaránt érintő örökösödés alá eső birtokrészeket is, ide tartozott Nyírmeggyes is tizennégyezer forint becsült értékkel.

A rendszerváltás előtti években Nyírmeggyes aktív keresőképes lakossága a közeli városban Mátészalkán, illetve a Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben dolgozott.

Mátészalka a környék központja, a környékbeli falvakra gyakorolt vonzáskörzete hatalmas volt, hiszen nagyon sok vállalat működött ott, pl: Magyar Optikai Művek – MOM, Ipari és Szerelvénygyártó Gépgyár – ISG, Budapesti Finom Kötött áru Gyár – BFK, ERDÉRT, ZÖLDÉRT. Bútorgyár, Mezőgép, Tejipar, Kenyérgyár. Ezek a vállalatok „bejárós”, alul iskolázott embereket foglalkoztattak.

A rendszerváltás után Nyírmeggyes község gazdasági élete súlyos válságba került, mivel a Termelészövetkezet megszűnt, valamint a részei felbomlottak (varroda, kertészet, sertés telep, cipősarok készítő üzem, csirkenevelő telep). A környéken található gyárak, üzemek csődbe mentek, s az ott dolgozókat elbocsátották. A munkanélküliség óriási magasságokba emelkedett.

A munkanélküliség következtében nagy szociális feszültségek alakultak ki. Az óriási munkanélküliség magyarázható az alacsony iskolai végzettséggel, a pályakezdő fiatalok magas számával, a közhasznú illetve közmunka programok hiányával.

A 90-es évek közepén lassú stabilizálódás, szerény mértékű fejlődés kezdődött. A korábban kizárólag csak szovjet piacra termelő Konzervgyár piacot váltott, ez által talpon tudott maradni. A varrodának új, olasz tulajdonosa lett, aki új gépi technikával modern termelési módot tudott tanítani a felvett dolgozóknak.

Azonban a Petőfi Mezőgazdasági Termelészövetkezet többi része a kertészet, a csirkenevelő telep, a sertés telep privatizálása nem volt sikeres.

A Mátészalkán található régi gyárak egy része például a MOM Zrt. 2 új német tulajdonost kapott, így átalakult - jelentős része – CARL ZEISS-é, és BUCHMAN-á.

A bútorgyárt, az Erdértet, a Tejpart, a Kenyérgyárat sikeresen privatizálták, így ha lassan is, de elkezdődtek fejlődni.

Az új gyárak a ZEISS, BUCHMANN, VEGA, és a Mátészalkán gombaszerűen kinőtt új bevásárló központok új munkahelyeket biztosítottak a munkavállalók részére. Lassan a munkanélküliség kezdett mérséklődni térségünkben ez által Nyírmeggyesen is.

Földrajzi adottságok:

A Délkelet-Nyírség kistáj jellemzően 20-25 m magasra emelkedik ki a Tiszántúl síkjából, felszínét az észak-keleti Kárpátokból lefutó folyók hordaléka, valamint a szél alakította ki a pleisztocén földtörténeti korban. A település 37%-ban futóhomokkal fedett, homokbuckákkal tagolt hordaléksíkság. A futóhomok mellett humuszos homok, koványos barna erdőtalaj és réti talaj a jellemző. Éghajlatát tekintve a mérsékelt meleg és a mérsékelt hűvös éghajlati öv határán terül el. A mérsékelt éghajlat mellett magas a napsütéses órák száma (1980-1990), a középhőmérséklet 9,5-9,7 °C, az évi csapadékösszeg 590-610 mm között alakul. Az uralkodó szélirány az É-i és ÉK-i, de gyakori a DK-i szél is. Az éghajlat a nem túl víz- és hőigényes kultúráknak kedvez, elterjedt a rozs és vöröshere. A futóhomok kiterjedtsége elég magas, 37 %, ezért az erdősítési programokban gondolni kell az erdőterületek bővítésére. Jellemző természetes erdőtársulások csak foltokban maradtak meg, elsősorban a vizenyős, művelésre nem alkalmas területeken. Erre az élőhelyre jellemző társulás a nyírláp és a fűzláp. A Nyírség potenciális erdőtársulása, a gyöngyvirágos tölgyes ma már nem található meg a település területén. Erdőinek jelentős részét akácok alkotják, kisebb területen pedig nemes nyárok, tölgyesek, fenyőfélék találhatóak. A nyílt társulások között homokpusztarétek is megfigyelhetők, jellemző a tőzegeper, sások előfordulása.

Nyírmeggyes település örökségei: Nyírmeggyes legjelentősebb építészeti értéke, a középkori eredetű református templom, mely műemléki védelem alatt áll. A településen a

református egyház története 1527-ben kezdődött: akkor kezdett terjedni a reformáció a környéken. A késő gótikus templom a XIV. században épült. A tornyon téglából készült a sisak, ami a környéken igen szokatlan. Az épület hozzávetőlegesen keletelt, egyenesen záródó hajója téglalap alaprajzú, nyugaton egy nyolcszögletű harangtoronnyal,

délen két toldalék építménnyel rendelkező kontyolt nyeregtetős épület. Bejáratai egy déli előtérből, illetve a nyugati torony tengelyében nyílnak. A hajó párkánymagasságától nyolcszögletű torony földszintjén oldalanként 2-2 támpillér keretezte egyenesen záródó bejárati ajtó, felette félköríves ablak. A körbefutó fő párkány felett páros oldalanként 1-1 félköríves ablak nyílik. Fél óraparkánya felett falazott kő gúlasisak. A hajó háromszögű oromzattal kapcsolódik a toronyhoz, sarkain támpillérekkel, míg déli oldalához egy félnyeregtetős karzatfeljáró toldaléképület, illetve egy háromszögű oromzatos előtér, lizénás keretezésű falmezőben nyíló bejárattal. Közöttük neogótikus rézsús, könyöklős ablakok nyílnak. Egyenesen záródó végén 3 támpillér között 2 félköríves ablak. Északi falán 2 neogótikus ablak nyílik. Kontyolt nyeregtetején fémlemezborítás található.

A művelődési ház és a Községháza között áll a római katolikus egyházhoz tartozó Szentháromság templom, melynek kertjében egy fa harangláb is található. A templom ékes dísze Nyírmeggyes főterének.

I. és II. világháborús emlékművek

A település központjában két emlékmű áll. Az első világháborús emlékmű a református és katolikus templom között látható. A második világháborús emlékmű szobrászati alkotás nélküli, a református templom mellett található.

Arany János szobor és emléktábla

Az egyik legismertebb és leghíresebb írónk nevét viseli a helyi művelődési ház és az általános iskola épülete is. A művelődési ház névadóját, Arany Jánost Varga Tamás szobrász mintázta meg. Az életnagyságú, bronzból készült művet az épület elé, a rózsakert közepében helyezték el, 1999-ben. Az író arcképes emléktáblája az iskola bejárata mellett található.

Jóság szimbóluma

2012-ben avatták fel az Arany János Általános Iskola udvarán Grigoriy Pototsky orosz szobrászművész alkotását, mely a Jóság szimbóluma nevet viseli. A pitypang a művész szerint egy légi virág, mely a jóságot jelképezi. Egy hosszú szárú, virágot megjelenítő

szobrot láthatunk, ahol a virágot nyitott tenyerek formálják, rajtuk tágra nyílt szemekkel. A szobrász így vélekedik koncepciójáról.: „A nyitott tenyerek a Földet formázzák. Amíg jók vagyunk, addig óvjuk a Földet. Ha nem leszünk ilyenek, akkor a Föld eltűnik, és mindannyian elpusztulunk. Még a legnehezebb nemzetközi problémákat is a jóság elve alapján kell rendezni. Ezért szorgalmazom, hogy a különböző országokban helyezték el a jóság szimbólumát.” A szobor másai szintén megtalálhatóak a világon már sokfelé, pl. Franciaországban, Németországban, Svájcban, Ausztriában, Kínában, Észtországban, Lettországban, Ukrajnában, és Oroszországban is.

Gébics tanya

A Nyírmeggyes határában lévő Gébics-tanya egy parabolabucka ölelésében, csöndes, nyugodt környezetben helyezkedik el. A több mint két hektáros terület egyik része öreg akácos, mely a homokbuckák megkötésére lett telepítve, a másik részén néhány éves akácültetvény található. A tanya vad és madárvédelmi bemutatóhelyként működik, valamint otthont ad környezet, - és természetvédelmi előadásoknak, foglalkozásoknak. Az ide látogatók megismerkedhetnek a vadon élő állatok és madarak életkörülményeit segítő eszközökkel és lehetőségekkel. Az évekkel ezelőtt létesített odútelep kiváló lehetőséget kínál az odúlakó madarak fészkelési szokásainak megfigyelésére, a fiókák fejlődésének nyomon követésére. A látogatók betekintést nyerhetnek az odúkészítés, a helyes odúkihelyezés, takarítás rejtelmeibe is.

Nyírmeggyes természeti értékei

Nyírmeggyes külterülete nagyrészt mezőgazdasági terület és telepített akác, nyár, de itt is található érdekes és megőrzésre érdemes élőhelyeket. Kiemelten fontos lenne a homokbuckák között megbúvó égerlápoknak és mocsaraknak a megóvása. Igen változatos élővilággal találkozhatunk ezeken a kis élőhelyszigeteken, amelyek sokat megőriztek az eredeti növény, -állatvilágból. Az égeresekben többek között fellelhetjük a kékcinegét, a fekete rigót, széncinegét, fekete harkályt, az emlősök közül a mogyorós pelét stb. A náddal és gyékénnyel benőtt mocsaras területeken gyakori vendégek a posztafélék, tücsökmadarak, de itt fészkel még a barna rétihéja, mely védett madarunk, eszmei értéke 50.000 Ft, és a tőkés réce is. A vizenyősebb élőhelyeken megtalálható a mocsári teknős és a vízisikló. Ezért is fontos nagyobb figyelmet fordítani ezen területekre, hiszen ezek biztosítják a legideálisabb élőhelyet a térség növény-és állatvilágának fennmaradásához. A Gébics tanyáról egy rövid sétával juthatunk el egy közeli éger lápba, melynek domináns faja az éger, de mellette a magyar és magas kőrös is előfordul. A mélyebb, vízállásos fekvésben magassásos, nádas társulás váltja fel, ahol már a fűzfajok is megfigyelhetők, tavasszal tömegesen nyílik a mocsári nőszirm. Csökkenő vízszint mellett sajnos tömegessé válnak a nitrofil fajok (fekete bodza, felfutó komló, nagy csalán). A terület érdekessége, hogy megfigyelhető a különböző, vízhez kötődő társulások együttes jelenléte. A természetes élőhelyek megőrzése érdekében a legfontosabb feladat a meglévő belvízcsatornák vizének visszatartása, a lefolyás lassítása. Az erdőben szívesen dagonyáznak vaddisznók. Madárfajok közül érdekesség a nyaktekerces, csuszka, lappanytú, magasabb vízállás esetén vízimadarak is visszatérő

látogatói a helynek. A Gébics tanyán található kerti kistó számos békafajnak szolgál szaporodóhelyül, mint például a barna varangynak, erdei békának, zöld levelibékának és a vöröshasú unkáknak

A külterület területfelhasználási elemei

Szántók: Nyírmeggyes külterületén a mezőgazdasági jelleg az uralkodó. Az éghajlat a nem túl víz- és hőigényes kultúráknak kedvez, elterjedt szántóföldi növény a búza, a kukorica, a rozs és a vöröshere. Ma a külterület döntő részét, foglalják el a szántók, melyek részben közúton, részben dűlőutakon jól megközelíthetők. A szántóterületek a határban összefüggő felületként jelennek meg, a táblák határain futó csatornák és utak menti fasorok csak helyenként tagolják a tájat.

Rétek, legelők: A gypes területek erősen megfogyatkoztak az utóbbi száz évben. A nyílt társulások közül a homokpusztarétek jellemzőek. A mélyedésekben gyakoriak a vízállásos, nedves rétek, mocsárrétek. A rétek és a legelőként hasznosított gyepterületek együttvéve a külterületnek kb. 1%-át teszik ki.

Erdők: Erdőtársulásait jelentős mértékben akác, nemes nyár, fekete fenyő és erdei fenyő ültetvények jellemzik. A tölgyesek kisebb arányt képviselnek. Az erdők a település 1/3-át borítják.

Gyümölcsösök: A gyümölcsösök területe az utóbbi években az alacsony felvásárlási árak miatt csökkent. Az alma- és meggytermesztés jellemző a településre. A gyümölcsösök nagy része a külterületen található, körülbelül a külterület 18%-a. A zártkerti területeken korábban elsősorban a szőlőtermesztés volt jellemző, amit ma részben gyümölcsösként, részben szántóként hasznosított parcellák tarkítanak, de jelentős a parlagon hagyott területek aránya. Szőlőként nyilvántartott terület kb. 1%.

Az utak forgalma a kiépítésük óta nagymértékben megnövekedett, miként a közlekedő járművek súlya is. Az utak ráadásul nem arra a haladási sebességre lettek tervezve - ha egyáltalán tervezettek voltak - amelyeken most közlekednek rajtuk.

Infrastruktúra helyzete

- a település elérhetősége:** közúton a 471-es fő közlekedési út mellett helyezkedik el az M3-as autópálya felhajtója 18 km-re található. Vasúton a Mátészalka-Debrecen- Nyíregyháza útvonalon helyezkedik el.
- vonalas közművek kiépítettsége:** víz, szennyvízcsatorna, gázhálózat kiépített,
- telefonellátottság:** vezetékes és mobilhálózat, valamint kábelcsatlakozási lehetőség, telefon és internet elérhetőség jó,
- szilárd hulladék kezelése:** a település szeméttlerakó telepe rekultiválásra került a szilárdhulladék hetente kerül elszállításra a megyei térségi hulladékgazdálkodási társulás által alapított Kft-én keresztül,
- intézmények infrastruktúrális, eszköz ellátottsága:** az intézmények eszköz ellátottsága hiányos, az épületek elavultak, energia felhasználásuk magas.

Az Önkormányzat ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a vízvezetékrendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, szolgáltatások biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy az Önkormányzat olyan honlappal rendelkezzen,

melyen az Önkormányzattal és intézményeivel kapcsolatos minden fontosabb tájékoztatás biztosítható legyen.

Településünk erős és gyenge pontjai:

Erősségek:

- a természeti környezet tiszta, jelentősebb szennyeződésektől mentes
- Mezőgazdasági hagyományokkal, termelési tapasztalatokkal rendelkeznek a település lakói
- Országos hírű gyümölcstermesztési és gasztronómiai hagyomány
- Jelentősek az élelmiszeripari tapasztalatok és hagyományok
- Beruházásokra alkalmas ingatlanok rendelkezésre állnak
- Térségi együttműködés szervezeti keretei kiépítettek és működőképeseek
- Civil szervezetek viszonylag magas aránya
- Jelentős számú szabad munkavállaló
- Járási központ, ipari park közelsége
- Jó adottságok a falusi és kerékpáros turizmus számára
- A település elérhetősége közúton és vasúton is jó (471-es főút mellett, közel az M3-as autópálya)
- Határ menti települések közelsége (Ukrajna 50 km Románia 22 km)

Gyengeségek:

- Hátrányos helyzetű csoportok részaránya növekszik
- Elvándorlás elsősorban a képzettebb fiatal korosztályt érinti
- A településen élők életszínvonala alacsony, jövedelmi helyzetük kedvezőtlen
- Jelentős a munkanélküliség, magas az alkalmi munkából élők száma
- A rendelkezésre álló munkaerőnek nem megfelelő a szakképesítése,
- Az idegenforgalom nem rendelkezik piacképes kínálattal, kiépített infrastruktúrával és szolgáltatói háttérrel,
- A működő vállalkozások többsége gyenge versenyképességű,
- A közúthálózat állapota rossz,
- Kerékpár-úthálózat nincs kiépítve,
- 471-es főút melletti járdaszakasz hiányos, felújításra szorul,
- Nincsenek a helyi termékek feldolgozására épülő családi kis üzemek,
- Nagymértékű elvándorlás, romló korösszetétel,
- A gazdaság alacsony szintje
- Csapadékvíz elvezető rendszer elavult

Hogyan fejlődött településünk az elmúlt 4 évben?

Pályázatok

TOP-3.2.1-15.SB1- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése. Energetikai beruházás megvalósítása Nyírmeggyes községben

A pályázattal megvalósult a Rákóczi u. 17. szám alatti épület szigetelése, nyílászáró cseréje, valamint a Szalkai László u. 1. szám alatti orvosi rendelő, továbbá a Rákóczi u. 33. szám alatti óvoda épületének energetikai korszerűsítése, napelemekkel való ellátása. A projekt összköltsége 67.714.239,- Ft

A Magyar Falu Program keretében településünk számos pályázatban részt vett, melyet sikerrel meg is valósítottunk.

Önkormányzati járdaépítés/felújítás támogatása

A pályázat keretében megtörtént a Szalkai út 471-es közút melletti járda felújítása. A projekt összköltsége 4.997.918,- Ft.

A projekt megvalósítása lehetőséget biztosít arra, hogy a lakók és az ideérkezők kedvezőbb körülmények között használják közterületeket, mindezek mellett javul a közlekedésbiztonsági helyzet is. Nyírmeggyes Község Önkormányzata az erős igénybevétel miatt leromlott állapotban lévő Szalkai utca (471-es számú főút) járdájának felújítását jelen pályázat segítségével valósította meg. A Szalkai utca felújítással érintett járda hossza: 204 méter, szélessége: 1,2 méter.

Az elmúlt 20 évben a járda minősége, műszaki állapota sokat romlott. A járda felülete repedezett és rendkívül töredezett. A csapadékvíz helytelen kivezetések következtében a beton járda alatti talaj kimosódott, így a járda alátámasztása megszűnt. A kialakult üregek beszakadtak és a betonjárda az árok felé nagymértékben megdőlt. Az önkormányzat pályázati támogatással segíti az iskolás, a felnőttek, az idősek közlekedését, a nagy forgalmú főút baleset megelőzését is.

A projekt által a járda térkövezett burkolatot kapott.

Közterületi játszótér fejlesztése Nyírmeggyesen

A pályázat keretében fejlesztésre került a település közterületi játszótere. A projekt összköltsége 4 981 438,-Ft.

Nyírmeggyes település önkormányzatának célja a projekt által, hogy a kistelepülésen élő gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését segítse a megfelelő eszközök és felszerelések beszerzésével, hiszen ezen eszközök elengedhetetlenek a kisgyermekkorú nevelés hatékony fejlesztése szempontjából. Mindezek eredményeként létrehozott játszótér, a fejlesztő eszközök hozzájárulnak, hogy a kisgyermek fejlődési lehetőségei javuljanak. A pályázat segítségével modern, minden biztonsági szempontból megfelelő EU szabvány szerinti játékok kerültek megvásárlásra.

A megvalósítás során telepítésre kerültek a következő játékok: 1. Kéttornyú vár GEMINI, 2. Kétszemélyes mérleghinta, 3. Torony III. Kati, 4. Kétüléses rugós mérleghinta, 5. Rugós játék többféle kivitelben, 6. Láncos egyensúlyozó hajlított korláttal, 7. Fém hintaállvány láncos, alubetétes laphintával, 8. Hajó, 9. Bástya I.

Falu- és tanyagondnoki szolgálat támogatása

A pályázat keretében 14 989 999.-Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült az Önkormányzat.

A projekt címe: Tanyagondnoki szolgálat fejlesztése gépjármű beszerzéssel Nyírmeggyesen

A projekt keretében 1 db Transporter Kombi HT 2.0 TDI típusú 9 személyes mikrobusz került beszerzése. Az általunk beszerzésre került gépjármű első üzembe helyezésű, új busz, amely a tanyagondnoki szolgálat tevékenységének megvalósítását szolgálja, és megfelel a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak. A gépjármű alkalmas a mozgásában korlátozott, kerekesszéket használó utasok biztonságos szállítására, ennek megfelelően alkalmas a kerekesszék szállítására is, valamint rámpával van ellátva.

A pályázat hozzájárul a település népességmegtartó és népességnövelő erejének növeléséhez, a fiatalok helyben maradásához. Ezen célok elérésének egyik alappillére a

közszolgáltatások fejlesztése, az egyenlőtlenségek mérséklése. A tanyabusz szolgáltatás támogatása hozzájárul a település hátrányainak mérsékléséhez, az életminőség és a közszolgáltatások elérhetőségének javításához, valamint az ifjúság vidékhez való kötődéséhez. A szolgáltató a pályázat megvalósulása révén személyes szolgáltatások keretében ellátja az egyes szociális alapszolgáltatási feladatok biztosítását, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást, az ellátottak háziorvosi rendelésre, egészségügyi intézménybe történő szállítását, valamint a helyi szociális szükségletek, egyéb szolgáltatási igények, információ közvetítését az önkormányzat és a lakosság között.

Közösségi tér ki-/átalakítás és foglalkoztatás

A projekt keretében 29 988 720,-Ft vissza nem térítendő támogatásban részesültünk. A projekt keretében az Önkormányzat tulajdonában lévő művelődési ház került felújítása. A Nyírmeggyes, belterület 625 hrsz. alatti ingatlanon lévő művelődési ház és házasságkötő terem épülete az évek alatt elhasználódott. Az épületet energetikai szempontból korszerűsítettük a fűtés korszerűsítésével, valamint napelemes rendszer kialakításával. A fejlesztés lehetőséget ad a lakosság kohéziójának megerősítésére. Célunk a hagyományos vidéki közösségi élet megerősítése, ezzel teret adva a fiatal generációk számára. A program esélyt ad a helyi kultúra, a szabadidős tevékenységek fejlődéséhez, támogatja a hagyományok megtartását és azok továbbvitelét, hozzájárul a kultúrközösségek közötti kommunikációhoz.

Út, híd, kerékpárforgalmi létesítmény építése/felújítása

A projekt keretében 31 126 000.-Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült az Önkormányzat.

A pályázat megvalósulása előtt az önkormányzat kezelésében lévő Dózsa köz, Rákóczi Ferenc köz, Csillag utca, Bajcsy-Zsilinszky utca, valamint Petőfi Sándor utca állapota meglehetősen rossz, felületük erősen töredezett, burkolatuk elöregedett volt és kátyúk jellemezték.

Az érintett utcákban burkolat felújítás nem történt az 1980-as évek óta.

A projekt összességében magában hordozza a települési életminőség javítását, vonzerejének növelését. A beruházás megvalósításával javul a településkép, az épített környezet minősége, növekszik a lakosság komfortérzete. Hosszú távú cél: A közlekedés korszerűsítése. A megvalósítás hozzásegíti a települést a fejlődéshez és egy szép, egészséges településkép kialakításához.

Óvodai játszóudvar és közterületi játszótér fejlesztése

A pályázat összköltsége 4 830 783.-Ft.

Nyírmeggyes település önkormányzatának célja a projekt által, hogy a kistelepülésen élő gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését segítse a megfelelő eszközök és felszerelések beszerzésével, hiszen ezen eszközök elengedhetetlenek a kisgyermekkorú nevelés hatékony fejlesztése szempontjából. Mindezek eredményeként létrehozott játszóudvar, a fejlesztő eszközök hozzájárulnak, hogy a kisgyermek fejlődési lehetőségei javuljanak. A megvalósítás során beszerzésre kerülő udvari játékok újak, illetve megfelelnek a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak. A játszótéri eszközök rengeteg célt szolgálnak. Mászókézben például javul az egyensúly, finomodik a szem-kéz és a szem-láb koordináció, fokozatosan kialakul az egészséges testkép a gyerekekben. Az óvoda udvarán lévő játszótér az a hely, ahol a gyerekek kiélhetik a mozgás iránti vágyukat, szabadon engedhetik a képzeletüket, miközben hasonló korú barátaiktól gyűjthetnek elengedhetetlen tapasztalatokat, ami a szociális érzésüket szolgálja. A mai játszótéri eszközök azért is nagyon hasznosak, mert az önbizalmon keresztül, illetve a

"szerep-próbálgatások" által nagy segítséget tudnak jelenteni a gyermekeknek, hogy a bölcsődei, óvodai helyzeteikben is kiegyensúlyozottak, kompetensek lehessenek.

A megvalósítás során beszerzésre került eszközök: 1 db Mini Gemini Extra játszótérre, óvodákba, iskolákba ajánlott sok funkciós játékvár. 1 db Picurka mászóka.

1 db Kétüléses rugós mérleghinta, amelyen egyszerre két gyerek tud hintázni a kényelmes, színes műanyag ülőkén ülve. 1 db Mókuserék. 1 db Láncos egyensúlyozó hajlított korláttal, amely a hullámos vonalvezetésű kapaszkodó miatt jól megoldozza a gyerekek egyensúlyérzékét. 1 db Babaház amoba játékkal. A gyerekek a babaházon belül különböző játékokat játszhatnak, illetve az egyik oldalon kialakított OXO amoba készségfejlesztő játékkal, amely használatával a gyerekek logikai képessége és térbeli látása is fejlődik. 1 db Polyball. 1 db Kétszemélyes mérleghinta fa. 1 db Hajó, ami két fő részből áll. Együttvéve olyan komplex játszótéri elem, amely változatos játékfunkciókkal és eszközökkel kínál kreatív és fejlesztő játékelményt az óvodás korosztály számára.

Népesség adatai:

A népmozgalmi adatok Magyarországra vonatkozóan felhívta a figyelmet arra, hogy a nyugati társadalmakhoz hasonlóan nálunk is elindult egy előregedési folyamat. A születések számának folyamatos csökkenése, illetve stagnálása, a születéskor várható átlagos élettartam fokozatos javulása, a kedvezőtlen mortalitási adatok következtében, mely az utóbbi időben főleg a 40-50 éves férfiakat érinti. A 60-65 év feletti korosztályt ma jellemzően az egyedülálló (özvegy) nő képviseli. Más szóval az idősödő lakosság egy csökkenő társadalom egyre növekvő rétegét képezi.

Magyarországon - ugyanúgy, mint más országokban és a világ egészére vonatkozóan is - rendszeresen készülnek népesség-előre számítások. Ezek az előre számítások a termékenység és a halandóság valamilyen feltételezett jövőbeni alakulásán alapulnak. Ezeket azonban nem lenne helyes pontos előrejelzésnek tekinteni, inkább úgy kell őket értelmeznünk, hogy kimutatják, hogyan alakul a népesség száma és összetétele a termékenység és a halandóság bizonyosfajta alakulása esetén. A legújabb magyar előszámítások szerint 2020-ban már 9,5 millióra csökken a népességszám, ha a termékenység és halandóság aránya változatlan marad.

Az elmúlt évszázadok viharos eseményei ellenére is megőrizte a település a lakosság számát, és egyediségét. Nyírmeggyes népességszám változásában folyamatos emelkedést láthattunk, melyet az I. illetve a II. világháború tört meg. A lakosságszám csökkenését lehetett tapasztalni 1990 – 1995-ig is, majd a népességszám 1995-től fokozatosan emelkedett.

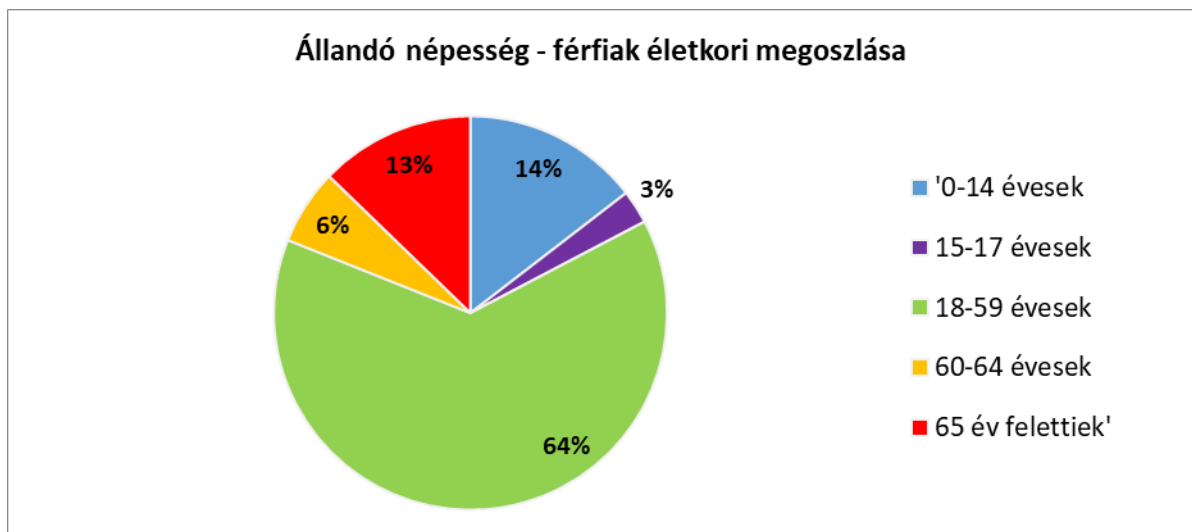
A fokozatos infrastrukturális fejlesztések kedvezően hatottak Nyírmeggyesen, s egyre több fiatal házaspár találta megfelelőnek a körülményeket a letelepedéshez, a családalapításhoz. A demográfiai változások kiegyensúlyozottabbakká váltak.

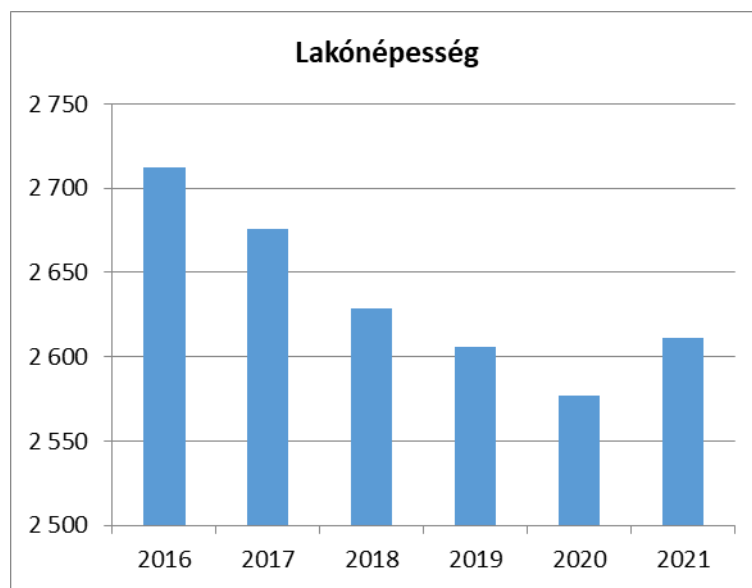
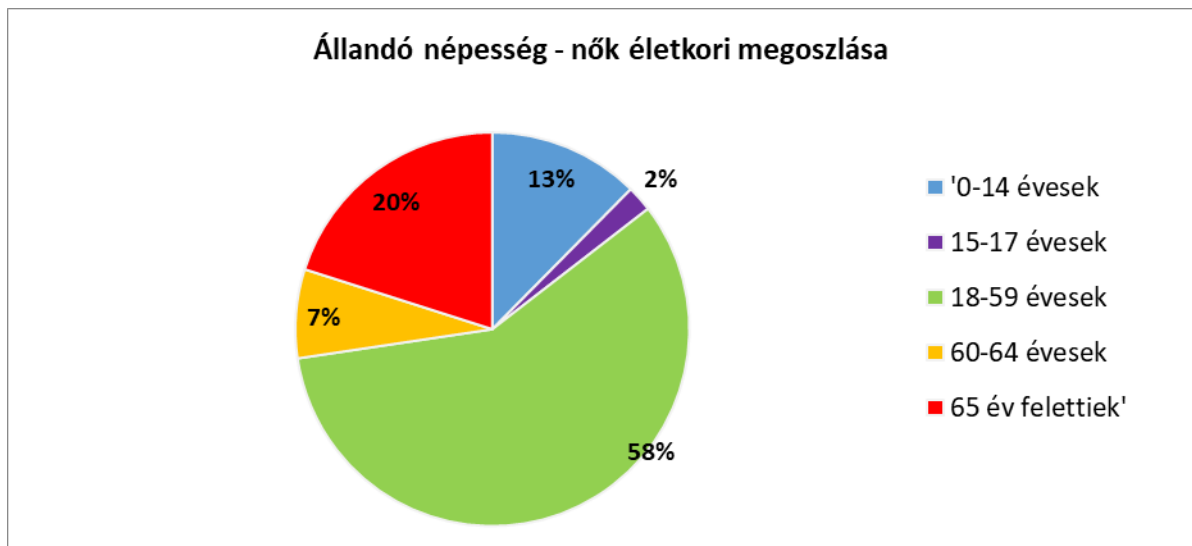
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	2 656	bázis év
2016	2 712	102,11%
2017	2 676	98,67%
2018	2 629	98,24%
2019	2 606	99,13%
2020	2577	97 %
2021	2611	98,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 340	1 330	2670	50,19%	49,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			62	2,32%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	195	165	360	7,30%	6,18%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	37	28	65	1,39%	1,05%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	854	773	1627	31,99%	28,95%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	83	97	180	3,11%	3,63%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	171	267	438	6,40%	10,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

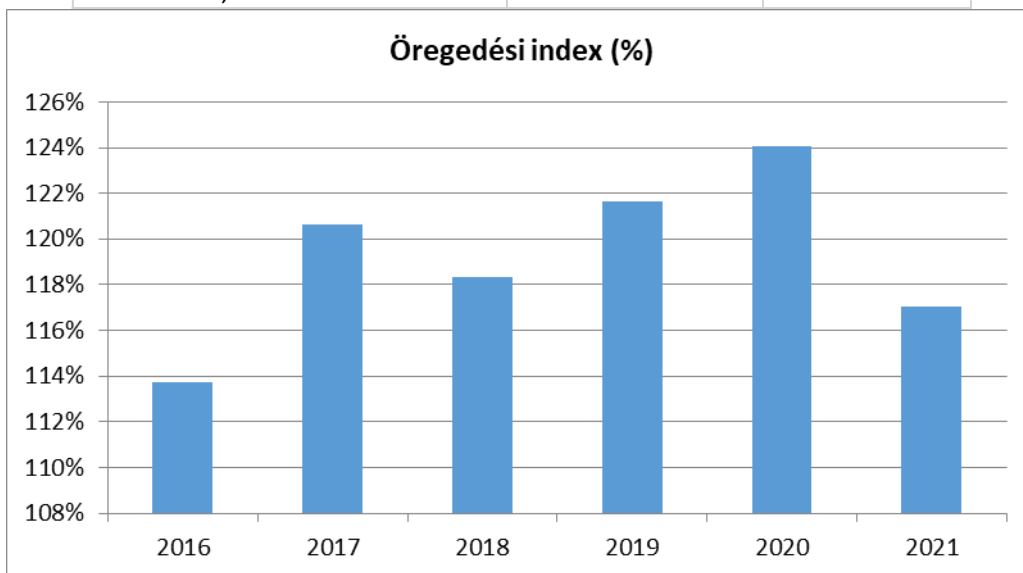

A 2. sz. táblázat, illetve a kördiagramok a 2019. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály tekintetében minimális, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között. A 0-59 évesek között a férfilakosság száma a magasabb, viszont a 60 év fölöttiek tekintetében megfordul az arány. A lakosság összetételében jelentős azon időskorúak aránya akiknek családtagjaik elvesztése miatt, vagy hozzátartozóik, gyermekeik városba költözése miatt elmagányosodnak. Fizikai és szellemi teljesítőképességük csökkenése miatt egyre inkább rászorulnak mások segítségére, rendszeres ápolásra, gondozásra lenne szükségük. A férfiak nagyobb halandóságának következményeként az elmúlt időszakban a népességben belül folytatódott a nők arányának lassú emelkedése.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	422	371	113,75%
2017	433	359	120,61%
2018	439	371	118,33%
2019	438	360	121,67%
2020	438	353	124,08%
2021	426	364	117,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A fenti adatokból megállapítható, hogy Nyírmeggyes lakosságából nagyobb számot mutat a 65 év feletti lakosok száma. Tehát a település elöregedő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-0,75
2017	-7,05
2018	-15,08
2019	-6,11
2020	-6,17
2021	21,59

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakónépesség növekedésében, illetve csökkenésében nagy szerepet játszik az elvándorlás és az odavándorlás is. A 2016. után megnőtt az oda-és elvándorlások különbségének a száma, mely 2020-ra szinte kiegyenlített, majd 2021. évben pozitív irányba mozdult. Egy ilyen kis településen ahol szinte mindenki ismer mindenkit, hamar tapasztaltuk, hogy egyre több a településre beköltöző új arc, akik megjelentek a rendezvényeken, az ügyintézésük során. Örülünk, hogy a fiatalok számára is vonzó a település.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	4,47
2017	-6,68
2018	-1,13
2019	-3,06
2020	-7,72
2021	-8,10

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A statisztikai alapinformációk alapján Nyírmeggyesen a természetes szaporodás/fogyás mutatószáma egyedül 2016-ban mutat pozitív számot, amely a születések számának emelkedését jelenti. A többi évben sajnos a mutatószám negatív. A halálozások száma jelentősen megnőtt. Mindez az öregedési index (%) diagramján is látható. 2020., 2021. évben a halálozások számának megnövekedésében szerepet játszott a koronavírus világjárvány is.

Értékeink, küldetésünk

A HEP a 321/2011.(XII.27.) Korm. rend. 1.§ (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen **a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.**

Nyírmeggyes Község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén. Lehetőséget teremt arra, hogy helyi pályázatok meghirdetésével anyagi támogatásban részesítse az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvéseket. Az esélyegyenlőség elve alapján lehetőség van az úgynevezett pozitív diszkrimináció alkalmazására, amely alapján preferált a hátránnyal induló emberek előnyben részesítése az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nyírmeggyes település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Tízéves időtávra a diagnózis alapú felzárkózás célkitűzéseinek, valamint a beavatkozás irányainak meghatározását célozza Magyarország szegregációval érintett települései tekintetében az Új Roma Stratégia (2019-2030). A stratégia a romákat érintő kulcsproblémákra reagál, újfajta, diagnózis alapú megközelítést alkalmazva. Lényege a célzott segítség és beavatkozás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejlesztési eszközöket a helyben felmért problémákhoz, szükségletekhez kell igazítani. A megközelítés hatékony beavatkozást és forrásfelhasználást tesz lehetővé az érintett területeken.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A NIS mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni.

A stratégia mint alapidokumentum meghatározza a fejlesztés fő irányait; megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – cselekvési tervek készülnek, amelyek konkrét feladatokat határoznak meg az érintett ágazati miniszterek részére. A stratégia javaslatot tesz továbbá az ifjúság élethelyzetét meghatározó jogszabályi környezet áttekintésére, felülvizsgálatára. A NIS végrehajtása jelenleg a 2012-2013. évekre vonatkozó cselekvési tervben foglalt 30 intézkedés által kijelölt keretek között zajlik.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós stratégia azon elkötelezett erőfeszítések egyike, amelyeket az Ursula von der Leyen vezette Bizottság egy egyenlőségközpontú Unió megteremtése érdekében tesz. A stratégiában megfogalmazott szakpolitikai célkitűzések és intézkedések azt szolgálják, hogy Európa 2025-ig jelentős előrelépést tegyen a nemek közötti egyenlőség megvalósulása felé. A cél egy olyan európai társadalom, ahol nők és férfiak, lányok és fiúk – sokféleségük ellenére – valamennyien szabadon választhatják meg életútjukat, egyenlő esélyt kapnak a boldoguláshoz, és az európai társadalom egyenértékű résztvevői és akár vezetői is lehetnek.

A stratégia elsődleges célja, hogy megszűnjön a nemi alapú erőszak, visszaszoruljanak a nemi sztereotípiák, eltűnjön a nők és férfiak közötti munkaerőpiaci szakadék, a különböző gazdasági ágazatokban mindkét nem azonos arányban képviseltesse magát, egyenlőséget élvezzen a bérek és a nyugdíjak terén, a gondozási feladatok mindkét nem képviselőire egyenlő mértékben háruljanak, és a döntéshozói, illetve politikai pályák nemtől függetlenül nyitva álljanak mindenki előtt. A stratégia kettős megközelítést követ: a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését célzott intézkedésekkel egészíti ki. A végrehajtás szempontjai közé horizontális elvként – azaz valamennyi szakpolitikát érintően – beépül a halmozottan diszkriminált személyek egyedi helyzetét szem előtt tartó interszekcionális megközelítés. Bár a stratégia elsősorban az Unión belüli intézkedésekre összpontosít, összhangban áll azokkal a külpolitikai törekvésekkel, amelyekkel az EU határain kívül is igyekszik előrelépést elérni a nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalása terén.

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker - és egyben a legnagyobb kihívás is. E kihívásra reagálva Magyarországon is szükséges az időspolitika kialakítása, az Idősügyi Nemzeti Stratégia (a továbbiakban: Stratégia) elkészítése, melynek hosszú távú célkitűzései - tekintettel arra, hogy igen sokrétű és átfogó változásokra van szükség - 2034-ig kerülnek megfogalmazásra. Ebben az anyagban a cselekvés iránya, az elérendő célállapot, valamint a célállapot eléréséhez szükséges fejlesztendő területek kerülnek meghatározásra. A 2034-re kitűzött célok eléréséhez szükséges rövidebb időintervallumban megfogalmazott cselekvési tervek kidolgozása is a későbbiekben. A célkitűzés megvalósításához rendelkezésre álló időkeretet célszerű két ütemtervre bontani, ahol az I. ütemterv 2010-2022-ig, a II. ütemterv pedig 2023-2034-ig tervezhető úgy, hogy több, párhuzamosan folyó cselekvési tervvel valósuljon meg a szükséges fejlesztés. Így biztosítható, hogy a Stratégia megvalósításának ütemezése követni tudja az ország gazdasági fejlődését, alkalmazkodjon a társadalom- és gazdaságpolitikához, lehetőséget biztosítva a mindenkori kormánynak arra, hogy az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg a fejlesztéshez szükséges beavatkozási feladatokat.

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országos Fogytékosságügyi Program (OFP) a hazai fogytékosságügyi politika alapidokumentumaként szolgáló olyan hosszú távú koncepció, mely a fogytékos emberek társadalmi befogadásának elősegítését, esélyegyenlőségük megteremtését, életminőségük javítását tűzte ki céljául. Az Országgyűlés még 2015-ben fogadta el határozatában a 2015-2025 közötti időszakra vonatkozó Programot. Az ebben található elvek, célok elérése érdekében szükséges lépések az OFP-hez kapcsolódó középtávú intézkedési tervben kerülnek meghatározásra. Az aktuálisan 2022 év végéig tartó Intézkedési Tervet a Kormány 2020. április 28-án Kormányhatározatban fogadta el.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek a következők:

- Költségvetési rendeletek
- Szolgáltatástervezési Koncepció
- Településarculati Kézikönyv
- Településrendezési Terv

- Gazdasági Program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulása (szh.: 4700 Mátészalka, Hősök tere 9.).
- Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (szh.: 4700 Mátészalka, Hősök tere 9.)

A Társulás által ellátandó feladatok Nyírmeggyes közigazgatási területén:

- **Családsegítés:** A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás
- **Házi segítségnyújtás:** Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.
- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:** A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.
- **Fogyatékossgal élők nappali ellátása:** A 3 életévüket betöltött önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátására nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kiegészítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.
- **Gyermekjóléti Szolgáltatás:** Feladata, hogy hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.
- **Bölcsődei ellátás:** A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.
- **Háziorvosi ügyeleti ellátás:** A napi munkarenden kívül bekövetkező sürgősségi esetekben a beteg vizsgálatával, egészségi állapotának észlelésével, alkalmoszerű és azonnali sürgősségi beavatkozások elvégzésével. fekvőbeteg-gyógyintézetbe történő sürgősségi beutalásával kapcsolatos feladatok.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civilszervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adatahiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyan azon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek. A mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott ez a jelenség nem bőrszín függő, bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők többsége roma származású. Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a hátrányos helyzetű térségekkel. Az NFÜ adatai szerint ezek a következő megyéket érintik: Borsod-Abaúj-Zemplén megye, továbbá Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye.

A szegénység elsősorban a pénz hiányát jelent, melynek következtében az emberek olyan tartósan fennálló hátrányos helyzetben vannak, melyből saját erőből nem tudnak kikerülni. Különbözőképp fejti ki hatását az egyénre, melyek lehetnek enyhébbek és súlyosabbak egyaránt. Ide sorolhatjuk a lakás fenntartásának nehézségeit, a számla befizetésének nehézségeit, rosszabb minőségű ételek, gyógyszerhiány, és még sorolhatnánk. Mindez pedig különböző okokra vezethető vissza. Mely okok közül a legnagyobb problémát a munkanélküliség jelenti. De ide sorolhatjuk még az alacsony iskolázottságot, az elszigeteltséget, az anyagi terhek súlyossága miatt kialakult anyagi nehézségeket és a társadalmi kapcsolatok hiányát. Magyarországon a KSH adatai szerint a szegények többnyire a tartós munkanélküliek, tartós betegek, fogyatékosok, nyugdíjasok, nagycsaládosok, egyszülős családok és a romák köreiből kerülnek ki.

A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő családról nincs tudomásunk. Azonban, a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet, ami egészen a mélyszegénységbe sodorhatja őket.

A községben roma származású lakosok nem élnek, így a cigányság szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció sem jelentkezik.

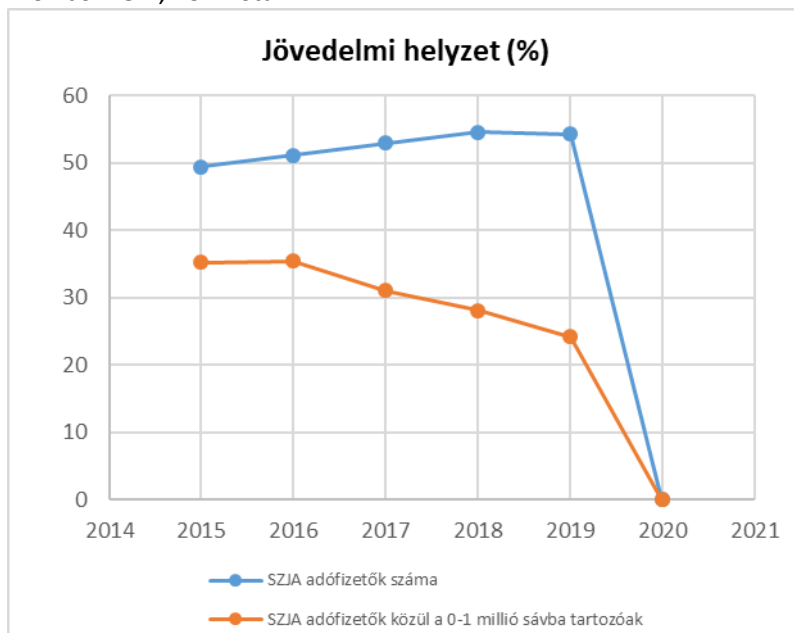
A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Különösen a nyugdíj előtt álló, nagyjából 17-18 ezer főnek egyedüli esélyként maradt a közmunka, amit kötelező elvállalniuk, ha valamilyen bevételhez akarnak jutni. Az álláskeresési járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	49,39	35,21
2016	51,11	35,43
2017	52,90	31,06
2018	54,55	28,11
2019	54,23	24,17
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat és diagram tartalma szerint a személyi jövedelem adót fizetők száma évről évre emelkedést mutat. Csökkenést mutat viszont a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma, mely azt is jelenti, hogy a jövedelmi helyzet javulást mutat, hiszen valószínűsíthetően a több személyi jövedelem adó fizetése magasabb bért jelent.

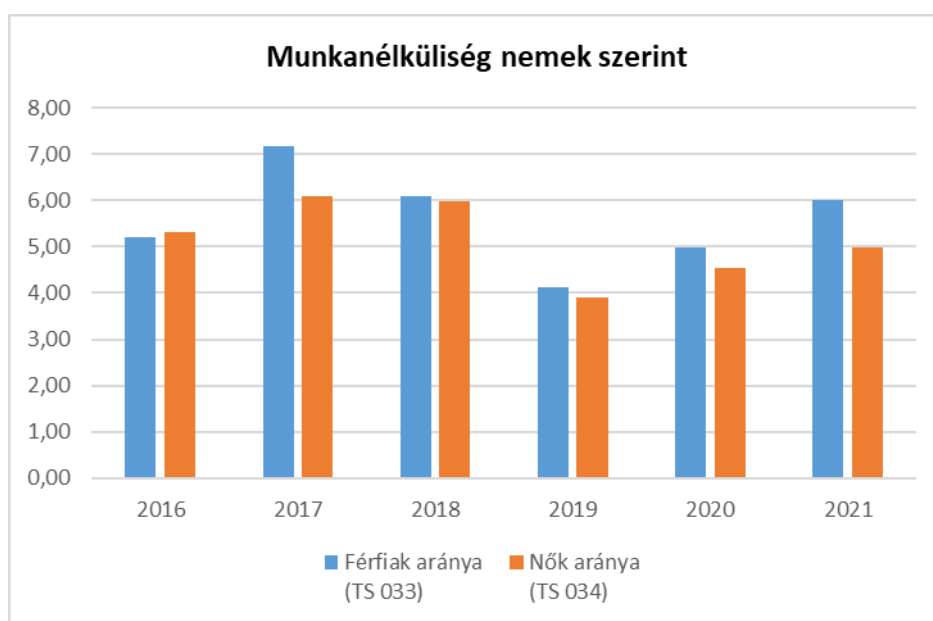
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;*

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	5,20	5,32	5,26%
2017	7,18	6,09	6,64%
2018	6,09	5,99	6,04%
2019	4,11	3,90	4,01%
2020	4,99	4,55	4,77%
2021	6,00	4,97	5,49%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

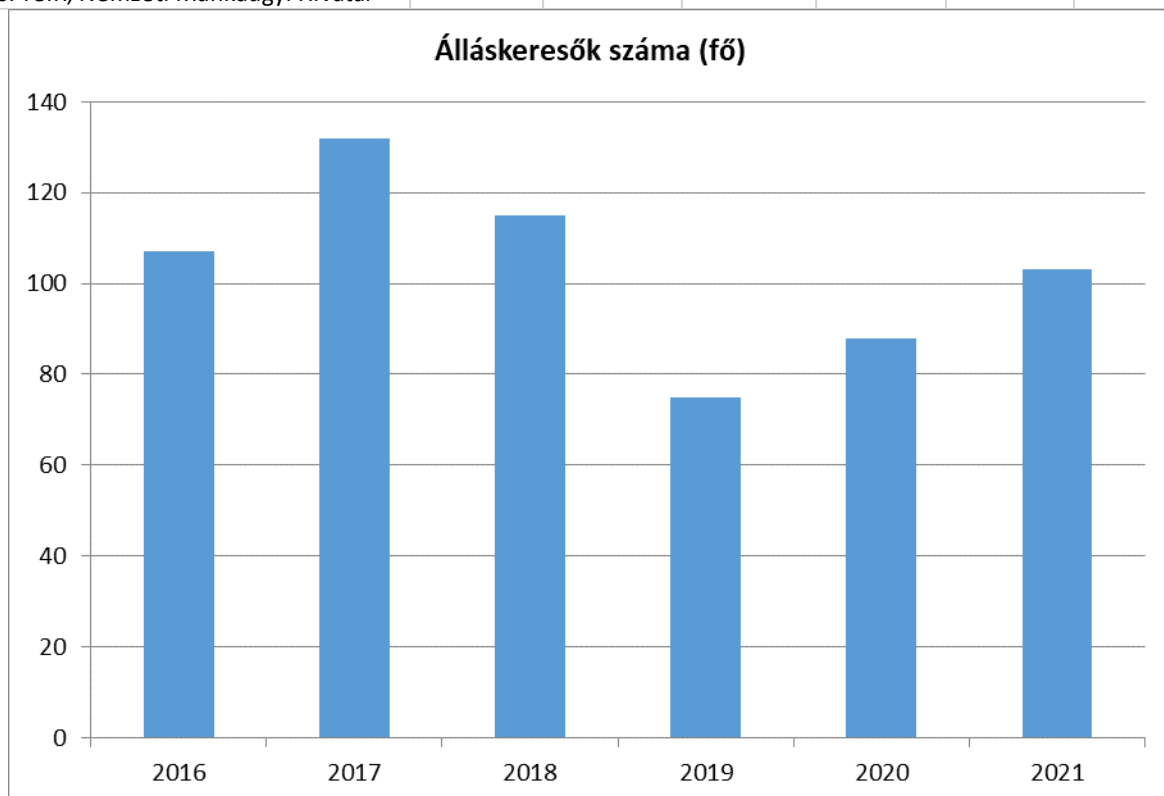

A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő az adott évben nyilvántartott álláskeresők százalékos arányát. A munkanélküliség száma 2020. évnél csökkenést mutat mind a nők, mind a férfiak tekintetében, azonban számuk 2021-re visszaemelkedett a 2018-as szintre. Ebben szerepet játszhat a koronavírus világjárvány is, mely során többen elvesztették munkahelyüket.

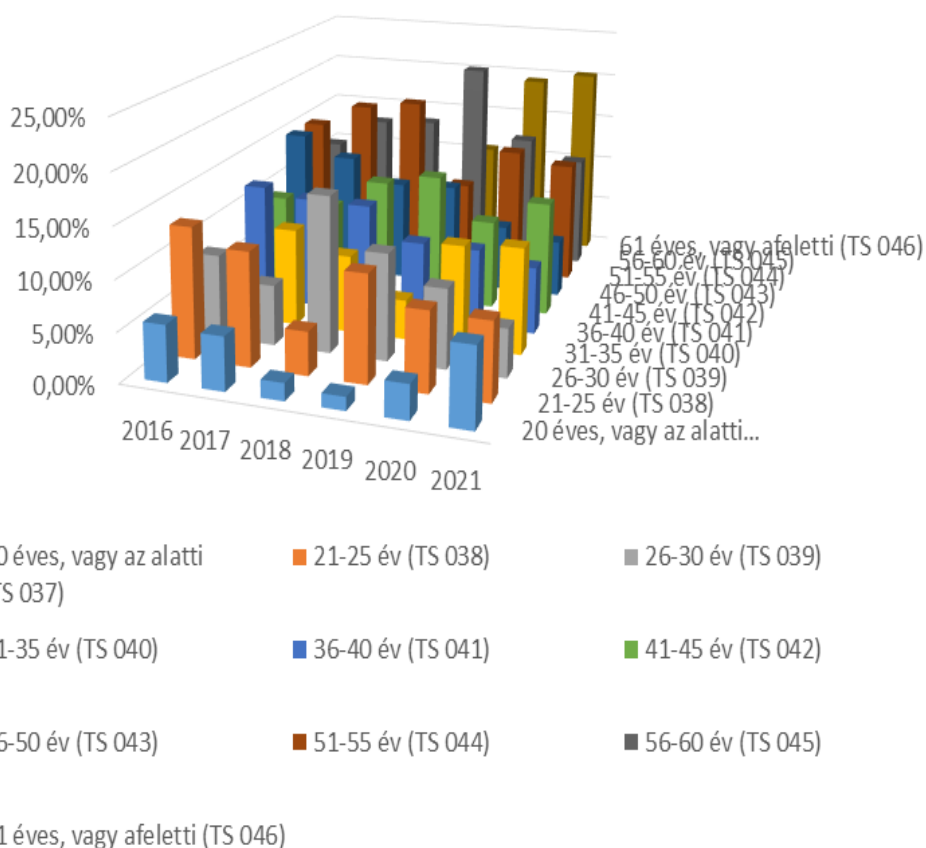
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	107	132	115	75	88	103
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	6,00	7,00	2,00	1,00	3,00	8,00
	%	5,61%	5,30%	1,74%	1,33%	3,41%	7,77%
21-25 év (TS 038)	Fő	14,00	15,00	5,00	8,00	7,00	8,00
	%	13,08%	11,36%	4,35%	10,67%	7,95%	7,77%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	8,00	18,00	8,00	7,00	5,00
	%	8,41%	6,06%	15,65%	10,67%	7,95%	4,85%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	13,00	9,00	3,00	9,00	11,00
	%	6,54%	9,85%	7,83%	4,00%	10,23%	10,68%
36-40 év (TS 041)	Fő	13,00	15,00	13,00	6,00	7,00	7,00
	%	12,15%	11,36%	11,30%	8,00%	7,95%	6,80%
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	12,00	14,00	10,00	8,00	12,00
	%	9,35%	9,09%	12,17%	13,33%	9,09%	11,65%
46-50 év (TS 043)	Fő	16,00	17,00	12,00	8,00	6,00	6,00
	%	14,95%	12,88%	10,43%	10,67%	6,82%	5,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	16,00	23,00	21,00	7,00	12,00	13,00
	%	14,95%	17,42%	18,26%	9,33%	13,64%	12,62%
56-60 év (TS 045)	Fő	12,00	19,00	17,00	16,00	12,00	12,00
	%	11,21%	14,39%	14,78%	21,33%	13,64%	11,65%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	3,00	4,00	8,00	17,00	21,00
	%	3,74%	2,27%	3,48%	10,67%	19,32%	20,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

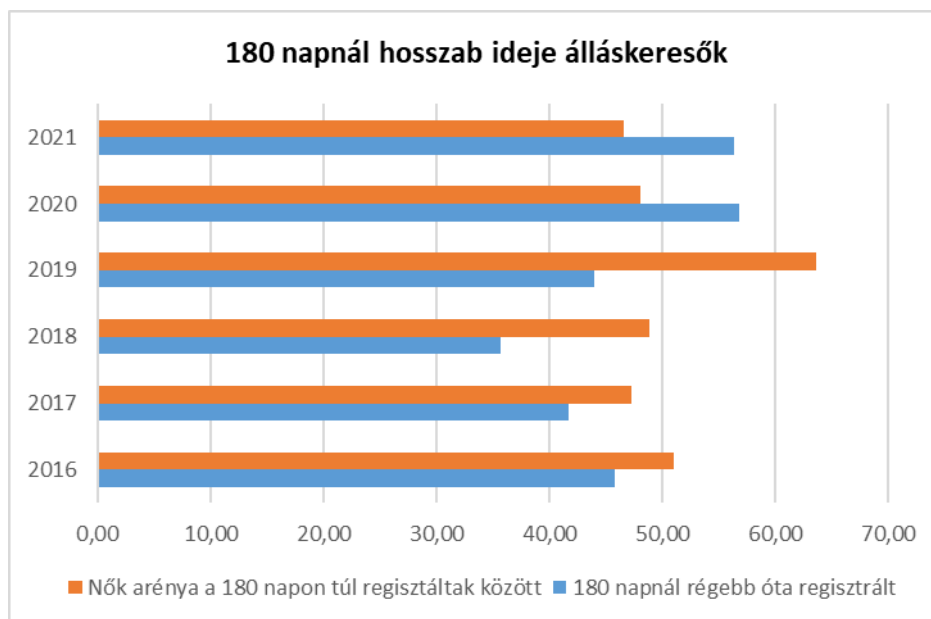
Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt.

A többi korcsoportot illetően nagyrészt megállapítható, hogy az álláskeresők száma évenként folyamatosan csökken. 56 év felett figyelhető meg stagnálás vagy kisebb növekedés a számoknál.

Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	45,79	51,02
2017	41,67	47,27
2018	35,65	48,78
2019	44,00	63,64
2020	56,82	48,00
2021	56,31	46,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

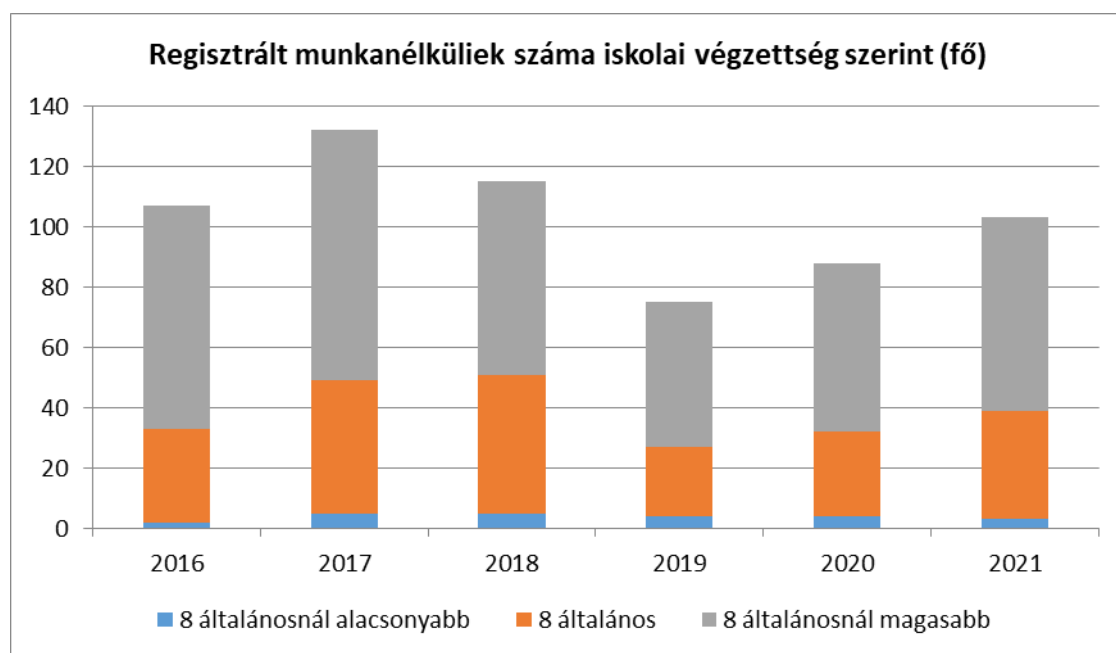
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2018. évben egy kisebb csökkenést mutat, azonban 2019-re ez az arány ismét megemelkedett, sőt 2021-re tovább emelkedett. Látható az adatokból, hogy a nők aránya 2019-ben nagyobb emelkedést mutat.

b) *alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;*

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	107	2	1,87%	31	28,97%	74	69,16%
2017	132	5	3,79%	44	33,33%	83	62,88%
2018	115	5	4,35%	46	40,00%	64	55,65%
2019	75	4	5,33%	23	30,67%	48	64,00%
2020	88	4	4,55%	28	31,82%	56	63,64%
2021	103	3	2,91%	36	34,95%	64	62,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2019. évben csökkent, majd következő években nőtt, azonban összességében mondhatjuk, hogy stagnál az arány. A munkanélküliek még mindig több, mint 60%-a tartozik ebbe a csoportba. A 8 általánosanál alacsonyabb végzettségűek arányában mindössze 1 %-os növekedés látható, míg a 8 általánossal rendelkezők száma kis mértékben csökkent.

c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresők – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő

támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatívén felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

Hosszabb idejű

Önkormányzatunknak vannak olyan feladatai, amelyeket saját forrásból nem tudunk finanszírozni. A hosszabb idejű közfoglalkoztatás lehetőséget ad az alábbi feladatok elvégzésére. Parkgondozás, zöldterület-fenntartás, kertészeti munkák, parlagfű mentesítés, köztemető fenntartása, gondozása, faültetés, köztisztasági feladatok ellátása, intézménytakarítás, betegségmegelőzési feladatok, intézményi karbantartásnál végezhető segédmunkák, önkormányzati intézmények felújításánál végezhető segédmunkák.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás lehetőséget ad az alábbi feladatok elvégzésére:

A konyha és óvodai vizesblokkok tisztító festése. A közterület, játszótér eszközeinek, karbantartása, javítása. Tárolók faszerkezetének festése. Parkgondozás, parkolók, kapubejáró, kerítések karbantartása, köztemető területének, épületének állagmegőrzése. Ezen kívül intézménytakarítás, konyhai kisegítés.

Start programok:

Mezőgazdasági

Az előző évekhez hasonlóan az Önkormányzat konyháját minél szélesebb körben szeretné ellátni saját termelésű nyersanyagokkal, ezáltal is függetlenebbé válva a beszállítóktól. A program példaként szolgál az önellátó falusi mezőgazdasági termelés visszaállításához, hiszen az elmúlt évben tapasztaltuk, hogy egyre többen kezdenek visszatérni a konyhakerti zöldségek termesztéséhez. Több család is foglalkozott munka mellett pl. kordonos uborkatermesztéssel. Voltak olyan fiatal gazdák is, akik a példánkat követve vágta bele az uborkatermesztésbe. A programban résztvevők egyre több tapasztalatot szereznek, s a munkavezetők szakszerű irányítása mellett nagyobb önállóságra tesznek szert. Folytatódott a fóliás- és a szabadföldi zöldségfélék termesztése (sárgarépa, petrezselyem, káposzta, karalábé, hagyma, borsó, bab, zöldhagyma, retek. Egyéb külterületeken gabonaféléket természeténél, amelyek a kecskék takarmányozását szolgálják. Raktárkészleten van téli munkáskabát, melyet az időjárás függvényében ki tudunk adni.

Önkormányzatunknál **2022. évben 21 fő** (2 fő munkairányító; 1 fő adminisztrátor; 1 fő mezőgazdasági gépkezelő; 15 fő segédmunkás; 1 fő állat- és növénytermesztő 1 fő karbantartó (műszerész) volt foglalkoztatva.

Helyi sajátosságok

A programban elsődleges cél a közösségi szükségletek kielégítése, a település fejlődésének elősegítése olyan egyedi programokkal, amelyek a korábbi munka- és termelési kultúrán, vagy a település eddig kiaknázatlan földrajzi és természeti adottságain alapulnak. Folytatnánk a szegélykövek, térkövek és mederlapok gyártását. A térkőt a szociális programban raknánk le a Bajcsy utcán. A már meglévő asztalokhoz újakat készítenénk. A most készítendő asztalok 2 m-esek, melyhez 5 szál deszka, 1 db 6 m-es zártszelvény, 65 db csavar, laposacélra van szükség. A közmunka programban megtermelt zöldségek válogatásánál, befőzésnél nincs min válogatni, ezért lenne fontos kisebb asztalok gyártása. A rendezvényeken a nagy létszám miatt a közösség kiszolgálásánál is igen nagy segítség lenne. A mezőgazdasági programban megtermelt meggyből meggylekvárt és meggy szörpöt, konyhai felhasználásra és árusításra készítenénk. Paprikából és paradicsomból lecsót raknánk el télire, amit konyhai felhasználásra, értékesítésre. A közmunka bázisunk területein szeretnénk a szerszámtárolót felújítani, ahol az előző években gyártott asztalok és padok vannak betárolva. Itt vannak elhelyezve még a vetőgép, mezőgazdasági permetező, kéziszerszámok.

Szociális program

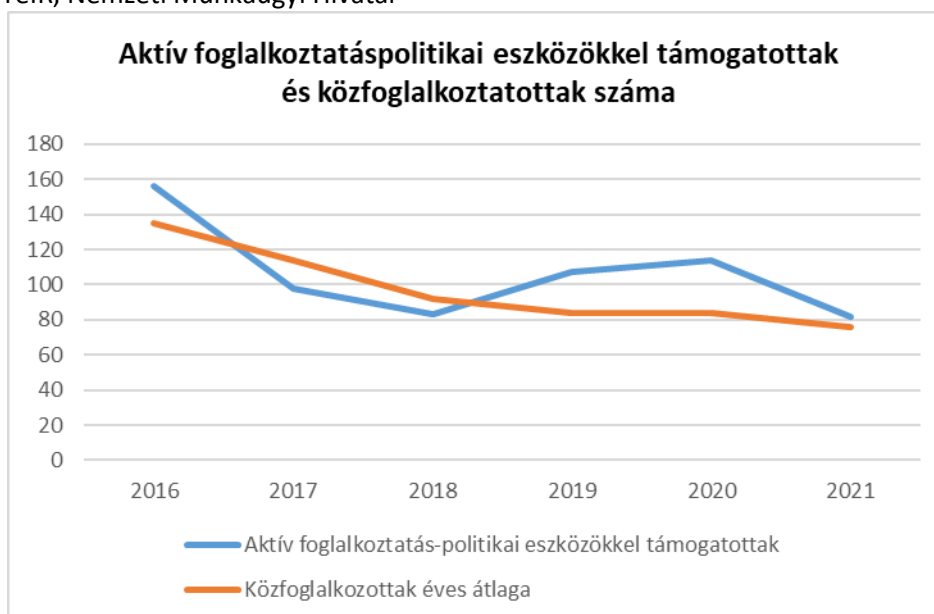
Ebben a programban szeretnénk folytatni az előző években megkezdett belvíz-elvezetési, mezőgazdasági utak rendbetétele, közúthálózat karbantartásának folytatása. A program célja a község, valamint a község környéki belvízelvezető rendszer további karbantartása, tisztítása. A község területén lévő Bajcsy utcán ahol hiányzik a járda, szeretnénk folytatni, lerakni a helyi sajátosságban gyártottat. Az útszélek patkázása, árkok szélesítése, iszaptalanítás, árkokban található megrongálódott mederlapok cseréjét is folytatnánk. Az cserjementesítésből származó ágakat összegyűjtjük és az óvoda fűtésénél hasznosítunk. A település határában lévő rossz minőségű földutak indokolttá teszik a rendszeres karbantartást. A munka során az utakról a víz elvezetését, a kátyúk és mély barázdák elegyengetését végezzük. Az árkokban elhasználódott mederlapok cseréjét folytatnánk.

A programok további kiemelt sajátossága maga az értékteremtés, a közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárulnak a település ápolásához, a gyermekétkeztetés támogatásához, a szociális természetbeni ellátások megteremtéséhez, közben elsajátíthatnak a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat is.

Szükséges azonban újból hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	156	135
2017	98	114
2018	83	92
2019	107	84
2020	114	84
2021	82	76

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatás mutatója lehet a munkahelyek, vállalkozások száma.

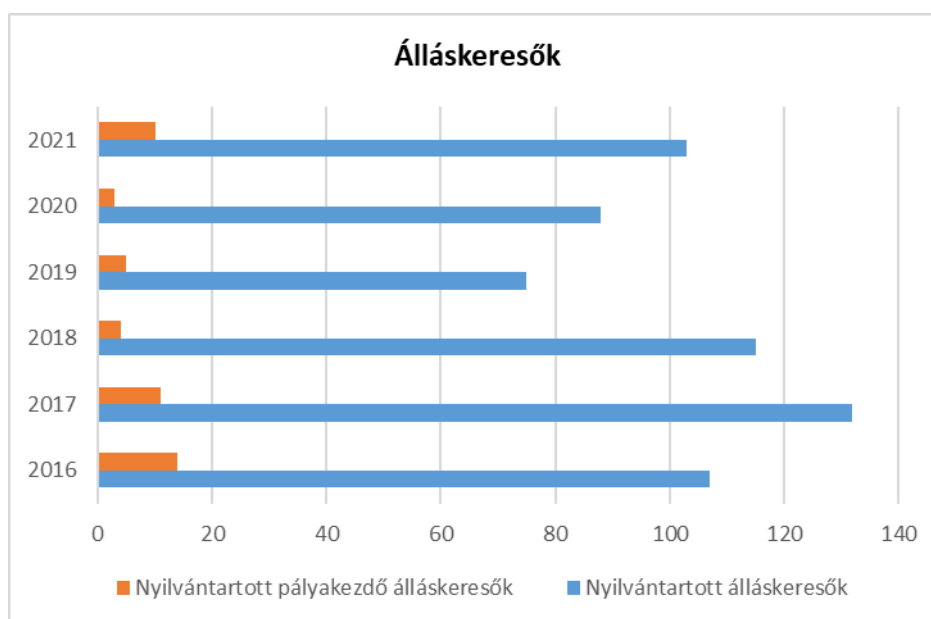
A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak egy részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a vonzáskörzetekben lévő munkahelyek elérhetősége. Nyírmeggyes-Mátészalka, valamint Nyírbátor Nyíregyháza útvonalon a közlekedés jó, elősegíti a nyírmeggyesi lakosok munkavállalását, mivel a hivatkozott településeken nagyobb arányban vannak gyárak, amelyek megoldást jelenthetnek a foglalkoztatási gondokra. A megyeszékhely Nyíregyháza, valamint a főváros hiába kínál jobb munkavállalási feltételeket, távolságuk miatt, ingázás esetén egyik sem jelenthet igazán célpontot a lakosság számára.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Kis település révén ezt nem tudjuk megoldani, nincs kapacitása arra, hogy speciálisan a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő, illetve az idősek foglalkoztatását elősegítő programokat dolgozzanak ki, és valósítsanak meg, ilyen programokat a településen nem találunk. A település és a környékbeli lakosok, a Mátészalkai Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzések jelenthetnek megoldást. Az álláskeresők a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskeresők, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	107	14
2017	132	11
2018	115	4
2019	75	5
2020	88	3
2021	103	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat és a diagram alapján a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva a pályakezdő álláskeresők száma és százalékos aránya folyamatos csökkenést mutat.

f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;*

Helyi szinten történő munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek nem működnek. A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés módjáról, lehetőségéről a helyben működő Családsegítő Szolgálat és az Önkormányzat nyújt segítséget.

g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás a képzés hiánya miatt nem lehetséges, de a közfoglalkoztatás keretében erre figyelünk.

h) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;*

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

Településünkön hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

i) *digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.*

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik olyan számítógép-parkkal, amely lehetőséget biztosítana a településen élők digitális ismereteinek megszerzéséhez. A digitális ismereteket a gyermekek és fiatalok az általános-, illetve a középiskolákban megszerzik. Ez a témakör a településen élő 45 év feletti korosztály azon részét érintené, akiknek a munkaerőpiacon való elhelyezkedés érdekében szükség lenne az alapvető digitális kompetenciák elsajátítására. A település országos képzési programokhoz tudna csatlakozni annak érdekében, hogy a résztvevők megfeleljenek az információs társadalom legalapvetőbb elvárásainak, azaz a résztvevők alap szinten tudják használni a számítógépet és az internetet, javítva ezáltal a munkaerő-piaci lehetőségeiket

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A Szociális törvény az önkormányzatok által nyújtható támogatások keretszabályait tartalmazza. Az ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok rendeleteikben állapítják meg.

A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A szociális igazgatás hatósági feladatait és a község szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását Nyírmeggyes Község Jegyzője látja el.

A törvény megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia háttérében a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben emelkedett.

Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta a 18/2021. (IX. 24.) önkormányzati rendeletét a szociális ellátások helyi szabályairól. Az Önkormányzat a Szocr.-ben meghatározott feltételek szerint – az Szt. 45. §-ában rögzített cél érdekében – rendkívüli települési támogatást nyújthat a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetben lévő lakosoknak. A rendelet szerint elsősorban a következő esetekben és további feltételek teljesülése esetén állapítja meg a szociális hatáskör gyakorlója a támogatást:

- a) elemi kár (tűz, robbanás, földrengés, belvíz),
- b) hirtelen fellépő betegség, baleset, s ezek következtében kórházi kezelés, magas gyógyszerköltség,
- c) munkaviszony megszűnése a munkáltató rendes felmondása által,
- d) rendszeres ellátás megszűnése, egy hónapot meghaladó átmeneti jövedelem kiesés,
- e) nyugdíjazás esetén, ha az ellátás még nem került megállapításra és folyósításra,
- f) gyermekszületés, gyermeknevelés kapcsán felmerült nem várt kiadások,
- g) jogerősen megállapított fizetési kötelezettség határidős teljesítése,
- h) bűncselekmény sértettjeként elszenvedett élethelyzet, vagy jogerősen megállapított fizetési kötelezettségének határidős teljesítése

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Rendszeres települési támogatás:

Rendszeres települési lakhatási támogatás állapítható meg annak, a Nyírmeggyes településen életvitelszerűen lakó személynek, akinek esetében teljesülnek a rendeletben meghatározott feltételek és

- a) családjában az egy főre számított havi jövedelem a nyugdíjminimum **270** (kettőszázhetven) **%-át**,
- b) egyedülélőnél a nyugdíjminimum **370** (háromszázhetven) **%-át** nem haladja meg.

A támogatás a lakhatáshoz kapcsolódó, rendszeresen ismétlődő kiadások közül a villanyáram,- víz- és gázfogyasztás, csatornahasználat, és személyszállítás díj viselésére vonatkozóan kerülhet megállapításra a kérelem benyújtása hónapjának első napjától kezdődően az adott év december 31. napjáig, azzal, hogy a megállapított támogatás folyósítása a naptári év 2 (kettő) hónapjában – a július-augusztus hónapokban történő kifizetést érintően – szünetel.

A települési lakhatási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. Külön lakásnak kell tekinteni a jogerős bírói határozattal megosztott lakás lakrészeit. A nyírmeggyesi lakóhellyel és tartózkodási hellyel is rendelkező személy csak egy kérelemben - ahol életvitelszerűen él - vehető figyelembe a háztartás tagjaként.

A kérelem elbírálásakor figyelembe vehető lakásfenntartási kiadások: a villanyáram, víz- és gázfogyasztás, a személyszállítási díj, a tüzelőanyag ára, lakáscélú pénztintézeti kölcsön törlesztő részletének összege.

A rendszeres települési lakhatási támogatás havi összege

- a) 7.000,- Ft, ha a lakásfenntartási kiadások havi összköltsége a háztartás havi összjövedelmének 30 %-át, egyedülélő esetén a havi összjövedelem 60 %-át meghaladja,
- b) 6.000,- Ft, ha a lakásfenntartási kiadások havi összköltsége a háztartás havi összjövedelmének 20 %-át, egyedülélő esetén a havi összjövedelem 40 %-át meghaladja,
- c) legfeljebb 5.000,- Ft, ha a lakásfenntartási kiadások havi összköltsége a háztartás havi összjövedelmének 10 %-át, egyedülélő esetén a havi összjövedelem 20 %-át meghaladja.

Rendszeres települési gyógyszer-támogatás állapítható meg a Nyírmeggyes településen életvitelszerűen lakó személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez, vagy helyreállításához kapcsolódóan rendszeresen ismétlődő – nem csak a társadalombiztosítási támogatásba befogadott, hanem valamennyi – kiadásainak viselésére vonatkozóan, ha teljesülnek az e §-ban meghatározott feltételek és amennyiben

- a) családjában az egy főre számított havi jövedelem a nyugdíjminimum **270** (kettőszázhetven) %-át,
- b) egyedülélőnél a nyugdíjminimum **370** (háromszázhetven) %-át nem haladja meg.

A támogatás legfeljebb a kérelem benyújtása hónapjának első napjától kezdődően az adott év december 31. napjáig állapítható meg.

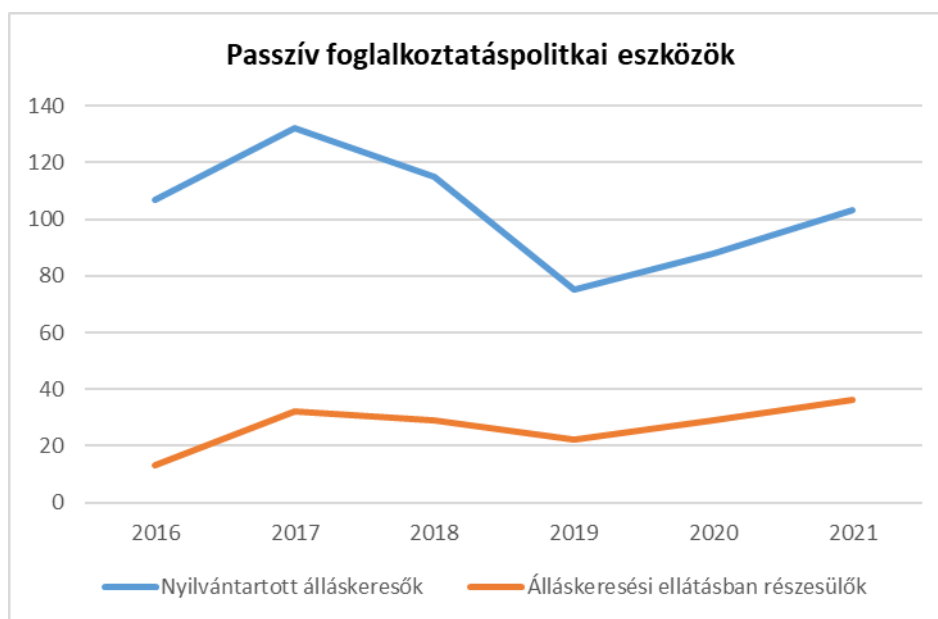
A rendszeres települési gyógyszer-támogatás havi összege:

- a) 4.500,- Ft, ha a havi rendszeres gyógyszerköltsége a nyugdíjminimum 30 %-át meghaladja,
- b) 4.000,- Ft, ha a havi rendszeres gyógyszerköltsége a nyugdíjminimum 30 %-át nem éri el.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így az aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lépett). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	107	5,58%	13	12,15%
2017	132	7,01%	32	24,24%
2018	115	6,32%	29	25,22%
2019	75	4,15%	22	29,33%
2020	88	4,93%	29	32,95%
2021	103	5,66%	36	34,95%

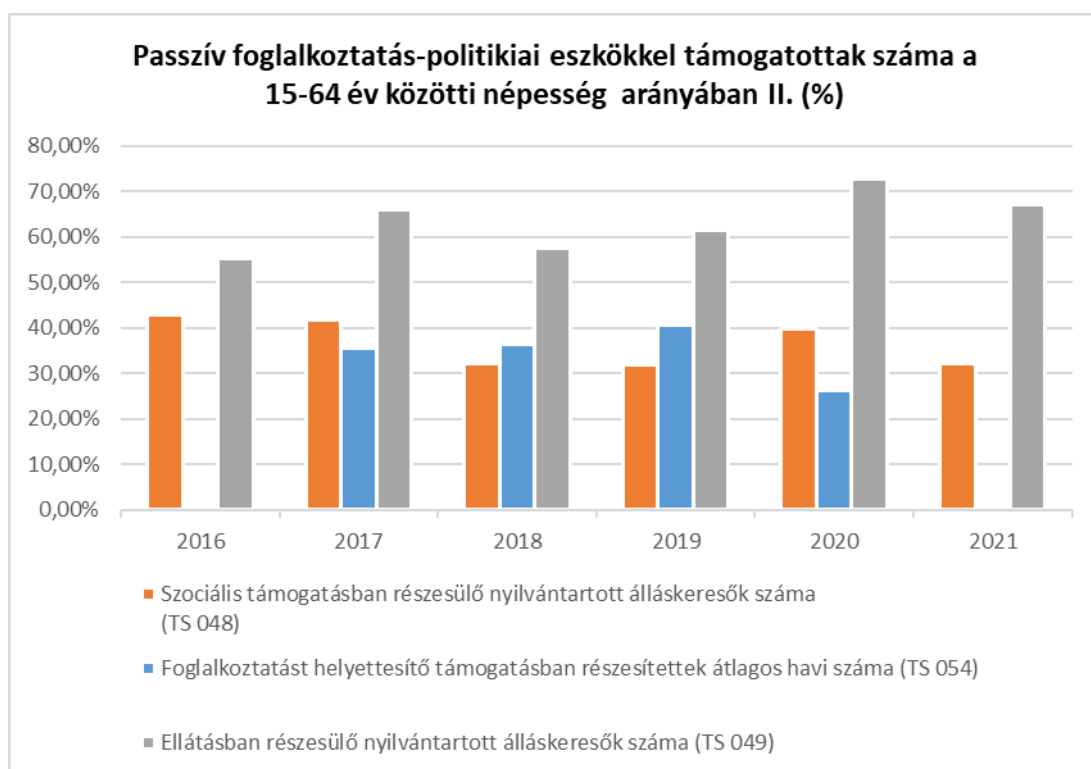
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

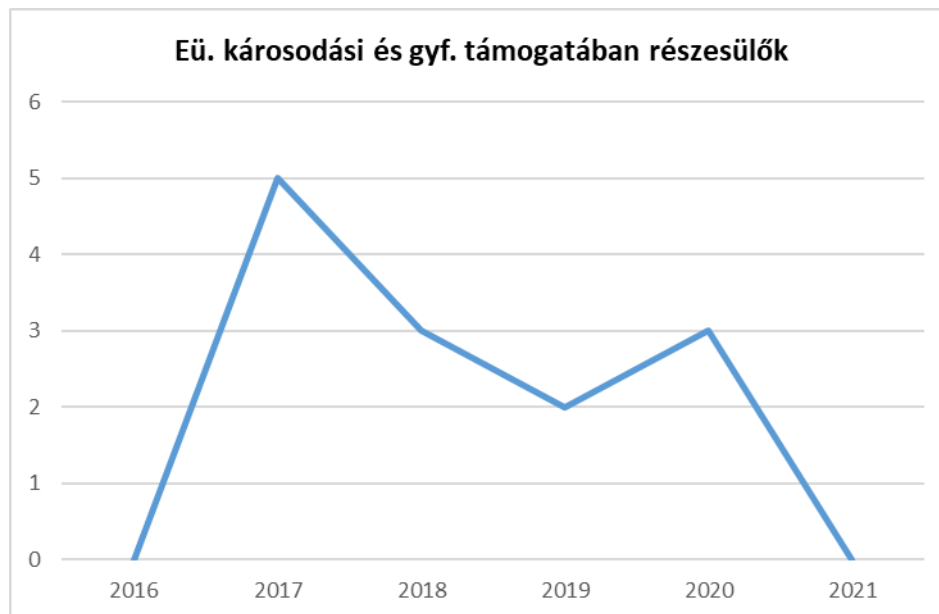
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	46	42,99%	n.a.	-	59	55,14%
2017	55	41,67%	47	35,52%	87	65,91%
2018	37	32,17%	42	36,31%	66	57,39%
2019	24	32,00%	31	40,75%	46	61,33%
2020	35	39,77%	23	26,19%	64	72,73%
2021	33	32,04%	n.a.	-	69	66,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	5
2018	3
2019	2
2020	3
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Települési támogatás 2021:

Települési lakhatási támogatásban részesített személyek száma: 162 háztartás (felhasznált összeg: 9.973.000,- Ft)

Települési gyógyszer-támogatásban részesített személyek száma: 76 fő (felhasznált összeg: 3.682.000,- Ft)

Rendkívüli települési támogatásban részesített személyek száma: 126 fő (felhasznált összeg: 1.355.000,- Ft)

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 1991. évi IV. törvényt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról és a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása érdekében alkotta az Országgyűlés.

Az Ft-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőknél.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Munkáltatók részére nyújtott támogatás

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. 16. §, a 6/1996. (VII. 16.) MÜM rendelet 11. §, az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet szabályozza a **foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás nyújtásának** feltételeit.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

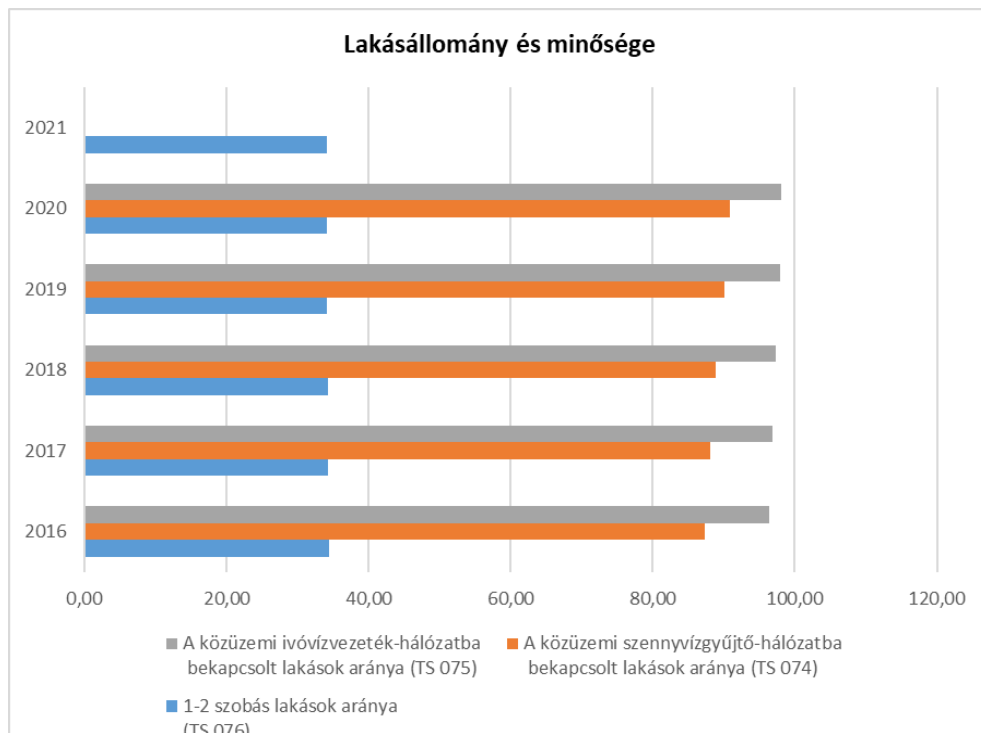
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az életminőség jelentős elemét képezik a lakhatás körülményei, melyek szoros összefüggést mutatnak a lakosság jövedelmi helyzetével és igény szintjével. A lakásállomány nagysága illeszkedve a növekvő lakónépességhez, folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott az utóbbi években. A lakások többsége az 1990-es évek előtt épült, amely minden bizonnyal összefüggésben áll az ebben az időszakban gyakori lakásépítési támogatások nyújtásával. Az épületek többsége jó állapotban van, lakóik igyekeznek megfelelő szinten fenntartani lakásukat.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	1038	0	0,00	34,39	87,28	96,44
2017	1037	0	0,00	34,33	88,04	96,91
2018	1037	0	0,00	34,33	88,91	97,30
2019	1038	2	1,93	34,20	90,08	97,98
2020	1039	1	0,96	34,17	90,86	98,08
2021	1039	0	0,00	34,17	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A nyírmeggyesi lakosok többsége saját tulajdonú családi házakban él.

A lakások száma Nyírmeggyesen 1039 db.

Pontos adat nem áll rendelkezésre, de előfordulnak olyan lakások, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából az Nemzeti Eszközkezelőhöz kerültek. Az elmúlt években érzékelhetően megnőtt a fiatal, közös életet kezdeni kívánó lakásigénylők száma is.

A lakások többsége összkomfortos lakás. Magas a fél komfortos lakások száma is, mely leginkább a hátrányos helyzetű családok számára ad otthont. A rossz lakáskörülmények oka, hogy több itt élő lakónak nincs lehetősége arra, hogy a gáz, víz, csatorna hálózathoz való csatlakozás költségeit, illetve a csatlakozás után a rendszeres havi számlákat kifizessék, ezért némelyik család még a közutakról hordja a vizet.

a) bérlakás-állomány

Nyírmeggyes nem rendelkezik bérlakás állománnyal. Egyetlen szociális bérlakása van, ki van adva. Az önkormányzat költségvetési helyzete miatt nem tud anyagilag segíteni a lakáshoz jutásban. A településfejlesztési koncepció, illetve a Településszerkezeti terv nem tartalmaz olyan övezeteket, melyben a mélyszegénységben élőknek, „szegregált” településrész lenne kijelölve.

Azonban az elmondható, hogy Nyírmeggyesen nincsenek olyan üresen álló ingatlanok, melyek az önkormányzat tulajdonát képeznék, és oda be lehetne költöztetni családokat.

Nincs pontos adat arra vonatkozóan, hogy a település összes lakásállománya viszonylatában mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma. Betudható ez annak is, hogy nincs meghatározva ennek szempontrendszere. A lakhatatlanná nyilvánítás ma a Járási Hivatal feladata és építéshatóságilag alátámasztható tények indokolják.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás a településen nem indokolt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

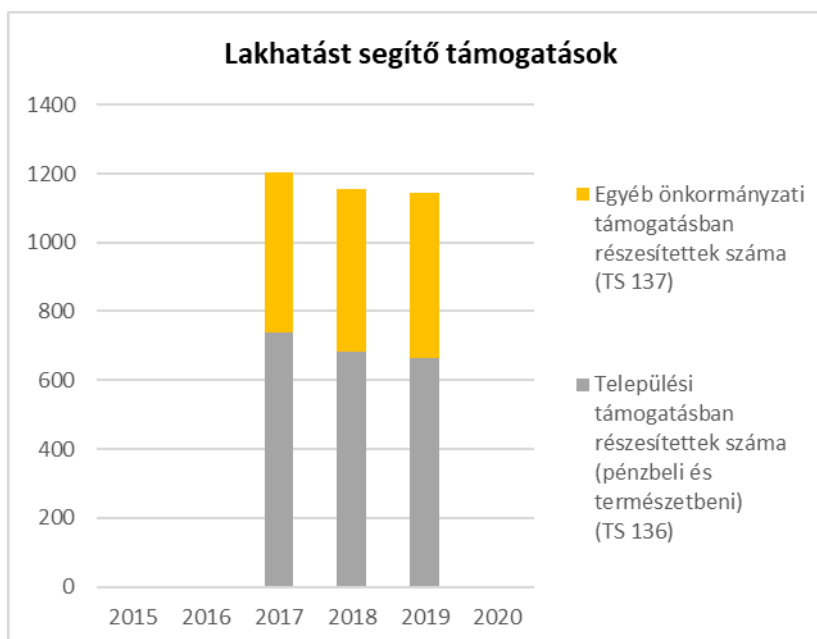
Településünkön nincs lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

d) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás pénzbeli és természetbeni ellátásként is folyósítható. Településünkön elsősorban pénzbeli ellátásként.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	739	465
2018	682	472
2019	663	482
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatban szereplők számára jelent komoly problémát az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A kormány által létrehozott CSOK program központilag kíván segítséget nyújtani a népesség megtartásához, növekedéséhez, a lakhatás megoldásával, ennek hatásairól, számairól településünk vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal.

e) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendelet az önkormányzat. A helyi lakásviszonyok legjellemzőbb problémája a közműdíj-hátralékok felhalmozódása, illetve annak folyamatos újratermelődése. A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetés, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen külterületen, nem lakóövezetben nincsenek lakott lakások. A közműszolgáltatások közül elérhető a víz, gáz, villany, továbbá az elmúlt évben pályázati úton a szennyvízberuházás is megvalósult a településen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nyírmeggyesen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nyírmeggyesen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nyírmeggyesen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

152. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit, több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét.

(3) A helyi önkormányzat biztosítja a tulajdonában vagy használatában levő járóbeteg-szakellátást, illetőleg fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézmények működését.

153. § (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi joron: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	139	44,12
2018	1	0	0	1	121	42,41
2019	1	0	0	1	136	38,70
2020	1	0	0	1	123	34,26
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az egészségügyi ellátás Nyírmeggyesen egy teljesen, felújított, korszerűsített épületben zajlik. Ahol megtalálhatóak az egészségügyi alapellátás egységei a házi orvosi szolgálat, védőnői szolgálat. Így minden alapellátás egy helyen, de külön jól elkülönítetten található meg a község szívében.

A **házi orvosi szolgálat** – Forrás – Medical Kft, Nyírmeggyes, Szalkai út 1. - Nyírmeggyes közigazgatási területére, s Nyírmeggyes valamennyi lakosa ide tartozik. Jelenleg Nyírmeggyesen a privatizált házi orvosi szolgálatban 1 fő házi orvos, 1 fő körzeti ápolónő, valamint 1 fő orvos írnok dolgozik.

A praxisba tartozó lakosságot az orvos köteles ellátni, de a páciens élhet a szabad orvosválasztás lehetőségével és másik házi orvos praxisába bejelentkezhet.

A házi orvosi ellátás jelenleg térítésmentesen vehető igénybe gyógyító-megelőző ellátás céljából.

A házi orvos a lakosság folyamatos ellátását napközben a rendelési időben 8 – 11 óráig, 11-16 óráig pedig rendelkezésre állási idő van. Rendelési időn kívül a házi orvosi ügyeleteken biztosítják.

Felnőtt házi orvosi ügyelet, valamint a gyermek ügyelet Mátészalkán érhető el. A területi kórházba telepített ügyeleti szolgálatok biztonságos háttérrel biztosítanak a betegellátás során.

A lakosság körében a főbb betegcsoportok sorrendben a hypertónia, a mozgásszervi betegségek, a diabetes, a szív- és érrendszeri betegségek, valamint a tápcsatorna betegségei.

A házi orvosi rendelő kijelölt helyisége meghatározott reggelen vérvételi helyként működik, a levett vért vizsgálatra a Területi Kórház Központi laboratóriumába szállítják.

A vérvételi hely tehermentesíti a rendelőintézeti laboratórium betegforgalmát, nem utolsósorban a betegnek nem kell esetenként több autóbussz igénybevételével lakóhelyétől utazgatnia. A vérvételi hely igénybevétele jelenleg ingyenes.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottnak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Mátészalkai Járási Hivatal Kormányablakában lehet. 2016-ban a közgyógyellátásban résztvevők száma majdnem a felére csökkent.

Tartósan beteg az a személy, aki a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény, vagy illetékes szakrendelő arra jogosult szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján a házi orvos szakvéleménye szerint előreláthatólag három hónapnál hosszabb időre gondozást igényel. Ápolási díjban 2016-ban 45-en részesültek.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen célzott korosztály számára évente rendszeresen van tüdő szűrővizsgálat, melyet az érintettek sajnos csak kevés számban vesznek igénybe, pedig ez az egészségügyi szolgáltatás helybe jön, és nem kell emiatt távoli helyekre utazni. Sokkal kevesebben vennének részt a szűrővizsgálaton, ha ezért távoli helyekre kellene utazni. Ezen kívül 2009 óta a védőnő méhnyakrákszűrést is végez.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, házi orvos, bevonásával rendszeresen megtörténik.

A 0-1,5 éves korú gyermekek vizsgálata havonta történik. A 2-7 éves korig évente történik a státusz vizsgálata. Az iskoláskorú gyermekek (2-4-6-8 évfolyam) kötelező

szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával történik. Ha a szülő nem viszi el a szű-résre a gyermeket, akkor az a kiskorú veszélyeztetésének számít, amit a Gyermekjóléti Szolgálat felé jelezni kell.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a településen nem megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Önkormányzatunk működteti költségvetési szervként az étkeztetést biztosító konyhát. A konyhához nem tartozik kiszolgáló helyiség (étkező). Ebédlő hiányában egy nagyobb méretű tantermet alakítottak át ideiglenes ebédlővé. Magát az ebédet az óvodában készítik elő, ami távol van az iskolától, emiatt az átszállítás is körülményes: a szociális étkezésben résztvevő autóval oldjuk meg. Településünkön a gyerekekkel együtt már így is 400 főnél többen étkeznek a konyháról, de még további igények is felmerülnek. A jelenlegi körülmények és a szűkös kapacitás viszont nem teszi lehetővé ezeknek az igényeknek a kielégítését.

Mivel a konyhában naponta, minden korcsoport számára csak egyfajta ebéd készül, ezért fokozottan kell figyelni az egészséges táplálkozásra. Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadóak.

A konyhai eszközök beszerzése és cseréje 2018. évben pályázat keretében megtörtént. 37 db eszköz került beszerzésre 14.800.000,- Ft értékben.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünk nagy álma vált valóra 2021. évben, mivel a BMSK közreműködésével megvalósult a régóta tervezgetett Tornatermünk, melyben lehetőség van gerinctornára, aerobicra, futballra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, falu és tanyagondnoki szolgáltatás.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést a Szatmári Alapellátási Intézmények keretében biztosítja a település lakosainak a számára. A Társulással együttműködve községünkben a házi segítségnyújtást lehet igénybe venni.

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak, ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak. Évek óta működik a jelzőrendszeres házigondozás, jelenleg 19 fő rendelkezik ilyen készülékkel. E rendszer segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra.

Az étkeztetés keretében az Önkormányzat gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguknak és eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben részesül az az igénylő is, aki kora vagy egészségi állapota miatt nem képes az étkeztetésről más módon gondoskodni.

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

g) drogvenciók szolgáltatások;

Nyírmeggyes településen nem elérhető drogvenciók szolgáltatás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Településünkön népkonyha nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A település közel 3000 fős lakosságú. A lakosság összetétele az országos átlaghoz hasonló. Nyírmeggyes település neve kifejező. Az előtag a földrajzi elhelyezkedésére utal, - a Nyírségben található, s az utótag a meggy növénynev –s képzős származéka.

Nyírmeggyes községben aktív kulturális élet zajlik, ugyanis, mind az Önkormányzat, mind az Önkormányzat fenntartásában működő intézmények egész éves kulturális program tervezettel rendelkeznek. Így minden nyírmeggyesi lakos megtalálja a színes kínálatból a neki kedvező programot.

A falusi ember az értékeit megbecsüli, legyen az anyagi-, szellemi- vagy kulturális érték. 2000. évben született az az ötlet, hogy a falu nevét egy sajtósági rendezvénysorozattal tegyék híressé. Eldöntötték, hogy egy olyan hagyományőrző és kulturális programot kell megteremteni, szervezni, ami csakis Nyírmeggyes nevéhez köthető az egész világon.

A Meggy-fesztivál fő célja a hagyományok őrzése, a kapcsolatok ápolása, a meggy gasztronómiai jelentőségének tudatosítása, a meggyhez való kötődés erősítése.

A Meggy-fesztivál 2001. óta minden év júliusának első hétvégéjén kerül megrendezésre. Felmérik a helyi és más települések igényeit, összeállítják a műsort, gondoskodnak a hagyományőrző és kulturális elemek beépítéséről, a színes és szórakoztató program összeállításáról. A gyermekek szórakozását játszóházak, foglalkoztató házak, mini játszótér és a bohóc közreműködése biztosítja. A fesztivál ideje alatt, a színpadon folyamatosan kulturális programok zajlanak. Mindenki talál olyan műsort, ami az érdeklődésének megfelel.

A fesztivál mára már nagy hírnévvel rendelkező, nemzetközivé vált, hagyományápoló, összetartozást erősítő rendezvény. A községben jellemző társadalmi összefogás nagymértékben meghatározza a kulturális turizmus alakulását is.

A környező és a messzebb lévő településekről is folyamatos látogatottság jellemző. A fesztiválra a szatmári településekről, a Hajdúságból, Ukrajnából, Romániából érkezők is

elhozzák bemutatni a saját kultúrájukat, gasztronómiai sajátosságukat, környezetük hagyományait, így megismerkedhetünk az egyes tájak népi szokásaival, sajátosságaival.

A borverseny is hagyománnyá vált az elmúlt években. Itt lehetőség nyílik arra, hogy a helybeli gazdák - gazdasszonyok megmérettessék az általuk készített borokat, mely szintén nagy népszerűségnek örvend.

Különbéle borok találhatóak a repertoáron, többféle szőlőből készült bor: vörös, fehér, rosé kategóriákban. Ezen felül neveznek többféle gyümölcsborral. Kóstoltunk már bort meggyből, málnából, fügeből, szilvából és barackból egyaránt.

Nagy sikere van a településen, hiszen feleleveníti a régi idők hangulatát. A verseny szakmai zsűri kóstolásával kezdődik, majd az eredményhirdetés után a nevezett borok kóstolása, kóstoltatása következik, s a vendéglátás közben élő népzene mellett elbeszélgetnek a résztvevők.

Az elmúlt években 60 különleges bort neveztek a gazdák a versenyre, a szakmai zsűri bronz – ezüst – és arany oklevelekkel jutalmazta a legjobbakat. Illetve az arany oklevélben részesített borok a Mátészalkán megrendezésre kerülő területi borversenyen, majd ezt követően a megyei borversenyen is nagy sikereket érnek el.

A csigacsináló hagyományosan minden évben a borversennyel egy időben kerül megrendezésre.

Csigacsináló – sajnos ma már sokan vannak, akik ezt az összetartozó fogalmat sem ismerik. A kedvükért a meghatározása: a tyúkhúslevesbe ünnepek alkalmával a faluban élők házilag kézzel készített csigatésztát főztek. Egy lakodalom, vagy nagyobb ünnepek előtt összejött a faluban a rokonság, az ismerősök, szomszédok és közösen készítették el a „levesbe való.” Amíg a lányok – asszonyok a saját kezűleg összegyúrt elnyújtott tésztából csiga sodrásával foglalatostkodtak, addig a férfinep elborozgatott, az asszonyok szórakoztatására hegedült, nótázott. Az éneklésbe a nők is bekapcsolódtak, s így könnyebben és vígabban haladt a munka.

Míg a borversenyen a férfiak megmérettetik a boraikat, addig az asszonyok élő népzene mellett pedrik – sodorják a csigát, a saját kezűleg gyúrt és nyújtott tésztából. A csigacsinálót és a borversenyt az önkormányzat minden év februárjában megszervezi, ugyanis közösségépítő, hagyományápoló, hagyományőrző jelentősége hatalmas, ugyanis a nagyszülők már az unokáik is hozzák, akik lelkesen próbálgatják a nagytól ellesni az alapvető fortélyokat.

A Falusi Karácsony címmel egy közösen eltöltött adventi délutánra hívtuk és várunk településünk lakosait a falu főterén. A hangulatos összejövetelen az iskolai és egyházi énekkar fellépésén túl együtt gyújthattuk meg az adventi koszorú négy gyertyáját a különböző vallások egyházi képviselőivel. A közösen elfogyasztott forralt bor, sült tök és aprósütemény, a közös beszélgetés közelebb hozta egymáshoz a megjelenteket

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	2 133	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Községünkben a közművelődési törvényben foglaltak teljesítése érdekében Nyírmeggyes Község Önkormányzata közösségi színteret működtet.

A 70/2017.(VIII.29.) sz. önkormányzati rendelet értelmében a közösségi színtér elnevezése **Arany János Községi Tér**. A színtér különálló, könyvtári épületrészének elnevezése **Arany János Községi Tér Könyvtári, Információs és Községi Helye**.

A közösségi tér a törvényi szabályozásnak megfelelően a helyi közösségformálás, az egyéni és csoportos művelődési törekvések megvalósulásának lehetséges színtere. Ezt elősegítendő, feladatának tekinti a kultúra helyi értékeinek megteremtésében való közreműködést, ezen értékek közvetítését a helyi lakosság felé. Szerepet vállal az egyetemes emberi kultúra értékeinek megismertetésében, a hagyományok ápolásában, megőrzésében és átadásában.

A törvényben foglaltak alapján feladatának tekinti:

- az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeinek megismertetését, a megértés és befogadás elősegítését, az ünnepek kultúrájának gondozását,
- a helyi környezet szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak gyűjtését, megismerését és gondozását,
- lehetőséget biztosítani a helyi lakosság számára a kulturális, művelődési és szórakozási igények kielégítésére,
- a helyi amatőr alkotók, előadóművészek tevékenységének támogatását, számukra bemutatkozási alkalmak szervezését,
- az öntevékeny önképző, az életminőséget javító csoportokban való tevékenység biztosítását,
- a közösségi élet, a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építését,
- a közművelődési és közéleti tevékenységek bemutatását a helyi nyomtatott és elektronikus médiumok által.

A közösségi tér működtetése teljes egészében a település önkormányzatának képviselőtestülete felügyeletével és irányításával, míg a könyvtári, információs és közösségi hely – 2018. január 1-jétől – a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár szolgáltatásainak igénybevételével valósul meg.

A közösségi tér - a Magyar Falu program keretében történő sikeres pályázatnak köszönhetően - közel 30 milliós beruházást követően 2021-ben újult meg. A korszerű infrastruktúrát fűtés korszerűsítés (klíma, napelem, gázfűtés), belső burkolatok cseréje, nyílászárók cseréje, festés szolgálta.

A könyvtári szolgáltató hely felújítására szintén 2021-ben került sor a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár és Nyírmeggyes Község Önkormányzata együttműködésében. Az új környezetben korszerű és modern terek szolgálják az állomány esztétikus és a törvényi szabályozásnak megfelelő elhelyezését, illetve az olvasók könyvtárhasználatát. A dokumentumellátás KSZR rendszerben történik, biztosítva ezáltal a gyűjtőkör és az olvasói igények kielégítését.

Művelődési Ház:

A Nyírmeggyes Önkormányzat Művelődési Háza – mint közművelődési intézmény – a közösségformálás, az egyéni és csoportos öntevékeny művelődési törekvések lehetséges színtere. Ezt elősegítendő, feladata a kultúra helyi értékeinek megteremtésében való közreműködés, ezen értékek közvetítése a helyi lakosság felé. Szerepvállalás az egyetemes emberi kultúra értékeinek megismertetésében, a hagyományok ápolásában, megőrzésében, átadásában.

A törvényben foglaltak alapján a Művelődési Ház feladatának tekinti

- az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeinek megismertetését, a megértés és befogadás elősegítését, az ünnepek kultúrájának gondozását,
- a helyi környezet szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak gyűjtését, megismerését és gondozását,
- lehetőséget biztosítani a helyi lakosság számára a kulturális, művelődési és szórakozási igényeik kielégítésére,
- a helyi amatőr alkotó – és előadóművészek tevékenységének támogatását, számukra bemutatkozási alkalmak szervezését,
- az öntevékeny önképző, az életminőséget javító csoportokban való tevékenységek biztosítását,
- a közösségi élet, a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építését,
- a közművelődési és közéleti tevékenységek bemutatását a helyi nyomtatott és elektronikus médiumok által.

A művelődési ház törvényben meghatározott feladata a művelődő közösségek számára közösségi szintér biztosítása, tevékenységük támogatása. A településünkön jelenleg aktívan tevékenykedő csoportok mindegyike **rendszeres használója** a művelődési ház helyiségeinek; tevékenységükben, programjaik szervezésében **kiemelkedő jelentőséggel bír a kulturált környezet megléte.**

Közösségek, klubok, civil szervezetek

A közösségi tér, a könyvtári szolgáltató hellyel egyetemben alapfeladatának megfelelően a művelődő közösségek működésének, rendszeres tevékenységeiknek helyszíne. Településünkön jelenleg az alábbi csoportok keretében valósul meg közösségi kulturális,-művelődési,- amatőr alkotó tevékenység:

- Nyírmeggyesi Citerások
- Amatőr Felnőtt Színjátszócsoport
- Olvasókör
- Spirituális Kör
- HIT-kör

A Nyírmeggyesi Citerások Amatőr Népművészeti Csoport tagságát 5 felnőtt és 2 gyerek alkotja. Az önszerveződő csoport tevékenységének folytatásához elsősorban a heti rendszerességű gyakorláshoz használja a színteret. Műsoraikkal lelkesen, önzetlenül bekapcsolódnak a helyi kulturális életbe; szinte nincs olyan program, melyen akár műsorral, akár felajánlott munkájukkal ne lennének jelen a rendezvényen. Jó hírük túllépett már településünk határain is, bizonyítva ezzel is munkájuk színvonalas voltát.

Felnőtt Amatőr Színjátszó Csoport 10 lelkes, az amatőr színjátszás iránt mélyen elkötelezett emberből áll. A csoport heti rendszerességű próbáit megosztva a könyvtárban és a közösségi térben tartja, szem előtt tartva a fenntartó költségtakarékosságát. A színpadi próbák és a bemutatók viszont nem lehetségesek színpad nélkül, így ezen alkalmakkor a közösségi tér helyiségeit használja. Előadásait nagy érdeklődés kíséri, a közönség szívesen vesz részt a bemutatókon, melyek általában évente 2 hosszabb, egész estés darabot jelentenek. Az igényeknek és a lehetőségeknek megfelelően közreműködnek a rendezvényeken, felajánlásaikkal támogatják az intézményeket, programokat.

Az **Olvasókör** tevékenysége, összejöveteleik helyszíne – tekintettel a csoport szervezőelemére – a könyvtári szolgáltató hely. A tagság közel 30 fő, ám az összejövetelek átlagos létszáma 10-12 fő. Ezen alkalmakkor a résztvevők megosztják egymással olvasmányélményeiket, segítik a megértést, véleményformálást – és cserét. Az olvasókör kéthavi rendszerességgel találkozik.

A **Spirituális kör** - ahogyan az elnevezése is mutatja – a spirituális élet kérdéseit helyezi a közös alkalmak középpontjában. A csoportot egy helyi reiki mester fogja össze és irányítja. Annak ellenére, hogy a csoport taglétszáma nem haladja meg a 10 főt, az összejövetelek havi rendszerességűek s mindig valamilyen kérdés vagy téma kifejtésével, feldolgozásával teszik tartalmassá a közösen eltöltött időt. A kör hozzájárul a téma iránt érdeklődők igényeinek kielégítéséhez, a látókör szélesítéséhez.

A **HIT-kör** összejöveteleinek helyszíne szintén a könyvtári szolgáltató hely. A 11 főből álló csoport heti közös alkalmain a hit kérdései, a Biblia példázatai, illetőleg Isten művészetekben történő megjelenítése köré szerveződik a közös gondolkodás, elmélkedés. A csoport vezetője a helyi általános iskola pedagógusa.

A helyi közművelődési tevékenységek sorában a 2017-es évben kiemelt jelentőséggel terveződött öt nagy rendezvény; a Gyermeknap, a Pedagógusnap, a Meggyfesztyál, a Falusi multság és a Falusi karácsony.

Jellemző rendezvényeink:

Gyermeknap:

A **gyermeknap** település szintű megszervezése körültekintő egyeztetést igényel a település oktatási – nevelési intézményeivel; óvodával, iskolával. A nemzetközi gyermeknapról mindkét intézmény megemlékezik, így a programok felhalmozódásának, átfedésének elkerülése érdekében elengedhetetlen az egyeztetés, az együttműködés. A közösen megrendezett alkalmak helyszíne a település Rendezvénytere, illetőleg Játszótere. Ez alkalomból a gyerekek számára változatos színpadi programok, közösségi játékok biztosítják a vidámságot, a tartalmas időtöltést.

Pedagógusnap:

A **Pedagógusnap** keretében az önkormányzat a hagyományoknak megfelelően, méltó módon emlékezik meg a településünkön oktató-nevelő munkát végző pedagógusokról. A rendezvény helyileg a település nagyobb oktatási – nevelési intézményében, az általános iskola épületében kerül megrendezésre, melyre az aktív dolgozókon kívül meghívást kapnak a nyugdíjas pedagógusok és az oktató-nevelő munkát segítő dolgozók is. A köszöntő műsort követően ünnepi vacsorával és virággal fejezi ki a település vezetése elismerését.

Meggyfesztyál:

A július elején megrendezésre kerülő rendezvény – a **Meggyfesztyál** - a település legnagyobb érdeklődésre számot tartó rendezvénye. A két évtizedes múltra visszatekintő rendezvény mára már ismertté és közkeletűvé vált a település határain túl is. A szervező önkormányzat színpadi műsorok, neves fellépők sorával, kiállítók, árusok jelenlétével, gasztronómiai élmények kínálatával igyekszik egy tartalmas, színvonalas napot biztosítani a több ezres közönségnek. A program a Rendezvénytéren valósul meg. Ezen rendezvény az egyik legkiválóbb alkalom, hol a település oktatási – nevelési intézmény művészeti csoportjai, a közösségi tér keretében működő amatőr művészeti csoportok bemutatkozhatnak

Falusi Karácsony:

A téli ünnepkörhöz kapcsolódó nagyrendezvény a **Falusi karácsony** egy kellemes, közös karácsonyváró program, melyet megelőznek az adventi gyertyagyújtások a település egyházközségei és felekezetei közreműködésével. A program során kézműves kiállítás, egyházi és színpadi műsor, majd szabadtéri program várja a résztvevő közönséget. A műsorban lelkesen működtek közre az oktatási intézmények; az óvoda nagycsoportos gyerekei betlehemes játékkal, az általános iskolás gyerekek pedig dramatikus játékkal és énekkari produkcióval járulnak hozzá az ünnepi hangulat megteremtéséhez. A rendezvény közösségerősítő voltát az is mutatja, hogy a vendéglátáshoz számos felajánlás, társadalmi összefogás érkezik. A Falusi karácsony egyike azon rendezvényeknek településünkön, mely hagyományainkat ápolja s gazdagítja, megőrzése, fejlesztése közösségünk érdeke.

Világunk gyorsan változó, s egy település közösségének megmaradása nagymértékben függ a megőrzött és közvetített értékektől, az új értékek életre hívásától. A változás nem mindig segíti ezt a törekvést.

Az elmúlt időszak megpróbáltatásai - világjárvány, háborús veszélyhelyzet, gazdasági válság - nagymértékben befolyásolták, befolyásolják a település közösségi, kulturális életét. Nagyrendezvényeinket nem tudtuk hiánytalanul megvalósítani. A közösségi helyek ajtajai gyakran zárva voltak. A közösségi szintér keretein belül működő csoportok szüneteltetni voltak kénytelenek összejöveteleiket. Mégis – újra és újra – terveződnek, szerveződnek a településen programok, újra – és újra igazodnak a közösségi színterek az aktuális helyzethez, hiszen egy közösség létét nagymértékben segíti, ha vannak közös alkalmak. Kell, hogy legyenek közös alkalmak.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség. A lakók zavartalanul élnek.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A községben minden évben megrendezésre kerül valamilyen céllal jótékonyági bál. Ilyen az Óvoda Bál, vagy az Iskolás bál. Ezekben a rendezvényeken színvonalas műsorokkal lépnek fel az óvodás és iskolás gyerekek, továbbá a Szülői Munkaközösség tagjai. A bálon vacsorával és élő zenével is kedveskednek a vendégeknek. A belépőből és a tombolából befolyt összeget az óvoda, iskola korszerűsítésére felújítására, gyermekek segítésére költik. A zenés műsoros bál mellett, kiemelkedő szerepe van a jótékonyági báloknak is, mely híven tükrözi a falu összetartó erejét. A NEEKA alapítvány is kiemelkedő az adományozás szempontjából, mely szervezet minden célcsoportra kiterjedően különböző élelmiszer segélyek és adományok gyűjtése és szétosztása területén.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nem élnek nemzetiségek.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Aktív önszerveződésként a Meggyes Polgárőr Egyesület, illetve a Nyírmeggyes Sportklub működik.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik kisebbségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott tartós munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása a tartós munkanélküliség leküzdése érdekében.
Hátrányos helyzet generációkon keresztüli öröklődése	Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási programok szervezése
Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megrekedése. A lakossági adósságállomány újratermelődése	Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakhatási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében). - Segítő figyelmeztetés az indokolatlan és nehezen nyomon követhető hitelek felvételének esetleges következményeiről.
A településen élők egészségének folyamatos romlása. Gyógyszertámogatásra jogosultak száma.	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Nem regisztrált munkanélküliekről nincs adata az önkormányzatnak.	Ezen adatok felkutatása, nyilvántartás folyamatos vezetése.
Pályakezdő fiatalok elhelyezkedési esélyei rosszak	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés elősegítése, diszkrimináció csökkentése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 340	1 330	2670	50,19%	49,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			62	2,32%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	195	165	360	7,30%	6,18%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	37	28	65	1,39%	1,05%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Észak-Alföld régióban, főként Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében magas azon gyermekek aránya, akik a szülők tartós munkanélküli státusza miatt rendkívül kedvezőtlen körülmények között nevelkednek. Ezeknek a gyermekeknek háromnegyede inaktív családokban él, ahol a legalapvetőbb szükségletek kielégítése is nagyon nagy nehézséget jelent a szülőknek. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében minden negyedik család támogatott, ami kétszerese az országos átlagnak. Ezek alapján nem meglepő, hogy a kiegészítő családi pótlék folyósítására felhasznált összeg az országban ebben a régióban a legnagyobb, az országos keret negyedét itt osztják ki.

Nyírmeggyes Község állandó népességének száma: 2670 fő, ebből a 0-17 évesek száma összesen: 487 fő. A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhet ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek száma.

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma és aránya csökkenő tendenciát mutat a lakosság idősebb korosztályaihoz képest. A 0-18 éves korosztályon belül a fiatalabb korosztályok (0-2 és 3-5 évesek) aránya csökken az idősebb korosztályokhoz képest, ami az alacsonyabb születési adatokkal, és növekvő negatív demográfiai trendekkel hozható kapcsolatba.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

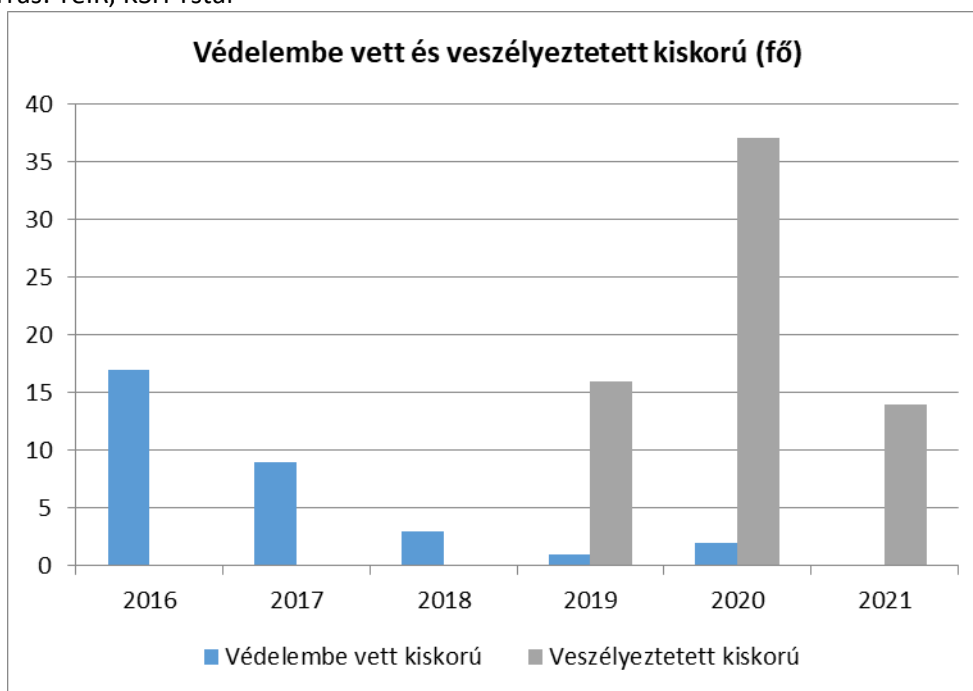
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére szolgál. Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket. Nyírmeggyesen működik Gyermejjóléti Szolgálat képviselője a településen élő, azt jól ismerő, helyi lakos. Jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal és az oktatási intézményekkel (óvoda, iskola).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	17	n.a.
2017	9	n.a.
2018	3	n.a.
2019	1	16
2020	2	37
2021	0	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vétel ideje alatti családgondozás:

A hatósági intézkedést – mely már nem az önkéntességen alapszik, hanem a kötelezésen – a Járási Hivatal Járási Gyámhivatala hozza meg. A védelembe vétel idejére a Járási Gyámhivatal kötelezettségeket ír elő a szülő és a gyermek számára, amelyek betartása szükséges a probléma megoldása érdekében. Ebben az esetben nem dönthetnek úgy a családtagok, hogy nem működnek együtt a családsegítővel, hiszen annak súlyos következményei lehetnek a család életében (*pl. a gyermek kikerül a családból ideiglenes hatályú elhelyezés, más gyermekvédelmi intézkedés*). A védelembe vételi végzés alapján gondozási-nevelési tervet készít el az esetmenedzser, melyben rögzíti a hatóság által meghatározott kötelezettségeket, illetve kiegészíti a szükséges

feladatokkal. Ebből a gondozási-nevelési tervből minden, az ügyben érintett személy kap egy példányt, hogy tisztában legyenek a számukra előírt kötelezettségekkel. Ebben, ha nevesítve van a családsegítő, akkor tovább gondozza a családot esetenapló felvétele mellett. A védelemben vétel ideje alatt sem minden család tűnik együttműködőnek, hiába a hatósági kötelezés, nem gondolják úgy, hogy az számukra pozitív változást hozna, ezért nem tesznek annak eleget. A védelemben vételt egy év múlva hivatalból felülvizsgálják, amennyiben senki nem kéri a rendkívüli felülvizsgálatot egy éven belül. A felülvizsgálat során több javaslat is születhet egy-egy család, gyermek esetében.

A védelemben vétel megszüntetése alapellátás nélkül

Ekkor a döntést követően már nem működnek együtt a családdal, az ügyet lezárják. Csak akkor, ha betölti a fiatal 18. életévét, mert felnőtt, nagykorú személyt nem gondoznak.

A védelemben vétel megszüntetése alapellátás mellett

A továbbiakban nem szükséges hatósági közreműködés a probléma megoldása érdekében.

A védelemben vétel fenntartása

Ha az elmúlt egy évben nem sikerült a hatósági kötelezés mellett sem megszüntetni a veszélyeztetettséget, ezért a továbbiakban is szükségesnek tartják a hatóság közreműködését.

Más gyermekvédelmi intézkedésre (*ideiglenes elhelyezés vagy átmeneti nevelés*) tesznek javaslatot, amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége olyan mértékű, hogy az már a családon belül nem kezelhető. Amennyiben a gondozás időszakában bármikor úgy ítéli meg a szakember, hogy a gyermek életében olyan veszélyeztető tényező lépett fel, amelyre azonnal reagálni kell, ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot.

A Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége 2021-ben:

Megnevezés		Gondozott	Gondozott
Gondozási esetek összesen		33	27
E	Alapellátásban történő	14	9
B	Szociális válsághelyzetben lévő	-	-
	Magántanuló	-	-
B	Védelemben vétel	-	-
Ö	Utógondozás		
	Családba fogadás	-	-
L	Harmadik személynél történő		
	Nevelésbe vétel	2	1
	Családsegítő esetenaplósok	17	17

A veszélyeztetettség kialakulásában 2021-ben az anyagi és környezeti okok szerepeltek a legnagyobb számban. Környezeti okok a gyermeket gondozó szülők nevelési tevékenységében felmerülő negatívumok: elhanyagolás, szülők közötti konfliktus, mentálhigiénés problémák, kapcsolattartási problémák, szülők életmódja, munkanélküliség stb.

A magatartási okok a gyermekek magatartására vonatkoznak, pl. igazolatlan hiányzás az iskolából, tanulási problémák, agresszivitás, csavargás stb.

Az alapellátás során minden esetben a szülővel és a gyermekkel együttműködve egyéni gondozási-nevelési terv készült.

A gondozott családnál minden esetben, a rendeletben meghatározott adatlapok vezetésre kerültek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorú gyermek jogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén - kérelem benyújtását megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

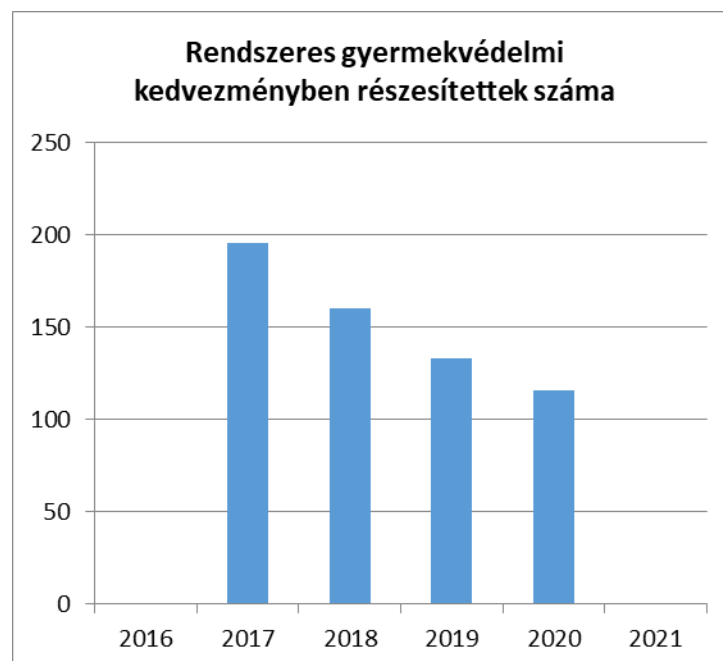
Nyírmeggyes vonatkozásában 2021. december 31. napjával 111 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A biztosított összeg: **1.400.000,- Ft** volt.

Ez a szám a korábbi HEP készítésénél 180 körül alakult. A szám csökkenése köszönhető egyrészt az életszínvonal emelkedésének, másrészt viszont az is igaz, hogy a jövedelemhatár sok év alatt csak minimálisan emelkedett, mely nincs arányban a jövedelmek változásával.

Ez az időszak speciális abból a szempontból is, hogy az elrendelt veszélyhelyzet miatt a rendszeres gyermekvédelmi jogosultságok nem szűntek meg, így olyanok is kapták a támogatást, akik valójában már nem voltak jogosultak.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	196
2018	160
2019	133
2020	116
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy

szükségletben, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

2021. december 31. napján 111 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak 61 %-a (68 fő) hátrányos helyzetűnek minősült. Ebből 63 fő hátrányos helyzetű, míg 5 halmazottan hátrányos.

A hátrányos helyzetűek (63 fő) korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult:

- 0-13 éves korig 27 fő, 14-17 éves korig 15 fő, míg 18 év fölött 13 fő esetében a megállapítás oka, a szülő alacsony iskolai végzettsége, 3 fő esetében pedig a szülő alacsony foglalkoztatottsága, 5 fő esetében az elégtelen lakókörnyezet.

A halmazottan hátrányos helyzetűek (5 fő) korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult:

- 0-13 éves korig 2 fő esetében a szülő alacsony iskolai végzettsége és alacsony foglalkoztatottság a megállapítás oka. 3 fő esetében pedig alacsony iskolai végzettség és elégtelen lakókörnyezet miatt került megállapításra.

A jogszabályi tartalom változása miatt csökkent a hátrányos helyzetűek száma pusztán azért, mert nem minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő minősül hátrányos helyzetűnek.

- c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Tanévkezdési támogatás

Nyírmeggyes Község Önkormányzata már 2015. óta minden évben iskoláztatás miatt tanévkezdési támogatást nyújt a jelentősen megnövekedett anyagi terhek viselésének megkönnyítése céljából.

2021. évben tanévkezdési támogatásban volt részesíthető azon nappali tagozatú oktatásban részt vevő gyermek, akinek:

- a) legalább egyik szülője vagy közeli hozzátartozója, vagy más törvényes képviselője a gyermekkel azonos, Nyírmeggyes településen bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen a településen él,
- b) az oktatási intézmény igazolja az intézménybe történő beiratkozás megtörténtét, valamint

c) az érintett családjában az egy főre számított havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400 (négy száz) %-át nem haladja meg.

2021-ben 123 kérelem került benyújtásra. Az erre fordított összeg: 2.560.000, - Ft.

Helyi családi támogatás

A helyi családi támogatás kizárólag az erre irányuló **kérelem alapján állapítható meg**, ha a támogatás alapjául szolgáló gyermek 2016. január 1. napján, vagy azt követően nyírmeggyesi szülő, nyírmeggyesi gyermekeként született és él, valamint a Cstr-ben meghatározott egyéb feltételek is teljesülnek.

A kérelmet – a gyermek születését követő 280 napon belül – a Nyírmeggyesi Polgármesteri Hivatalhoz lehet, és a rendszeresített **formanyomtatványon indokolt benyújtani.**

A Cstr. alapján **kétfajta** – döntően pénzbeli – **családi támogatás nyújtható** az arra jogosultaknak:

a) a nyírmeggyesi fiatal felnőttek önálló életkezdésének elősegítése érdekében, a fiatalok életkezdési támogatásáról szóló 2005. évi CLXXIV. törvény szerinti **Start-számla követelés kiegészítése,**

valamint

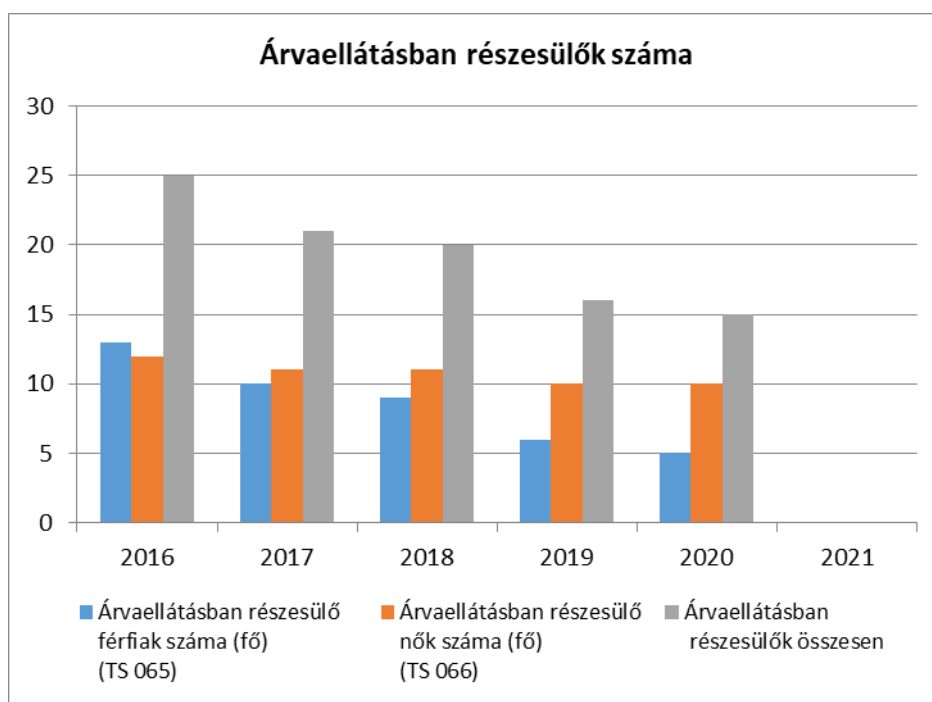
b) a nyírmeggyesi szülők gyermekvállalásának ösztönzése, valamint gyermeknevelésének megkönnyítése érdekében **születési támogatás.**

2021-ben a helyi családi támogatás 13 újszülött gyermekre kérelmezték. Az erre kifizetett összeg: 382.500- Ft.

Árvaellátás:

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	13	12	25
2017	10	11	21
2018	9	11	20
2019	6	10	16
2020	5	10	15
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen élők közül alacsony számban részesülnek árvaellátásban. Látható, hogy a számuk évről évre csökkenést mutat.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezhettek vagy 50%-os támogatást kaptak. Az óvodákban, iskolákban havonta átlagosan 200 gyerek étkezik. Valamennyi szociálisan rászoruló jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt.

Szünidei gyermekétkeztetés:

2021-ben tavaszi, nyári és őszi, valamint téli szünidei étkeztetésre került sor. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja alapján a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, vagy halmozottan hátrányos helyzetű, a településen lakóhellyel rendelkező gyermekek **szünidei étkeztetésre jogosultak. A szülő, törvényes képviselő** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Rendelet**) 7. mellékletében szereplő **nyilatkozat kitöltésével** kérheti a gyermeke számára **a szünidei étkeztetést.**

A **tavaszi** szünidei étkeztetést, 2021. április 1 – 2021. április 6. napjáig, 2 munkanapon keresztül 31 fő hátrányos helyzetű gyermek vette igénybe.

A **nyári** szünidei gyermekétkeztetésben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet 2021. június 16. és augusztus 31. közötti időtartamára eső valamennyi munkanapon keresztül 42 fő részesült.

Az **őszi** szünidei gyermekétkeztetést, 2020. október 23 - 2020. november 1. napjáig, 5 munkanapon keresztül 31 fő vette igénybe.

A **téli** szünidei gyermekétkeztetésben, 2020. december 19 – 2021. január 3. napjáig, 7 munkanapon keresztül 31 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett.

A napi ebédet az Önkormányzat által fenntartott Konyhában készítették, s az ellátás ételhordós edényben valósult meg.

Az eddigi tapasztalataink azonban sajnos azt mutatják, hogy a jogszabály által megjelölt jogosultsági körből, csak kevesen veszik igénybe az ingyenes gyermekétkeztetést. A Családsegítő bevonásával együtt több rászoruló család figyelmét kellett felhívni az ingyenes étkezésre, akikről tudtuk, hogy nem jutnak elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű táplálékhoz, mégsem akartak élni a törvény adta lehetőséggel. Tapasztalatok azt mutatják még, hogy a legtöbben nyári szünet ideje alatt lévő étkezést veszik igénybe, míg a többi szünidő alatt ennél jóval alacsonyabb az érdeklődés.

Problémát jelent azonban azon gyermekek helyzete, akik bár részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, nem sorolhatók sem a hátrányos, sem a halmozottan hátrányos helyzetű jogosultak közé. Részükre nem kötelező a napi egyszeri meleg étel biztosítása.

Önkormányzatunk viszont sajnos nem rendelkezett saját erővel, így a költségvetés terhére nem tudtuk biztosítani számukra a nyári szünet ideje alatt az étkeztetést. Nagy valószínűséggel pedig ezen gyermekek között is van szociálisan rászoruló, hiszen azok köre nemcsak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre terjed ki.

Emiatt felvetődik a kérdés, hogy elér-e mindenkire az ingyenes étkeztetés, akinek tényleg szüksége van rá!?

Sok gyermek sajnos csak ilyen módon juthat meleg ételhez, mert családjuk nem, vagy csak nehezen tudja biztosítani számukra.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nyírmeggyesen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek, így anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő pedagógiai programra sincs szükség.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nyírmeggyesen magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben nem élnek gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. *A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség*

okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkeznek.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A területi védőnők feladata a várandós anyák gondozása, valamint szüléstől az általános iskolai tanulmányok megkezdéséig a kisgyermek gondozása, tanácsadás a kismamáknak, a csecsemő és kisgyermek tanácsadás, mely jó védőnő és szülő/család kapcsolatot feltételez.

A védőnő a tanuló ifjúság egészséges testi és szellemi fejlődését hivatott figyelemmel kísérni az általános iskola első osztályától a középiskola befejezéséig. Kiemelkedő feladata egészséges életmódra nevelés, egészségnevelés. Országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

A védőnő a szülőkkel elsősorban családlátogatások, illetve védőnői tanácsadások és védőnői fogadóórák alkalmával tartja a kapcsolatot. Minden családlátogatás és védőnői tanácsadás alkalmával hangsúlyozta az egészséges életmód és a szoptatás fontosságát.

Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik. Az egészségügyi prevenciók tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a

szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

Az egészségnevelő, prevenciós és gyermekvédelmi munka elsődleges színtere a család saját élettere, melyre családlátogatások során kerül sor. A látogatások számszerűen az alábbiak szerint alakultak 2021-ben:

2021-ben 240 alkalommal történt családlátogatás.

A családlátogatás lehetőséget kínál:

- a gyermek és a felnőtt magatartásának, viselkedésének megfigyelésére családi körben,
- az otthon légkörének megtapasztalására,
- a gyermek helyének, a családtagok szerepvállalásának közvetlen érzékelésére,
- a feszültséget okozó tényezők és a családi kötődések megfigyelésére.

A családgondozással a család életkörülményeinek javítása, a szülő–gyermek kapcsolat helyreállítása, a fennálló problémák megoldása a cél. A szolgálat támogatja a szülők nevelési, gondozási, háztartásvezetési ismereteinek gyarapítását.

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében törekedni kell a személyes segítő, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat kialakítására a szülőkkel, és a gyermekekkel egyaránt, a veszélyeztető körülmények elhárítása érdekében. A családgondozási feladatok középpontjában a gyermek áll. A Család és Gyermejkölési Szolgálat feladata a komplex családgondozás, melyen keresztül a családsegítő segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásában, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezi és összehangolja a gyermek-szülők részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi gyermekorvosi teendőket a felnőttek és gyermekek részére szervezett, vegyes körzetű házi orvosi szolgálat látja el. Az önkormányzat házi gyermekorvosi praxist nem működtet.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A speciális ellátások szintén a megyeszékhelyen vehetőek igénybe, azoknak akiknek szükségük van rá.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Gyermekjóléti szolgáltatás:

2008. január 1-től **Nyírmeggyes községben** Család és Gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása a Gyermekek védelmében és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltaknak megfelelően társulási formában valósul meg.

Az intézmény fenntartója: Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (4700 Mátészalka, Szalkay L. u. 2/a.)

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat működési helye Nyírmeggyes, Rákóczi út 17. sz. alatt található.

Feladatellátás személyi feltételei.

A család-és gyermekjóléti feladatot Filepné Bíró Anita napi 8 órás munkaidőben látja el, aki a törvényben meghatározottak szerint szakvizsgázott szociális munkás végzettséggel rendelkezik.

A feladatellátás tárgyi feltételei:

A szolgálat jól megközelíthető. A közelben vannak az oktatási-, nevelési intézmények, az orvosi rendelő és a Polgármesteri Hivatal. Az irodában a személyes segítő munka követelményeinek megfelelően a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak biztosítva vannak.

Biztosítva van tiszta, felújított állapotban 1 helyiség az ügyfelekkel való nyugodt, intim megbeszélés, ügyintézés céljára, 1 várakozó helyiség és 1 kis teakonyha. A váróhelyiségben elhelyezett faliújságon az aktuális információkat olvashatják és megtekinthetik a szabadidős prevenciós plakátokat. A szolgálat táblája és az ügyfélfogadási rend, az elérhetőséggel az épület bejáratához és az iroda ajtajára ki van helyezve.

A Szolgálat irodájában játszó sarok áll rendelkezésre a gyermekkel érkezőkkel történő hatékony ügyintézés érdekében, melynek felszerelését az óvoda biztosította (*kisasztal és szék*). A zavartalan kommunikációt szolgáló eszközök biztosítva vannak (*postai szolgáltatás korlátlan igénybevételi lehetősége, telefon, fax, internet elérhetőség, fénymásolás*).

Családlátogatások alkalmával elsődlegesen saját gépkocsit használ a családsegítő. A gépkocsi futását az Önkormányzat a törvényben foglaltak szerint téríti. Amennyiben szükség van rá, az Önkormányzat gépkocsija rendelkezésre áll. Minden munkanapon van ügyfélfogadás.

A Gyermekjóléti Szolgálat alaptevékenységét a Gyvt. és a Gyer. alapján kerül elvégzésre.

A családsegítő alapvető feladata: a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetésének elősegítése, javaslatétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, a védelembé vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása, a helyettes szülői hálózat szervezése, prevenció, az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása.

Az észlelő és jelzőrendszer lehetővé teszi a családokat, gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint a veszélyeztetettség időben történő felismerését. Figyelemmel kíséri a lakosság életkörülményeit és szociális helyzetét, alap- és szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. Az észlelő és jelzőrendszer alapvető feladata az észlelés, és a jelzés, vagyis segítség kérése a probléma megoldására. A jól működő jelzőrendszer alapvetően a hatékony információcseréből indul ki – tudja, hogy mikor, hogyan és milyen információtartalommal jelezzen, illetve észleli a jelzésének hatását azáltal, hogy a Család és Gyermejkölési Szolgálat érdemben reagál a jelzésre.

A jelzőrendszeri tagok alapvető feladata az, hogy a gyermeket érintő, veszélyeztető probléma észlelésekor a saját szakmai eszköztárukat mozgósítva avatkozzanak be, saját szakterületük szabályait és a gyermek legjobb érdekét szem előtt tartva. Amennyiben olyan, a gyermeket veszélyeztető problémát észlelnek, mely megoldásában nem kompetensek, haladéktalanul jeleznie kell a Család és Gyermejkölési Szolgálat felé, akkor is, ha annak csak gyanúja áll fenn.

Nyírmeggyes településen Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda és a gyermekszegénységet csökkentő egyéb speciális szolgáltatás nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Nyírmeggyes településen sem bölcsőde, sem mini bölcsőde nem található.

Jelenleg a 0-3 éves gyermekek napközbeni ellátását társulás keretében végzi az Önkormányzat a Sztalmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulásban.

2021. december 31-én 4 fő gyermek veszi igénybe a bölcsődei ellátást. Bár a feladat ellátás megoldott, mégis szeretnénk egy saját Minibölcsődét mielőbb megvalósítani, ezzel is támogatva a település lakóit.

Az óvodáskorú gyermekek teljes körű beóvodázása mellett egyre erősödő az igény a 2-3 éves gyermekek intézményes nevelésére. Az elmúlt években szinte 50%-os arányban 2,5 évesen kerültek az intézménybe a gyermekek, melyre feljogosítja az intézményt a köznevelési törvény. Az említett korosztály jelentkezése csak abban az esetben nem valósult meg, amennyiben nem érte el a szobatisztaságot a gyermek. Ez a tapasztalatok

alapján egyre erősödő tendencia, így intézményi szinten fel kell készülni arra, hogy a tárgyi- személyi feltételeket megteremtsék az ilyen jellegű igények kielégítésére is, a Mini bölcsődei csoportok beindításával.

A gyermekjóléti alapellátásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése által megvalósul a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a hátrányos helyzetű térségben lévő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése.

Háttérelvezések alapján a lakosság részéről jelentkező igény főként a 3 éves kor alatti gyermekek napközbeni elhelyezésére vonatkozik, ezen belül is, a szülők a 2 éves kor betöltése után szeretnék gyermeküket intézményes nevelésben részesíteni. Ennek több oka is van: ettől az időponttól a szülők igénybe szeretnék venni a GYES-t, ami mellett a szülő szeretne visszaállni korábbi munkahelyére, illetve munkába állni. Pedagógiaileg indokolt, hogy a gyermek intézményi befogadása, a család-bölcsőde zökkenőmentes átmenet megvalósulása után a gyermek 3 éves korát betöltve az átmenet (bölcsőde-óvoda) krízisét újra ne kelljen átélnie, hanem folyamatosságot biztosítva nyújthat erre megoldást az óvoda intézményén belül a Mini-bölcsőde kialakításával.

Jelenleg a Mini bölcsőde hiánya fékezi a nők megjelenését a munkaerőpiacon, és súlyosan veszélyezteti a szegénységi küszöbön élő kisgyermekes egészségesebb fejlődését. A rendelkezésre álló védőnői adatok alapján a szülőképes korú nők, illetve gyermekvállaló korban lévő fiatalok száma ugyanakkor a fiatal korosztályokat érintő várható letelepedés-bevándorlás növeli a keresletet a Mini bölcsőde létrehozására.

Mini bölcsőde:

Nyírmeggyes Község Önkormányzata a gyermekellátási szolgáltatásainak fejlesztése által célul tűzte ki a fenntartható és minőségi foglalkoztatást, valamint a munkavállalói mobilitás támogatását, elsősorban a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítésével.

A helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást szeretné kialakítani, továbbfejleszteni, a kisgyermekes számára napközbeni elhelyezést biztosító intézményt, a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formát is nyújtó Mini bölcsőde kialakításával, mindezt az óvoda szolgáltatásainak kibővítésével. Az ez által nyújtott szolgáltatás a nők munkaerő-piaci részvételét is elősegítené.

Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekek napközbeni ellátását a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény hatálya alá tartozó óvodában és általános iskolában biztosítja.

A Gyvt. 41. § (1) bekezdése értelmében azoknak a gyermekeknek a részére kell megszervezni a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, étkeztetést, akik családban élnek, de akiknek szülei, nevelői, gondozói, a munkavégzésük, a munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt a napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

Ezen ellátás intézményi formája jelenleg a Nyírmeggyes Község Önkormányzat Nyitnikék Óvodája és Konyhája, valamint a Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola.

Nyírmeggyes Község Önkormányzat Nyitnikék Óvodája és Konyhája: **A 2020/2021-as nevelési évben:**

A csoportok száma: 4

- Óvodába járó gyermekek száma: 103 fő,
- hátrányos helyzetűek száma: 11 fő,
- halmozottan hátrányos száma: 2 fő
- veszélyeztetettek száma: - fő,
- Látogatott családok száma: szükség szerinti

A családlátogatások jellemzően év elején és a továbbiakban szükség szerint történtek.

A szülőkkel történő kapcsolattartás szülői értekezleten, fogadó órán, napi beszélgetések keretében és családi rendezvények alkalmával történt.

Jelzőrendszeri esetmegbeszélésen részvétel: 2 alkalom,

Szakmaközi megbeszéléseken részvétel: online formában

A gyermekvédelmi feladatot ellátók együttműködése: Bizalmas, közvetlen kapcsolat alakult ki, a jelzőrendszer hatékonyan működik. A Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat felé 2 esetben jeleztek.

Szabadidős tevékenységek: A járványügyi helyzetre való tekintettel a betervezett programok online formában, illetve csoport szinten valósultak meg.

Az óvodapedagógusok 30 %-a szakvizsgázott, 45%-a Pedagógus II. besorolású, minősített pedagógus. Az óvónők rendelkeznek azokkal a kompetenciákkal, amelyek a gyerekek egyéni fejlesztését, iskolai továbbhaladásra való felkészítését hatékonyan szolgálják.

A hátrányos helyzetű településen élő gyermekek óvodai ellátását biztosítják, s tapasztalják, hogy a családokon belül a gyermekek életkörülményei mennyire befolyásolóan alakítják óvodai nevelésüket. Észlelhető a családszerkezetek változása, élményforrások csökkenése, megélhetési problémák, alacsony kereset, munkanélküliség, s vonzatként a tartósan alacsony életszínvonal, melynek következménye az egészségtelen környezet, családi klímában fellelhető frusztráció. Mindezek ismeretében igyekszünk élmény gazdaggá formálni óvodai életünket, egészséges környezetben, ahol meghatározó erővé válhat a gyermeket körülvevő tárgyi és személyi környezet.

Óvodai nevelési gyakorlatuk szegregációmentes, az óvodában megkülönböztetés semmilyen tekintetben nincs.

Az óvodai intézmény infrastruktúrális, eszköz ellátottsága hiányos, az épületek elavultak, energia felhasználásuk magas. Egy tornaszobával rendelkeznek a fő épületben, azonban ez csak egy csoportszobából lett kialakítva, de nem tartalmazza azokat a speciális eszközöket, amely az előírásoknak megfelel. Azonban a testnevelés foglalkozásokon kívül még az egyéni fejlesztéseket is itt tartják (logopédus, Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése), mivel nincs fejlesztő szobájuk.

Az infrastruktúrális eszközállomány biztosítása, fejlesztése, a települési önkormányzat számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét teszi szükségessé.

A Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola bemutatása:

Iskolánk neve 2021. szeptember 1. napjától megváltozott. Új neve: **Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola**. Ennek oka, hogy a 2002. évtől működő minősített művészeti képzés átkerült a Mátészalkai Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola irányítása alá néptánc, képzőművészet, színjáték és billentyűs hangszer (zongora) szakon.

1. A Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában tanuló diákok száma 2021. október 1-jén: 253 fő

Eddig a tanévig többségében nyírmeggyesi tanulók jártak iskolánkba, ettől a tanévtől kezdve megváltozott a helyben lakó- és bejáró tanulók aránya.

A Nyírmeggyesi lakóhelyű tanulók teljes létszámhoz viszonyítva már csupán 47 %.

A tanévben az általános iskolai oktatás 14 osztályban szerveződik.

→alsó tagozatos tanulók száma	115 fő
→felső tagozatos	138 fő
→a bejáró tanulók száma:	133 fő
→hátrányos helyzetű tanulók száma	52 fő
→halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma:	36 fő
→rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül:	107 fő
→SNI-s tanulók száma:	12 fő
→Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel rendelkező tanulók száma:	14 fő
→figyelemmel kísért tanuló, sem magántanuló nincs	
→ napközis tanuló	174 fő
→tanszoba	36 fő
→menzát igényelt	23 fő
→ Kiemelt figyelmet igénylő integráltan nevelt sajátos nevelési igényű tanulók száma	3 fő
→Fejlesztő foglalkozáson részt vevő tanulók száma:	18 fő
→Felzárkóztató foglalkozáson részt vevő tanulók száma:	44 fő

Az intézményben egyre nő azon gyerekek száma, akik különleges bánásmódot igényelnek. Az osztályfőnökök folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulók egyéniségét, viselkedését és tanuláshoz való viszonyát. Ezt figyelembe véve irányítjuk a tanulókat a szülők beleegyezése alapján szakértői bizottsághoz, akik általában megerősítik a pedagógus jelzését. A felülvizsgálatok során sajnos kevés az a gyerek, akinek a már korábban megállapítottakhoz képest enyhül, vagy megszűnik a zavar.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek számára az előírt fejlesztőfoglalkozások megtartása biztosított, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, és SNI gyermekek pedagógiája szakmódszertanos pedagógus - inklúzív nevelés tanára szakos pedagógusok bevonásával.

A fenntartó Mátészalkai Tankerületi központ heti 4 órában logopédust rendel ki iskolánkba, aki a beszédfejlesztést az intézmény fejlesztő szobájában, azon tanulóink számára, akik beszédhibával rendelkeznek.

Az iskola pedagógusai és a tanulók osztályfőnökei kiemelt figyelmet fordítanak a különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációjára, melynek köszönhetően mindannyian jól beilleszkedtek az osztály- és iskolaközösségbe.

2. Anyagi támogatásban részesített tanulók száma: nincs tudomásunk olyan tanulóról, aki anyagi támogatásban részesül.

2.a

Étkezésben részesül: **217** tanuló, ebből

- normatív alapon térítési díj nélkül étkező tanulók száma: **97** fő

- normatív alapon kedvezményes áron (50 % kedvezmény) étkező tanulók száma: **44** fő
- normatív alapon tankönyvtámogatásban részesülők száma: **253** fő

A Kormány rendelete alapján iskolánkban is valamennyi tanuló ingyenesen kapja a tankönyvet a rendeletben meghatározott összeghatárig.

3. Napközisek száma:

Napközis ellátásban részesül: 174 fő.

4. Az iskola 62 tanulója vesz részt felzárkóztató/fejlesztő foglalkozáson.

5. Az iskola fenntartója, jellegzetessége, specialitása.

A **Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola** fenntartója és működtetője a Mátészalkai Tankerületi Központ.

Az iskola nevelési- oktatási tevékenységét a Mátészalkai Tankerület irányítása és felügyelete alatt végzi.

6. Az iskola nem használható mozgáskorlátozottak számára.

7. Az iskolában működő szakkörök, önképző csoportok, táborok, rendszeres szabadidős programok száma összesen:

A tanév végén megvalósításra került a nyári napközis tábor, valamint 4 osztály ottalvós táborban is részt vett (Nyírgyulajban és Géberjénben).

A tanulók a meglévő szakkörök között választanak, és aktívan részt vesznek a tevékenységekben.

- **Pályaorientációs szakkör:** Nyolcadik évfolyamon valamennyi tanuló részt vesz a szakkör munkájában, melynek kiemelt célja, hogy segítse a gyerekeket a döntésképessé válásban, ezzel is növelve az esélyeiket arra, hogy tanulással és későbbi munkával kapcsolatos kérdéseikben a számukra legideálisabb megoldást tudják választani. A pályaorientáció három alappillére - az önismeret, a pályaismeret és a munkaerő-piaci ismeretek –elengedhetetlenek a megfelelő döntés meghozásához.

- A **német szakkörök** célja az érdeklődés fenntartása a nyelv iránt, a kommunikatív kompetenciák (beszédértés, beszédkészség, hallásértés stb.) fejlesztése, szókincs bővítése, a későbbi nyelvtanulás megalapozása.

- A **természetvédelem szakkör** az érdeklő tanulók részvételével folytatja a környezetvédelmi problémák feltárását, lehetőséget keres azok megoldására. Célja, hogy minél hamarabb tudatosuljon a gyereknevelésben a környezet-és természetvédelem fontossága.

- A **kémia szakkör** feladata az órán tanult anyagok elmélyítése, érdekes kémiai kísérletek bemutatása, középiskolai tanulmányok alapozása, versenyekre való felkészítés.

- A **diákújságírás** is közkedvelt a gyerekek között, hiszen lehetőséget ad arra, hogy a riportkészítés, a fogalmazás iránt kedvet érző tehetséges gyerekek kibontakozhassanak.

Az újság tartalma információkat nyújt az intézményünkben folyó munkáról, rendezvényeinkről, aktualitásokról.

- **Középiskolai felkészítők** működnek **magyarból, matematikából és biológiából**. Az elmúlt évek tananyagának ismétlésével, felvételi feladatsorok megoldásával, valamint kompetencia fejlesztő gyakorlatok végzésével segítik hozzá a gyerekeket a sikeres felvételi vizsgához. A tehetséggondozás tanórákon is megvalósul egyéni fejlesztéssel, differenciált feladatokkal, versenyekre való felkészítésekkel.

Az iskola valamennyi tanulója részt vesz valamilyen szabadidős tevékenységben: szakkörön, felzárkóztató- vagy fejlesztő foglalkozáson vagy a mátészalkai művészeti képzés valamelyik tagozatán.

8. Az észlelt problémák száma:

Több esetben fordult elő, hogy szülő kért segítséget a gyermekével kapcsolatos magatartási problémák megoldásához. Valamennyi esetben a közös megbeszélések, feladat meghatározások és azok véghezvitele enyhítette a kiemelt problémát. Problémák esetén a jelzést minden esetben megtettük a Szolgálat felé.

9. A látogatott családok száma:

A családlátogatásokat jellemzően az osztályfőnökök a Köznevelési törvény szabályai szerint végzik. Gyermekvédelmi felelős az osztályfőnök által jelzett észlelt probléma esetén, az osztályfőnökkel közösen végzett ilyen jellegű tevékenységet.

10. Kapcsolattartás a szülőkkel, tapasztalatok:

A kapcsolattartás ebben az évben jellemzően telefonon, és elektronikus üzenetekben zajlott.

A szülők ebben a rendkívüli helyzetben is figyelemmel kísérik gyermekük iskolai tevékenységét, talán még fokozottabban, mint a járvány kitörése előtt.

11. Fejlesztőpedagógia ellátásban részesülők száma:

Fejlesztő felkészítésben vesz részt 18 tanuló, melyet iskolán belül gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, SNI gyermekek pedagógiája szakmódszertanos pedagógus és két fő inkluzív nevelés tanára végez. A tantárgyi felzárkóztatást adott esetben a szaktanár végzi. Ettől a tanévtől a KLIK által fenntartott Pedagógiai Szakszolgálat újra biztosítja egy fő logopédus tevékenységét, aki az iskola épületében tudja ellátni a tanulókkal való foglalkozást.

f) gyermekvédelem;

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

a) Tájékoztatás, információnyújtás

b) Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.

c) Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.

d) Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.

e) Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.

f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.

- g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- h) Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A családsegítő alapvető feladata: a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetésének elősegítése, javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, a védelemben vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása, a helyettes szülői hálózat szervezése, prevenció, az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása.

Az észlelő és jelzőrendszer lehetővé teszi a családokat, gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint a veszélyeztetettség időben történő felismerését. Figyelemmel kíséri a lakosság életkörülményeit és szociális helyzetét, alap- és szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. Az észlelő és jelzőrendszer alapvető feladata az észlelés, és a jelzés, vagyis segítség kérése a probléma megoldására. A jól működő jelzőrendszer alapvetően a hatékony információcseréből indul ki – tudja, hogy mikor, hogyan és milyen információtartalommal jelezzen, illetve észleli a jelzésének hatását azáltal, hogy a Család és Gyermejkölési Szolgálat érdemben reagál a jelzésre.

A jelzőrendszeri tagok alapvető feladata az, hogy a gyermeket érintő, veszélyeztető probléma észlelésekor a saját szakmai eszköztárukat mozgósítva avatkozzanak be, saját szakterületük szabályait és a gyermek legjobb érdekét szem előtt tartva. Amennyiben olyan, a gyermeket veszélyeztető problémát észlelnek, mely megoldásában nem kompetensek, haladéktalanul jeleznie kell a Család és Gyermejkölési Szolgálat felé, akkor is, ha annak csak gyanúja áll fenn.

A jelzőrendszer tagjai a Gyvt. 17. §-a alapján a következők:

- a) az egészségügyi szolgáltatás nyújtó, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- b) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmények, a nevelési tanácsadó,
- c) a rendőrség,
- d) az ügyészség,
- e) a bíróság,
- f) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- g) a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Továbbá jelzéssel élhet bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is. A jelzőrendszer tagjaival nagyon jó az együttműködés, ami biztosítja a felmerülő problémák hatékony és gyors kezelését.

Jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2021-ben:

Ssz.	Megnevezés	Küldött
1.	Egészségügyi szolgáltató:	
2.	ebből háziorvosi jelzés	-
3.	ebből pszichológusi jelzés	-
4.	ebből védőnői jelzés	1
5.	Személyes gondoskodást nyújtó	3
6.	Napközbeni gyermek ellátást nyújtók:	1
7.	Átmeneti gondozást biztosítók	-
8.	Menekülteket befogadó állomás,	-
9.	Közoktatási intézmények:	
10.	ebből Általános Iskola	2
11.	ebből Középiskola	-
12.	Rendőrség	-
13.	Ügyészség, bíróság	-
14.	Pártfogó felügyelet	-
15.	Társadalmi szervezet, egyház,	-
16.	Áldozatsegítés és kárenyhítés	-
17.	Állampolgár	4
18.	Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	1
19.	Munkaügyi hatóság	-
	Összesen	12

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen átmeneti gondozást végző – helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona – nem működik. A településhez kb. 5 km-re lévő Mátészalkán működő gyermekek átmeneti otthonában és a Hodászon működő családok átmeneti otthonában próbáljuk elhelyezni a rászoruló gyermekeket és családokat.

Krízishelyzet estén bárki (más illetékességi területhez tartozó személy is) felkeresheti segítségért az intézményt. Továbbá a gyermekvédelmi és szociális támogatásokról szóló rendeletében az önkormányzat kifejezetten a krízishelyzetben lévők számára rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, illetve krízis segélyt (átmeneti segélyt) biztosít.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Nyírmeggyesen is, mint Magyarországon szinte mindenhol a gyermekek között főleg a focizás, a bőr rúgása terjedt el. A gyermekek számára ez az igazi aktív kikapcsolódás. Közösségépítő, sportolásra nevelő szerepe határtalan, ugyanis ezek a kis gyerekek, serdülők lesznek majd a Nyírmeggyesi Sport Egyesület aktív tagjai.

A sportegyesület tevékenységének fő vonala a futball. A Sport Egyesületet az Önkormányzat támogatásban részesíti, azonban szponzorok, valamint focit kedvelő magánszemélyek is támogatják.

Az egyesületben a futball szakosztály felnőtt és ifi korosztályra tagolódik. Az óvodai – iskolai oktatás rendjébe beépülő testnevelés, rendszeres mozgás megszeretteti a gyermekekkel a sportot, így szinte 100 % -ban nyírmeggyesi fiatalok alkotják a csapatokat. Az ifi csapatból, nagyon sok esetben egyenes út vezet a felnőtt csapatba. Mindkét korosztály rendkívül jó eredményekkel futballozik, évek óta az elsők között szerepel a megyei bajnokságban.

A felnőtt, és ifi csapat tagjait között a motiváló tényező nem a pénz, a fociért, gólokért járó díjazás, hanem elsősorban a futball szeretete, a mozgás öröme, a jó baráti közösség tartja itt a fiatalokat. Rendszerességre, csapatszellemre nevel. S hatalmas nagy mozgató – előre vivő erő az, amikor Nyírmeggyes apraja – nagyja a pálya mellől lelkesíti a csapatot egy - egy támadás, védelem alkalmával. Hatalmas ováció kíséri a gólokat, s a sikerben elismerésben részesülés a legnagyobb kincs a fiataloknak.

2021.07.26-2021.07.30. között Napközis tábort tartottunk 50 fő Nyírmeggyesi lakos és általános iskolai tanulóval. Az elnyert támogatás bruttó 949.447.- Ft.

A napközi tábor 2021-ben az Erzsébet program keretében került megszervezésre a helyi általános iskolában. A megpályázott összegből programokat, kirándulásokat szervezhettünk, tárgyi eszközöket szerezhettünk be. Az Önkormányzat a költségek 30 %-át megelőlegezte, amelyet az elszámolás során visszacapott.

2021.08.15-08.19 között a család és gyermekjóléti Szolgálat részt vett Nyírmeggyesi Református Egyházközség Bibliahetén.

2021.09.04- én a Család és Gyermekjóléti Szolgálat az Önkormányzat által megrendezésre kerülő Nyírmeggyesi vigadalom rendezvényen egéssznapos játszóházat szervezett. A lebonyolításban az óvodai és iskolai pedagógusok aktívan segítettek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Intézményi gyermekétkeztetés

Településünkön a gyermekétkeztetést jelenleg a Nyírmeggyes Község Önkormányzat „Nyitnikék” Óvodája és Konyhája elnevezésű költségvetési szerv látja el. A Gyvt. erre az ellátásra vonatkozó rendelkezései többször is változtak.

A kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok 2021. december 31-én:

Óvodai étkezők száma: 101 fő, ebből:	ingyenesen étkező	98 fő
	térítési díjat fizet	3 fő
Iskolai étkezők létszáma 215 fő, ebből:	ingyenesen étkezik	101 fő
	50 % kedvezménnyel étkezik	35 fő
	teljes térítési díjat fizet:	79 fő

A 2020/2021-es tanév/nevelési év megkezdésekor hatályos 151. § értelmében a gyermekétkeztetés során:

„2f) Ha a 21/A. § (1), (4) és (6) bekezdése szerinti gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja, úgy az intézményi térítési díjat a települési önkormányzat állapítja meg.

(3) A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

(3a) Ha a fenntartó vagy a települési önkormányzat a gyermekétkeztetést vásárolt szolgáltatás útján biztosítja, az intézményi térítési díj megállapítása érdekében az étkeztetést biztosító szolgáltató köteles elkülönítetten kimutatni a gyermekétkeztetéssel összefüggésben felmerülő nyersanyagköltséget.

(4) A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az intézményvezető a (3) bekezdés szerinti napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint az 21/B. §-ban megjelölt normatív kedvezményeknek a figyelembevételével állapítja meg. Ha a fenntartó kizárólag a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre állapít meg személyi térítési díjat, a személyi térítési díj meghatározásánál a 150. § (1)-(3) bekezdését nem kell alkalmazni.

(4a) Ha az étkeztetési feladatot települési önkormányzat látja el, a (4) bekezdés alkalmazásában intézményvezető alatt a települési önkormányzat azon intézményének vezetőjét kell érteni, amely a gyermekétkeztetést biztosítja. Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a személyi térítési díj összegéről történő értesítés

kézhéztételétől számított nyolc napon belül a települési önkormányzathoz fordulhat. Ha a települési önkormányzat intézmény közreműködése nélkül biztosítja a gyermekétkeztetést, a személyi térítési díj megállapítására, annak vitatására, csökkentésére és elengedésére vonatkozó szabályokat rendeletében állapítja meg.

(9) A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek nem állami fenntartású nevelési-oktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a nem állami fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján 21/B. §-ban foglaltakon kívül, illetve a 21/C. § (1) bekezdés b) pontja szerinti gyermekek számára további étkeztetési kedvezményt állapíthat meg.

(12) Gyermekétkeztetés esetén a 146. §-t, a 147. § (4) bekezdését, a 148. § (1), (4), (5), (8) és (9) bekezdését alkalmazni kell.”

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

(3) Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, illetve szakképzésben részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos

gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

(4) Az (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) a (3) bekezdés szerinti gyermeket,

c) az a) és b) pontba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A családbafogadó gyám a saját és a gyámsága alatt álló gyermek tekintetében is kérheti az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítását, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételek valamelyik gyermek tekintetében fennállnak. Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a családbafogadó gyám saját gyermekeinek és a gyámsága alatt álló gyermekeknek a számát össze kell adni. A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot is érteni kell.

(6) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés gyermekenként csak egy jogcímen vehető igénybe.

(7) Ha a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő személy már jogosult ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésre, ugyanazon étkeztetés tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést nem veheti igénybe.

(8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt nem jogosult ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre.

(9) Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

A szünidei étkezés megvalósulása fentebb kifejtésre került.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nyírmeggyes település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú, azaz roma és nem roma gyermekek között, és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A településen biztosított a gyermekjóléti alapellátás. Az Óvodában minden esetben tájékoztatják a gyermekek szülőit az ingyenes étkezési lehetőségekről, valamint az óvodáztatási támogatásról.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Az integrációs nevelés indokai:

- esélyt kell adni arra, hogy a gyermekek képességeiknek megfelelően fejlődjenek,
- megtanítani a gyermekeket, hogyan éljenek egy közösségben
- nő a halmozottan hátrányos gyermekek száma
- a családok nem kis hányada segélyekből, családi pótlékból tengeti életét, gyakran veszélyeztetve a gyermekek egészségét.

Az integrációs nevelési cél: A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. A közösségbe való beilleszkedés segítése. A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása. Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, feladattudat kialakítása a gyermekekben.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

A gyermekszegénység csökkentés, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket megfogalmazását, és megvalósítását igényeli. Az egyes részterületeken, mint a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghatározni. Ezen intézkedések célja, hogy a gyermek már a megszületésének pillanatától egyenlő esélyekkel indulva, avagy az esélyek javításában segítsenek.

A szegénységben vagy szegénység kialakulásának kockázatával élő gyermekek egy sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. Az átlagosnál sokkal nehezebb helyzetben vannak, a fogyatékos gyermeket nevelő családok, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok.

A település óvodai és általános iskolai ellátása fentebb részletesen kifejtésre került.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	80	16	20,00
2017	80	22	27,50
2018	84	18	21,43
2019	102	8	7,84
2020	99	10	10,10
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 99 óvodás gyermekek közül 2020. évi adatok alapján 10 hátrányos vagy halmozottan hátrányos gyermek van. Ez az arány 2016. évhez viszonyítva csökkenést mutat. Ez köszönhető annak is, hogy a törvényben meghatározott jövedelemhatár nem emelkedett arányosan a fizetések emelkedésével.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	119	38,02
2017	n.a.	169	55,23
2018	n.a.	124	41,75
2019	n.a.	40	14,13
2020	n.a.	31	11,74
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolában tanuló hátrányos, vagy halmozottan hátrányos gyermekek száma is csökkenést mutat 2016. évhez viszonyítva. Ez is köszönhető annak is, hogy a törvényben meghatározott jövedelemhatár nem emelkedett arányosan a fizetések emelkedésével.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A középszintű oktatásban résztvevő gyermekek pontos számára vonatkozóan nem rendelkezünk pontos adattal.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	79	46
2017	94	25
2018	71	18
2019	68	14
2020	54	7
2021	63	5

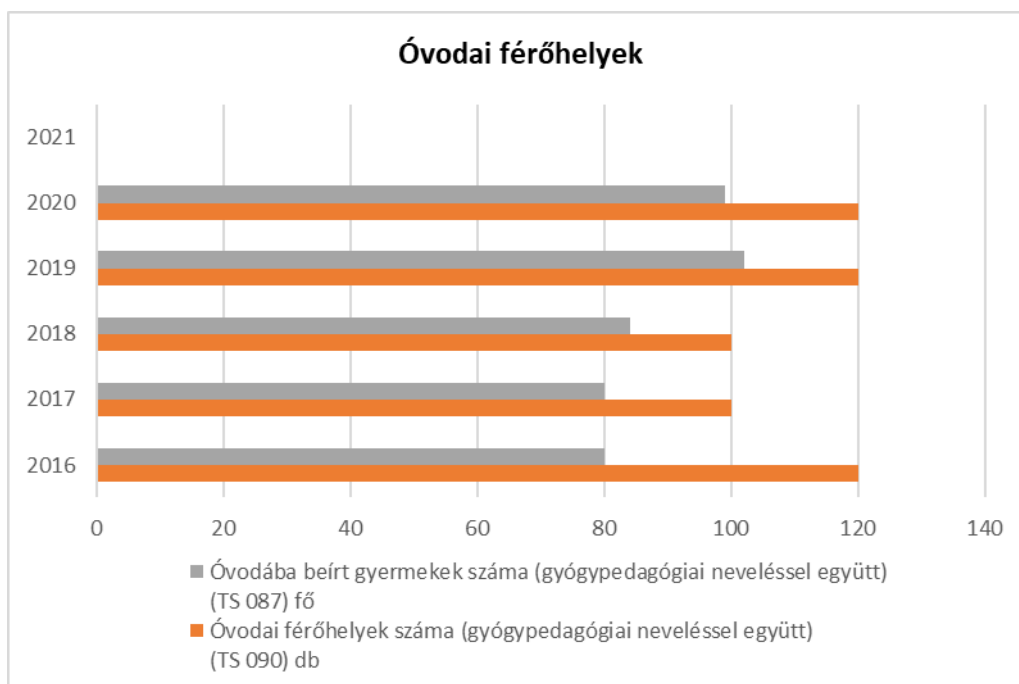
Forrás: TeIR, KSH Tstar

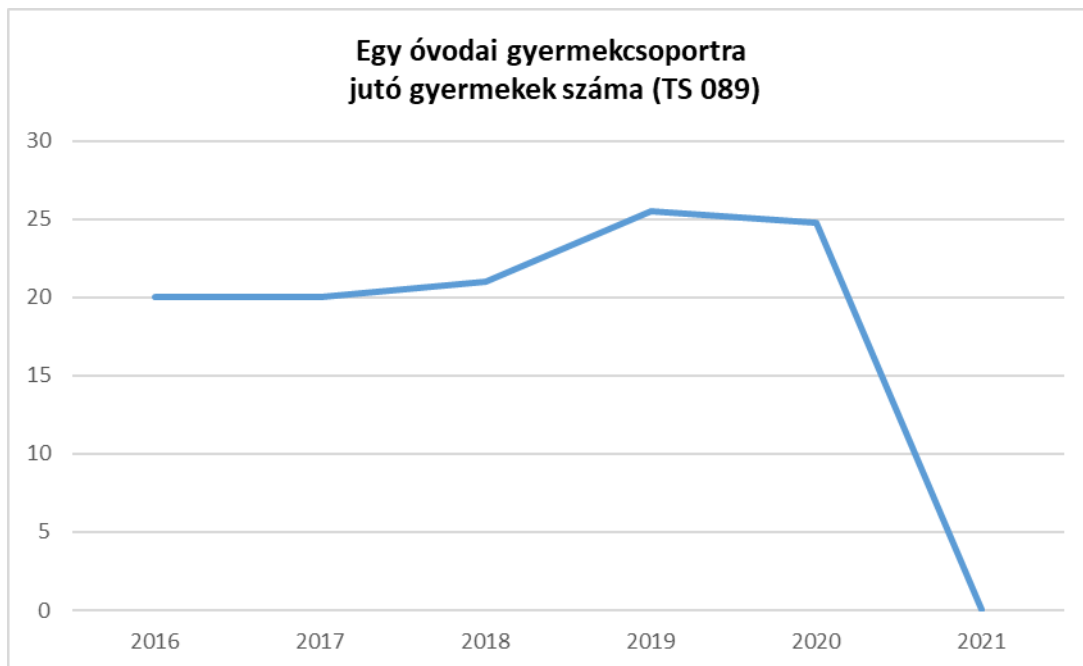
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	4	120	1	80	0	0	20
2017	n.a.	4	100	1	80	0	0	20
2018	n.a.	4	100	1	84	0	0	21
2019	n.a.	4	120	1	102	0	0	26
2020	n.a.	4	120	1	99	0	0	25
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai csoportlétszám 100 főről 2019. évben alapító okirat módosítással 120 főre megemelésre került, mert ebben az évben meghaladta a 100 főt az óvodába beiratkozók száma.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	16	1	19,56	45,37
2017	0	16	1	19,13	48,37
2018	0	16	1	18,56	46,13
2019	0	16	1	17,69	49,12
2020	0	15	1	17,60	51,89
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	39
2017	35
2018	38
2019	44
2020	40
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján az iskolánkban tanuló gyermekek létszámának több mint felét a környező településekről bejáró tanulók teszik ki.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Nyírmeggyesen az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A két kompetenciaterület mutatói nem térnek el egymástól jelentős mértékben, de a szövegértés eredményei jobbak. Hasonló következtetésre jutunk a két évfolyamon mért eredmények összevetésével is, a 6. és 8. évfolyamosok teljesítménye kiegyensúlyozott. Az országos átlagtól nincs jelentősebb mértékű elmaradás.

Az egyenlőségek biztosítása területén nagyon fontos, hogy a hh-s tanulók mutatói hogyan alakulnak az iskolai mutatókhoz viszonyítva. Az intézménynek elemezni kell valamennyi hh/hhh-s tanuló mutatóját, mivel felzárkóztatásuk az iskola egyik fő eredményességi mutatója.

Az KSH adatai szerint az oktatási intézményekben tanulók többsége előnyben részesíti az érettségit nyújtó középiskolákat. Az általános képzést nyújtó felsőfokú továbbtanulásra felkészítő gimnáziumokban inkább a lányok, míg a közvetlenül a munkaerőpiacra való belépést szolgáló szakiskolában a fiúk tanulnak tovább. A helyi diákok továbbtanulási mutatói alapján többen választják továbbtanulásuk céljaként a szakközépiskolást, mint az érettségit adó gimnázium. Ennek az állhat a hátterében, hogy a nyolcadikosok az érettségi mellé, már szeretnének szakmát is szerezni. Valószínűleg az itt végző diákok kevesebb arányban tanulnak tovább egyetemen, főiskolán.

Az Arany János Tehetségprogram a hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók középiskolai fejlesztését segíti. Örömteli, hogy az iskola erre a programra figyelmet fordít és tanévenként törekszik 1-1 tanuló életútját oly módon segíteni, hogy megkaphassanak mindent annak érdekében, hogy a szociális hátrány a továbbiakban ne jelentsen számukra nehézséget tehetségük kibontakoztatásában.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a hátrányos helyzetű gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás illetve étkezési, térítési díjukhoz 50% kedvezmény.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	-	-	n.a.	90
2017	-	-	n.a.	89
2018	-	-	n.a.	82
2019	-	-	n.a.	78
2020	-	-	n.a.	33
2021	-	-	n.a.	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti-, Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé
Szabadidős lehetőségek hiánya a községben	Szabadidő Klub létrehozása
A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától	A HH-s és HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítása, a szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezményes illetve ingyenes étkezésről
a célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak bölcsődei elhelyezésére nincs a településen lehetőség	Mini bölcsőde létrehozása A bölcsődei férőhelyek bővülése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra. Ennek eredményeképpen a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon sajnos mind a mai napig érzékelhetőek a nemek közötti különbségek. Kifejezetten súlyos formája a munkapiacokon tapasztalható hátrány: a nemek közötti versenyben a férfiak vannak előnyben mind a fizetéseket, mind a pozíciókat illetően. A magyar nők ma még mindig kevesebbet keresnek ugyanolyan végzettséggel/tapasztalattal ugyanabban a pozícióban, mint a férfiak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

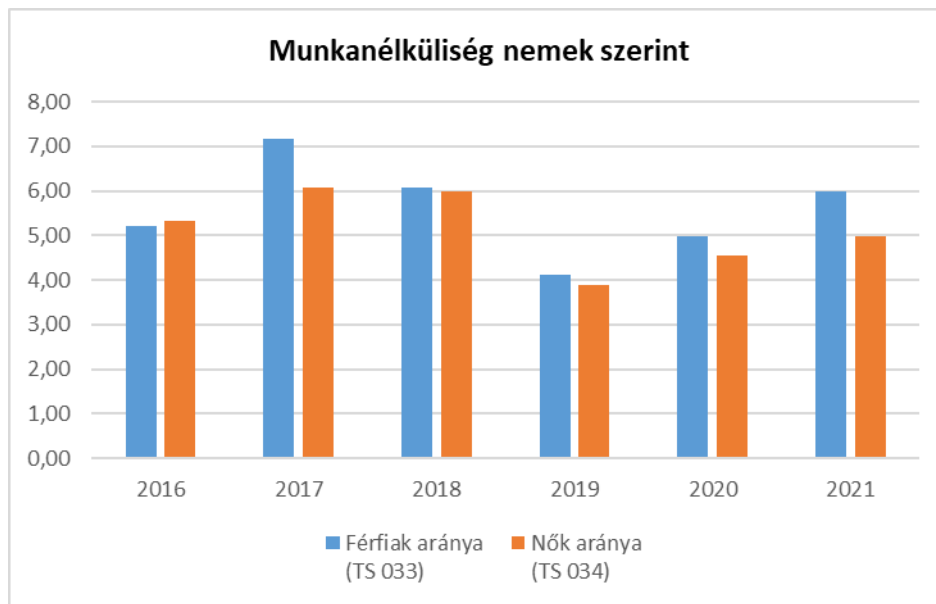
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezdednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	5,2	5,32	5,26%
2017	7,18	6,09	6,64%
2018	6,09	5,99	6,04%
2019	4,11	3,9	4,01%
2020	4,99	4,55	4,77%
2021	6	4,97	5,49%

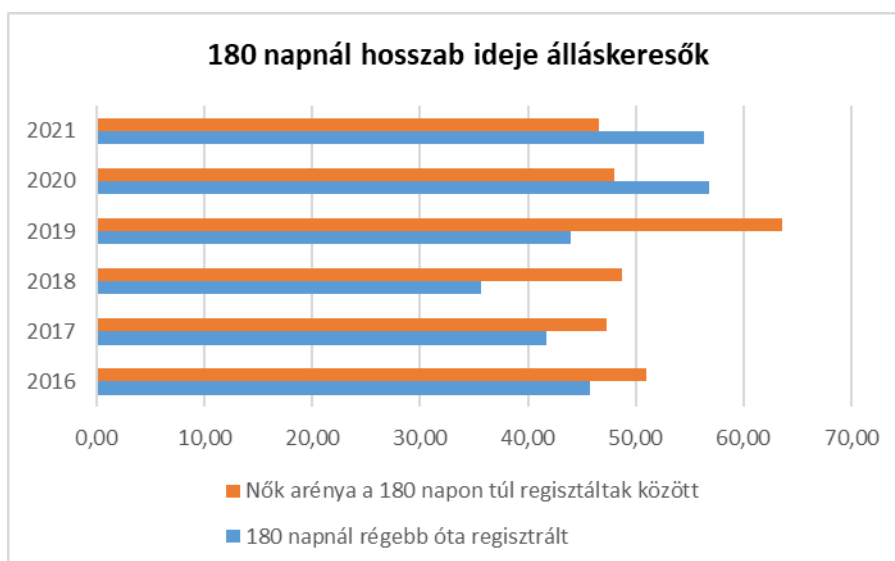
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

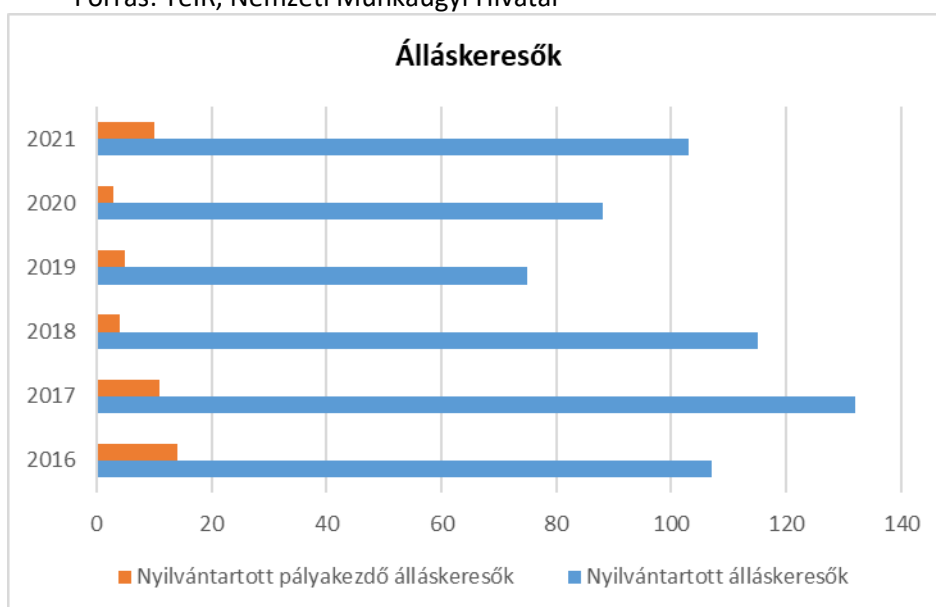
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	45,79	51,02
2017	41,67	47,27
2018	35,65	48,78
2019	44	63,64
2020	56,82	48
2021	56,31	46,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	107	14
2017	132	11
2018	115	4
2019	75	5
2020	88	3
2021	103	10

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünk a munkanélküliek foglalkoztatását, jelenleg a közmunka program keretein belül oldja meg. már ismertetett Start munkaprogramok közül a mezőgazdasági projekt keretében tudja leginkább segíteni a nők elhelyezkedését. A mezőgazdasági projektben részt vevők többsége nő. Ez idáig még településünkön nem elérhetőek a foglalkoztatást segítő képzési programok. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok Mátészalkán indulnak, de jellegüknél fogva jellemzően pl. a, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Ma Magyarországon a nők iskolai végzettsége általánosságban valamivel magasabb, mint a férfiaké. A nők nagyobb százalékának van középfokú, illetve felsőfokú végzettsége, mint a hasonló korú férfiaknak. A lányok a gimnáziumokban jelentősen felül, a szakiskolákban alulképviseletnek. Ez azt jelenti, hogy a lányok inkább általános középfokú képzést kapnak, és ritkábban tanulnak szakmát ezen a szinten. Az oktatás jelenleg Magyarországon nemek szerint szegregált, ami főleg a szakoktatásban és a felsőoktatásban érzékelhető.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mindkét nem számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, mint a bérkülönbségek, a munkakör betöltéséhez alkalmasság esetén is a munkáltató nem a női munkaerőt alkalmazza elsődlegesen. Sajnos jellemző az eltérő bérezés az azonos munkáért. Ez a probléma a közigazgatásban nem igazán megfigyelhető.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását egy 100 férőhelyes óvoda biztosítja és várja minden 3. életévét betöltött gyermek, de elsősorban a munkaerő piacra visszatérő gyermekek szüleit. Az óvoda a szülői igényekhez igazodva 06:00-17:30-ig tart nyitva. Az óvoda július hónapban van zárva, ekkor történik a helyiségek esetleges felújítása, takarítása. Az általános iskolában biztosított a gyermekek délutáni tartó felügyelete, a napközivel és a tanulószobai ellátás megszervezésével.

Nyírmeggyes településen nincs bölcsőde, ezen feladatát az Önkormányzat Társulás keretében látja el, ezért Nyírmeggyes Község Önkormányzata a gyermekellátási szolgáltatásainak fejlesztése által célul tűzte ki a fenntartható és minőségi foglalkoztatást, valamint a munkavállalói mobilitás támogatását, elsősorban a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítésével.

A helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást szeretné kialakítani, továbbfejleszteni, a kisgyermekesek számára napközbeni elhelyezést biztosító intézményt, a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formát is nyújtó **Mini bölcsőde** kialakításával, mindezt az óvoda szolgáltatásainak kibővítésével. Az ez által nyújtott szolgáltatás a nők munkaerő-piaci részvételét is elősegítené.

Jelenleg a Mini bölcsőde hiánya fékezi a nők megjelenését a munkaerőpiacon, és súlyosan veszélyezteti a szegénységi küszöbön élő kisgyermekesek egészséges fejlődését. A rendelkezésre álló védőnői adatok alapján a szülőképes korú nők, illetve gyermekvállaló korban lévő fiatalok száma ugyanakkor a fiatal korosztályokat érintő várható letelepedés-bevándorlás növeli a keresletet a Mini bölcsőde létrehozására.

A 0-3 év közötti gyermekek számának alakulását az alábbi táblázat szemlélteti. 2016. évhez viszonyítva a 0-3 év közötti gyermekeknek a száma visszaesett. A mélypont 2019-ben látható, azonban 2020-ról 2021-re növekedés mutatkozik.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	73	-
2017	1	64	-
2018	1	60	-
2019	1	55	-
2020	1	59	-
2021	1	62	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	-	-
2017	-	-
2018	-	-
2019	-	-
2020	-	-
2021	-	-

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	-	-	-	-	-	-	-	-
2018	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Településünkön a tavalyi évhez képest csökkent a várandós anyák és a gyermekek száma, ami egyrészt annak köszönhető, hogy jelentős azon családok száma, amelyek meggondolják, hogy második, harmadik gyermeket merjenek-e vállalni, másrészt a fiatalok a munkalehetőség hiánya miatt még a családalapítás előtt vagy kisgyermekes családként a munkalehetőség reményében elköltöznek. Azonban a társadalmi érdek az, hogy a nőket bátorítsuk a gyermekvállalásra. Ezért széles szociálpolitikai/oktatási programokkal kell őket segíteni: elérhető bölcsődei / óvodai / iskolai ellátást biztosítani, a munkapiacokon pedig sokkal elterjedtebbé és elfogadottabbá válik a részmunkaidős foglalkoztatás. A nőket arról is biztosítani kell, hogy gyermekvállalásuk idején szakmájukban is tovább tudnak fejlődni, ha azt igénylik.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. Az Önkormányzat helyi családi támogatás néven, pénzbeli juttatásként ösztönzi a fiatalokat a gyermekvállalásra.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek pontos adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

A 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A. §-a szerinti családvédelmi koordinációért felelős szerv 2020. január 1-jétől a 360/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján – a gyámhivatal helyett - a települési önkormányzat jegyzője, mely az ügyészség vagy rendőrség jelzése alapján folytatja le a jogszabály szerinti eljárását.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Családi és gazdasági okok miatt napjainkban egyre nagyobb igény merül fel a hajléktalanná vált anyák és gyermekeik együttes elhelyezésére. Az Anyaothtonok elsődleges feladata prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása. Településünkön anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, a krízishelyzetben lévő családokat községünk szomszédságában található Hodászon, illetve a megyeszékhelyen fogadják. Helyi szinten az elmúlt években egy család került átmeneti otthonba Nyíregyházára.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben, az önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 6 képviselő között, 5 nő van. Az önkormányzat munkatársainak 80%-a szintén a női nemet képviseli, továbbá az intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A család és a karrier összeegyeztetése nem könnyű. A nők nehezebb helyzetben vannak, mint a férfiak, mert a munka mellett ott van a család és a háztartás is. Ahhoz, hogy mindkét helyen megállják a helyüket jó szervezőképességre, hatalmas kitartásra és elszántságra van szükségük.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyobb a munkanélküliség kockázata a gyermekvállalás miatt hosszabb időre távol maradó nők körében	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Speciális képzési programok bővítése. (Mini bölcsőde)
A gyermekükkel otthon lévő nők elmagányosodása	a település közösségi életébe történő bevonás, közösségi munkára való ösztönzés a feleslegesség érzetének megszüntetésére
Szűrővizsgálatokon való alacsony részvétel	Prevenációs programok, egészségügyi szűrések helyben történő megszervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

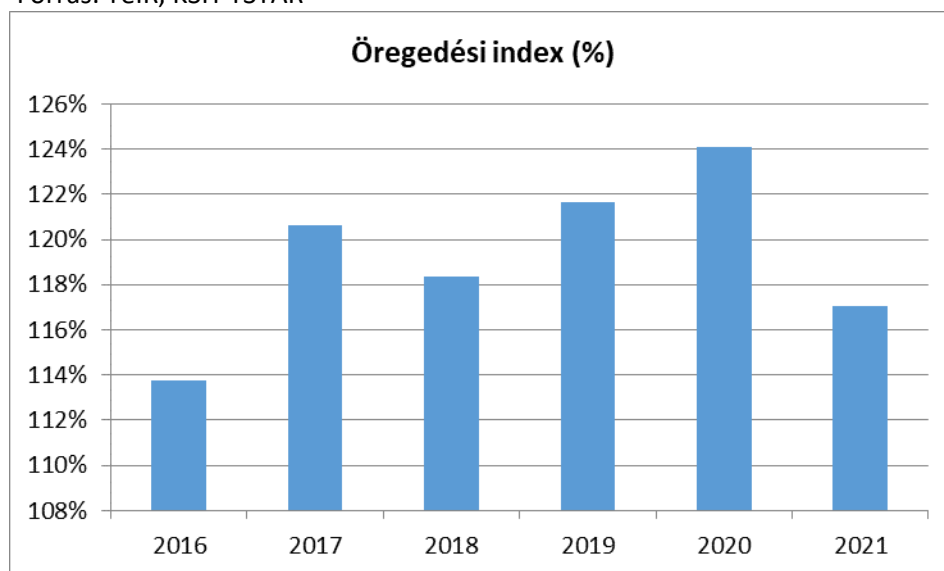
A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. 1950-ben az öregek aránya az egész világon 8%, 2000-ben 10% volt. Ez az évek során tovább növekedett, és előreláthatólag évek múlva a 60 éven felüliek fogják kitenni Európa 37%-át. Ennek a gazdaság fejlődésére, a munkaerőpiacra, a generációs transferekre gyakorolt jelentős közgazdaság hatásai várhatók. Mindezek alapján elmondható, hogy az idősebbek létszámának és arányának tartós növekedése közvetlenül kihat a generációs együttműködésre, ami a társadalmi együttműködés egyik fontos pillére.

Az öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. A mintegy 10 milliós létszámú népességben folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoport aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezek az arányok a születések és a halálozások

trendjeiből erednek; a külső vándorlások szerepe – legalábbis mostanáig – Magyarországon nem volt meghatározó. (forrás: KSH)

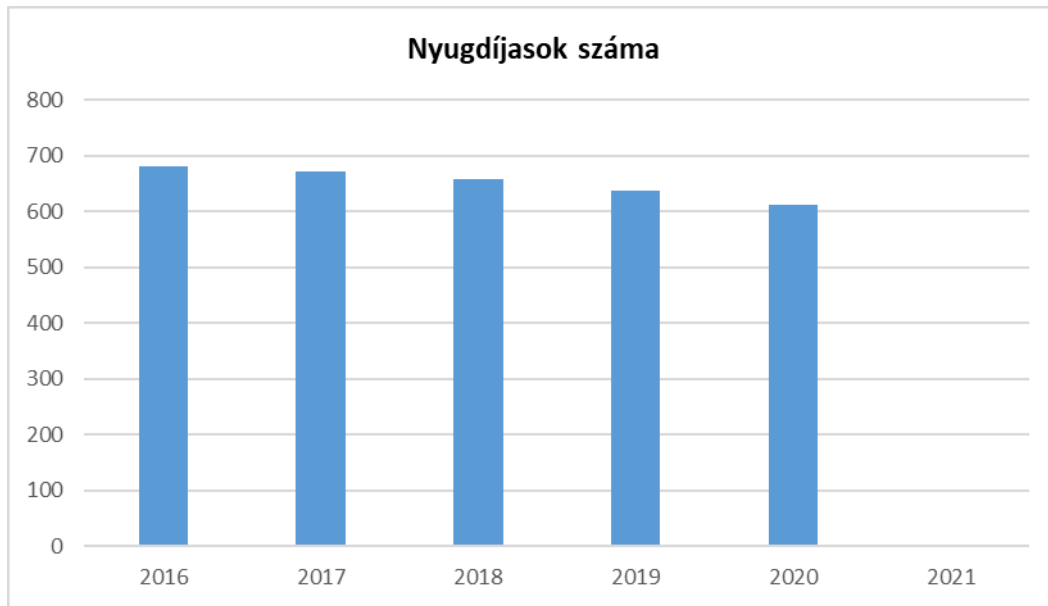
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	422	371	113,75%
2017	433	359	120,61%
2018	439	371	118,33%
2019	438	360	121,67%
2020	438	353	124,08%
2021	426	364	117,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	279	401	680
2017	269	402	671
2018	259	400	659
2019	253	385	638
2020	232	380	612
2021	n.a.	n.a.	-

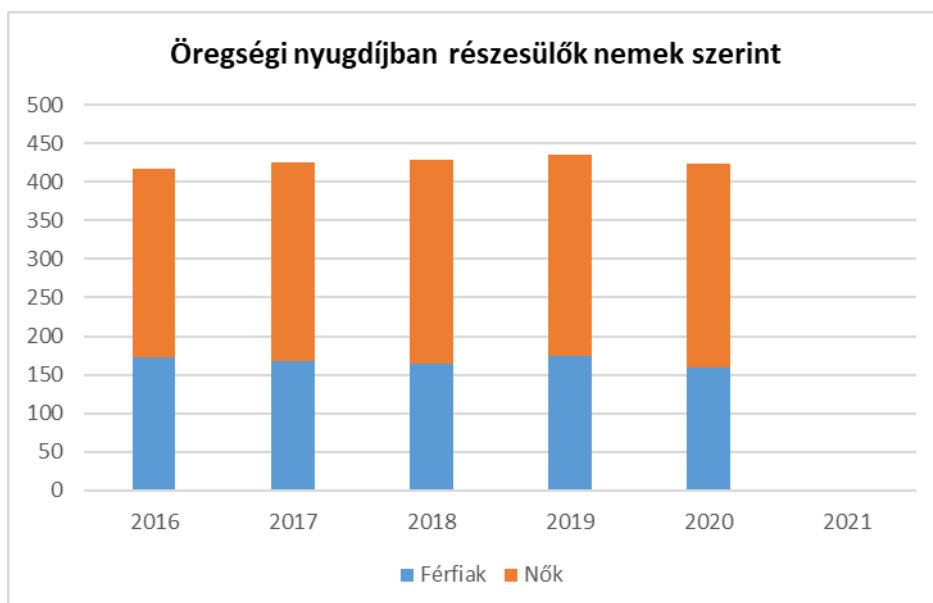
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	7	0	172	245	1	40	n.a.
2017	8	0	167	258	2	36	1
2018	8	0	165	264	1	33	0
2019	7	0	174	262	1	29	0
2020	7	0	159	264	1	25	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

A nyugdíjasok száma a munkanélküliség fenyegetettségére rohamosan nő, a nyugdíjak reálértéke romlott. A továbbdolgozók kiszorultak a munkaerő piacról.

A nyugdíjasok között a szegények és nagyon szegények aránya kisebb, mint más csoportokban, mert a nyugdíjminimum több mint a szociális ellátások, és a segélyeknél biztonságosabb. Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

Nyírmeggyesre jellemző időskori adatok:

Állandó lakosok száma 2020. december 31-én: 2.632 fő

Ebből: 60-69 évesek száma: 331 fő

70-79 évesek száma: 190 fő

80- X évesek száma: 98 fő

91-100 évesek száma: 7 fő

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A Kormány döntése alapján néhány területen foglalkoztathatóak nyugdíjasok, így például közalkalmazottként, iskolában. Azonban az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a település munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

Nyírmeggyesen a népességi adatok azt mutatják, hogy évről-évre folyamatosan nő az idősek aránya az összlakosság létszámához viszonyítva. Ezen lakosság egy részére jellemző, hogy egyedül élnek mindennapjaikat. Ez növeli az életminőség romlásának kockázatát, hisz minden költséget egyetlen nyugdíjból kell finanszírozni. Az, hogy az idősek hogyan élnek meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Ezen a téren jelentős a társadalmi szinten megoldásra váró problémák száma, a nyugdíjak reálértékének megőrzése, az idősek biztonságérzetének növelése, a szegénység, a megélhetési gondok elleni küzdelem. Nehezíti a helyzetet, hogy a családok aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több, mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való törődésre. Az időskorúak helyzetét jelentősen befolyásolja a családi állapotuk, amely alapján megfigyelhető, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

Községünkben az egyedül élő idősek aránya a felsorolt okok miatt magas. Az idős emberek nagy része magányosnak érzi magát, hiszen sokszor egyedül marad, unatkozik, e kettő által izolálódik, amely a szellemi és fizikai aktivitás hanyatlásához vezet, így önellátási képessége beszűkül, elesettség érzete folyamatosan erősödik. Ezen problémák sok embernél pszichés megbetegedéseket okoz.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája.

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) foglalkoztatási mutatói a településen alacsonyak mondhatók. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. A település elöregedő, az idős, nyugdíjas emberek éppen, hogy a ház körüli teendőket látják el. Mindenki kertés házban lakik, ahol akad munka bőven.

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	107	132	115	75	88	103
41-45 év (TS 042)	Fő	10	12	14	10	8	12
	%	9,35%	9,09%	12,17%	13,33%	9,09%	11,65%
46-50 év (TS 043)	Fő	16	17	12	8	6	6
	%	14,95%	12,88%	10,43%	10,67%	6,82%	5,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	16	23	21	7	12	13
	%	14,95%	17,42%	18,26%	9,33%	13,64%	12,62%
56-60 év (TS 045)	Fő	12	19	17	16	12	12
	%	11,21%	14,39%	14,78%	21,33%	13,64%	11,65%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	3	4	8	17	21
	%	3,74%	2,27%	3,48%	10,67%	19,32%	20,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

Gyorsan fejlődő világunk sürgető igénye az élethosszig tartó tanulás. Az időskorúak esetében különösen hiányos az informatika és az idegen nyelv ismerete. De hasznos lehet az egészség, az aktivitás megőrzésével kapcsolatos tudnivalók megtanulása is képzett szakemberektől. Jelenleg kevés olyan képzés van, amely céltudatosan az idősödők és idősek sajátos igényei szerint szerveződtek. A tanulás ennek a korosztálynak nem csak a társadalomban való részvétel szempontjából fontos és hasznos, de növeli az önbizalmat, csökkenti az elbizonytalanodás érzetét, javítja az önértékelést és az elfogadottságot. Foglalkoztatás szempontjából a 45 év feletti dolgozni vágyókat megkülönböztetés érheti a foglalkoztatók részéről. Igen nehéz az 50 év feletti alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkanélkülivé vált személyek elhelyezkedése.

Ez a 45-62 éves korosztály még erőteljesen munkaképes, azonban a foglalkoztatók nem bíznak a teljesítő képességükben, tanulási képességükben, amivel a legújabb technológiákat el tudják sajátítani. Ez igen nagy hátrányt jelent azoknak, akik ebbe a korcsoportba tartoznak, és munkanélkülivé váltak.

Nyírmeggyesen helyi szinten továbbra sem működik Idősek klubja, sem pedig nappali ellátást biztosító intézmény. Ennek ellenére az Önkormányzat évek óta rendezvényt szervez az Idősek Világnapja alkalmából, megemlékezvén községünk 65 év feletti lakosságáról, műsorral és levásárolható ajándéktalánnyal támogatták őket. Ezt követően egy falusi rendezvény keretein belül kapcsolódhattak ki, beszélgethettek órákon át rég nem látott ismerősökkel

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Általánosságban leszögezhető, hogy az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a község minden lakója részére, így az időskorúak részére is biztosított. Az önkormányzat fenti szolgáltatások területén eleget tesz minden kötelező feladatának, továbbá önként vállalt feladatok biztosításával is igyekszik jobb életkörülményeket biztosítani az időskorúak számára.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

A szociális alapszolgáltatások közül Nyírmeggyesen elérhető az étkeztetés és a házi segítségnyújtás.

Nyírmeggyesen 2011-ig Reménysugár Idősek Napközi Otthona név alatt működött nappali ellátás, mely kihasználatlansága miatt megszűnt, hisz évről évre egyre kevesebben vették igénybe ezt a szolgáltatást. Ennek hátterében a szabadidős programok szervezésének hiánya áll, melynek következtében az idősek körében érdektelenné vált az otthon látogatása.

Étkeztetés: A szociális ellátás során azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, ill. önmaguk és eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A napi egyszeri meleg étkelem biztosítása során a gondozottnak változatosabb, olcsóbb és szakszerűbb étkezésben lehet része.

Falu és tanyagondnoki szolgálat: Településünkön nem nagy a tanyán élő népesség aránya, azonban az időskorú egyedül élők aránya, így az ellátást zömében ők veszik igénybe. A tanyagondnok az alábbi alapfeladatokat látja el: étkeztetésben való részvétel, annak kiszállítása, helyi szociális szükségletek, egyéb szolgáltatási igények, információk

közvetítése az önkormányzat és a lakosság között. A tanyagondnoki szolgáltatás hozzájárul a települési hátrányok enyhítéséhez, lehetővé teszi az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást, segíti az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítését.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió kialakulása. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik házi orvosi praxis. Szakrendelés és kórházi ellátás igénybe vételére a 10 km-re fekvő Mátészalkán van lehetőség. Az ide való eljutás nagy gondot jelent, a különböző betegségekkel küzdő idősek számára. Ennek érdekében a településünk falu és tanyagondnokának segítségét lehetne igénybe venni, aki szervetett módon eljuttatja azokat a lakosokat, akik önhibájukon kívül nem tudják a helyi tömegközlekedést igénybe venni.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	422	0	110	59
2017	433	0	98	86
2018	439	0	105	98
2019	438	0	94	118
2020	438	0	106	134
2021	426	0	107	120

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a házi segítségnyújtás Társulás keretében ellátott feladat, melynek nagy kereslete van. Az egyedül élő időseknek jól esik egyrészt a társaság, másrészt van segítség a mindennapi bevásárlásban vagy takarításban.

A szociális étkezést az Önkormányzat a saját konyhájával biztosítja, melyre a mai növekvő árak mellett egyre nagyobb az igény.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az elmúlt években egyre több olyan program került megrendezésre, amelyben az idősebb korosztály is részt kívánt venni. Az Idősek Világnapja alkalmából, virággal, műsorral és étkezési utalvánnyal köszöntöttük a 65. év feletti lakosokat. Ezt követően az idősek is kedvet kaptak egy kis beszélgetéshez, rég nem látott ismerősökkel töltötték el az estét jó hangulatú műsorok mellett. Ezzel is elősegítve a kapcsolatépítést, megakadályozva az elmagányosodást. Nagy érdeklődés mutatkozott a részükről

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságáról községünkben nem készült felmérés, de általánosságban elmondható, hogy az idősök informatikai jártassága rosszabb, mint a fiataloké. Az országos tendencia azt mutatja, hogy az információs írástudás növekedésének az üteme lassabb az időskorúak körében. Ez a tendencia több befolyásoló tényezővel is magyarázható. Ezek közül az a legfontosabb, hogy az időskorúak lényegesen kevesebb időt töltenek tanulással a többi korosztályhoz képest. Felnőttoktatásban sem vesznek részt, tanulási motiváltságuk is alacsony.

d) a generációk közötti programok.

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősök is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki. Minden évben, október hónapban megrendezésre kerül az „Idősök-napja”, ahova a településen élő 65 év feletti személyek kapnak meghívást. A rendezvényen a fiatalabb korosztály szórakoztatja az idősebb korosztályt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödő és idős emberek fizikai és szellemi erőforrásaikkal jelentősen hozzájárulhatnak a gazdaság, a társadalom erősítéséhez, tudásuk elősegítheti a generációk közötti jobb együttműködést. Az időskorúak képességeinek közösségi hasznosítása megelőzheti a kirekesztés és a diszkrimináció kockázatát. Községünkben a régi hagyományokat felelevenítve az utóbbi években megrendezésre kerültek idősöket célzó programok. Ilyen az az Idősök Napja, melyre évről évre egyre nagyobb az érdeklődés.

Kulturális tevékenység körében az aktuális ünnepek, hagyományok felidézésére a népi szokások megismerésére nyílik lehetőség (pl.: Falusi karácsony)

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincsenek konkrét adatok az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére vonatkozóan	Az idősök körében kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeikről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, igényeikről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása
Sok az elmagányosodott, alacsony jövedelemből élő idős ember	Generációk, szomszédok közötti viszony javítása. Helyi közéletbe való szerepvállalás, többgenerációs kulturális közösségi tevékenységek szervezése, fejlesztése
Kulturális programok, rendezvények hiánya az idősök részére	Idősöket érintő programok megszervezése, Idősök Klubja

	létrehozása
Helyben nincs szakrendelés, melynek igénybevétele nehézséget jelent az időseknek	Falu és tanyagondnok által a vizsgálatokra való eljuttatás elősegítése, egészségügyi szolgáltatások elérése
Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

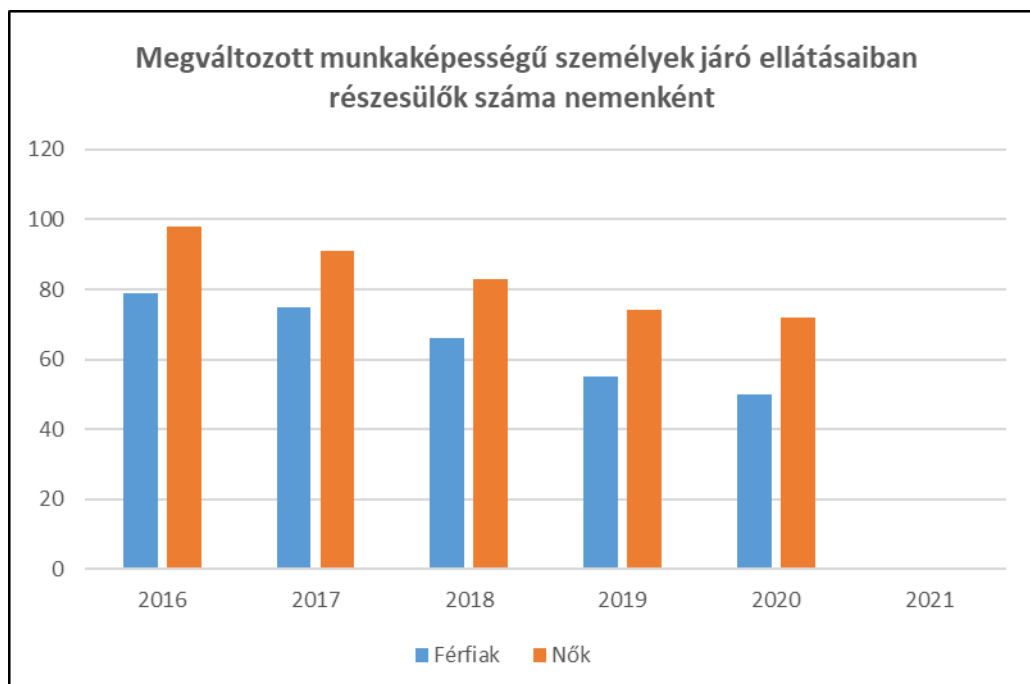
Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékosokkal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják. Magyarországon 490 ezer fogyatékkal élő ember él a 2011-es népszámlálási adatok szerint.

A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezeten, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	79	98	177
2017	75	91	166
2018	66	83	149
2019	55	74	129
2020	50	72	122
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A településen minden megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személy ellátásban részesül.

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Településünkön nincs pontos felmérés, statisztikai adatok a fogyatékkal élőkről, ezért nem is lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről, szükségleteiről. E célcsoport részére szervezett szolgáltatásokat, ellátásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján lehet tervezni. A csoport esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a jövőben szükségesnek látjuk egy olyan átfogó felmérés elvégzése, amelyből kitűnik a településen fogyatékkal élő személyek száma, jellemzői, problémái. Ezt követően feladatunk olyan környezet működtetése, hogy a fogyatékkal élő személyek is egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek az élet minden területén.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az értelmi fogyatékosok és különösképpen a középsúlyos értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terheltek: alacsony iskolai végzettség, szakmai ismeretek hiánya. Személyiségükre jellemző, hogy önállóan, bizonytalanok, döntésképtelenek; gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Ezeket a hátrányokat komplexen és tudatosan felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor egy sor pozitív lehetőség is rendelkezésre áll: a középsúlyos értelmi fogyatékosok képesek tanulni, fejlődni, megfelelő, számukra kifejlesztett módszerekkel, könnyen érthető tananyagokkal fejleszthetők. Általában együttműködőek, motiválhatóak, legtöbbjük szeretetteljes környezetben nevelkedett, jól szocializált vagy könnyen szocializálható, nem idegen tőlük a kitartó szorgos munka, többségükben a monoton munkát is jól tűrik. A nem megfelelő képzettség gyakori oka, hogy nincs megfelelő iskola a lakóhely körzetében, a többségi iskolák pedig nincsenek felkészülve az értelmi fogyatékos iskolások oktatására. Tehát legtöbbjüknek van esély, hogy megfelelő oktatási-képzési módszerekkel az iskolást kort követően elérhetjük, hogy munkára alkalmas, akár szakképzett munkavállalókká váljanak.

A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Nyírmeggyesen jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök

használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A településen sem önkormányzati, sem egyházi fenntartású, sem civil fenntartású intézmény nincs a fogyatékos személyek számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékos személyek településünkön részesülnek a jogszabályok alapján elérhető szociális ellátásban. A mozgáskorlátozott személyek a szociális étkeztetést veszik igénybe. De jelen vannak pl.: a közgyógyellátásban is. Viszont hiteles statisztikai adat, kimutatás ezen vonatkozásban nincs.

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást, kedvezményt az önkormányzat nem nyújt, de nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál. Közülük feltehetően többen rokkantnyugdíjasok, gyakrabban szorulnak rendkívüli segélyre, a betegségük kezelését a közgyógyellátás keretében támogatják. Az ápolási díj is azon ellátások közé tartozik, továbbá a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékos csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangostérkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A községben az egészségügyi ellátást biztosító központ magában foglalja a háziorvosi rendelőt, és a védőnői szolgálatot. Az épület akadálymentesített, ami a mozgáskorlátozott, illetve idős személyek számára az épület könnyebb megközelítését lehetővé teszi. A szakellátások azonban Mátészalkán vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent. A településen

működő falugondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő középületek nagyrészt mind akadálymentesítettek.

Fontos probléma, hogy a könyvtár csak lépcsővel közelíthető meg, így a mozgássérültek nem tudják személyesen igénybe venni a szolgáltatásait.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az óvoda és az iskola épülete akadálymentesített, azonban a kulturális területet nézve a könyvtár megközelítése problémás. A polgármesteri hivatal, a szolgáltató központ akadálymentesített, valamint az újonnan épült tornaterem is akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Kevés információnk van erről a területről. A magán szektor részéről pedig szinte semmilyen adatszolgáltatási kötelezettségük nincs az önkormányzat fele, erre a témára vonatkozóan. Azt tudjuk, hogy az akadálymentesítés komoly feladatként áll a jövőben a vállalkozások előtt is.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Helyi szintű közösségi közlekedés nincs, csak távolsági autóbuszok, illetve vonatközlekedés biztosított.

A korábban gondot okozó járdák állapotának javításán az Önkormányzat folyamatosan dolgozik.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen sem önkormányzati, sem egyházi fenntartású, sem civil fenntartású intézmény a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számára nincs.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Az anyagi támogatások mellett olyan

szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat. A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményekben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékossg-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossg miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Nyírmeggyesen élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Járdák akadálymentességének problémája	A felújításra szoruló járdák felújítása akár közmunkaprogram keretében, pályázatok figyelése.
Fogyatékkal élők foglalkoztatásának hiánya	Munkahelyek megkeresése, azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségére
Nem rendelkezünk adattal a fogyatékos személyek számát illetően.	Adatbázis létrehozása a fogyatékosok helyzetével, számával kapcsolatban

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A HEP készítésében és működtetésében a településen működő szervezetek és intézmények munkacsoport szintjén kapcsolódnak be. Ezek főleg jelzőrendszeri feladatok, valamint az aktuális célcsoportok körében a felvilágosítás, tájékoztatás, kapcsolattartás szintjén mozognak.

A HEP megvalósításának 5 éve alatt folyamatos partnerkeresés, munkacsoport bővítés zajlik majd, hogy minél szélesebb társadalmi csoportosuláson támaszkodhasson a helyi esélyegyenlőségi program működtetése.

Kiemelkedően fontos a településünkön a NEEKA Hungary Alapítvány működése, mely az Önkormányzattal együttműködve segíti a település lakosait. Ez az alapítvány egy

ilyen szervezet, amely Ukrajnából, Kárpátaljáról indult a 90-es évek végén. Tapasztalataink azt igazolták, hogy hazánkban is egyre nagyobb igény jelentkezett egy ilyen szervezet létrehozására. Az alapítvány neve: Nemzetközi Élet és Egészség Környezetvédelmi Alapítvány a Kárpátok Régióban Az alapítvány rövidített neve: NEEKA – HUNGARY Alapítvány Az alapítvány alapításának ideje: 2006. május 02. Az alapítvány székhelye: 4722 Nyírmeggyes, Ady Endre u. 44. Az alapítvány tevékenységének tárgya, célja: Az egészségvédelem, az egészséges életmód propagálása, részvétel a lakosságnak történő segítségnyújtásban, a betegek, rokkantak, egyedülállók, aggok, menekültek, menedéket keresők és más olyan személyek szociális felügyelete, melyek saját fizikai, anyagi vagy más különlegességei miatt szociális segílyt és támogatást igényelnek.

További feladatai közé tartozik: a tudomány és az oktatás fejlesztésének elősegítése, tudományos-oktatási programok létesítése és támogatása, a tehetséges, alkotó fiatalok támogatása, az innovációs tevékenységek támogatása, a rászorultak, rokkantak életkörülményeik javítása, az alacsony jövedelműek szociális rehabilitációjának elősegítése.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Partneri viszony van az Önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken és a kulturális programokon, aktívan vesznek részt a szervezetek. Az egyházzal szintén jó a Önkormányzat kapcsolata. Segítséget nyújt a felújításhoz, és a pályázatok figyeléséhez.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Önkormányzatunk tagja a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulásnak. Nyírmeggyes-Nyírcsaholy települések szennyvízhálózat kiépítése céljából társulást hoztak létre.

Testvértelepüléseink:

2017 márciusában a romániai Szinérváralja településsel kötöttünk együttműködési szándéknyilatkozatot. A testvérkapcsolat azzal a szándékkal jött létre, hogy erősítse a határon átnyúló együttműködést, a magyarság összetartozás tudatát. Célunk, hogy kölcsönösen részt vegyünk a községekben szervezett kulturális, társadalmi eseményeken, bemutassuk egymás értékeit, a hagyomány, a kultúra, a sport, a turisztika és egyéb más területen. Közösségeink diákjai közös versenyeken, kirándulásokon, megemlékezéseken vesznek részt, hogy erősítsék a nemzeti összetartozás gondolatát a felnövekvő generációkban. Az első Nyírmeggyesen megrendezésre kerülő a családi nappal egybekötött Testvértelepülési találkozó, amelyen részt vett Szinérváralja delegációja is. Természetesen a rendezvényünkön részt vett a település idősebb korosztálya is. Célunk a generációk közötti kapcsolatok erősítése, az idősebbek tapasztalatainak átadása. A második pillér a nyírmeggyesi képviselők részvétele e Szinérváraljai rendezvényen. A települések tagjai azáltal, hogy részt vesznek a testvér település legfontosabb rendezvényein, kiváló lehetőséget kapnak a helyi kultúra megismerésére.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi Önkormányzattal nincs megállapodása a község hivatalának.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Községünkben megépült a Neeka Csarnok, melyet pályázat keretében sikerült megvalósítani. Az épület célja, hogy a település és a térség hátrányos helyzetű lakossága életfeltételeinek hosszútávon történő javítása, fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása. De céljai közé tartozik még a rászorultak életkörülményeinek javítása, az alacsony jövedelműek szociális rehabilitációjának elősegítése. Közvetlen célcsoport a munkanélküliek, nagycsaládosok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők és idősek. A projekt keretében megváltozott munkaképességű, a tartós munkanélküli és fogyatékkal élők munkatevékenységre való megtanítása, foglalkoztatása révén számára munkahely teremtése, fenntartása, mely által aktív tagjává válhat a társadalomnak.

Az Alapítvány úgynevezett szociális elosztót hozott létre Nyírmegyyesen. Ez olyan helyiséget jelent, ahol a rászoruló emberek kulturált körülmények között tudják összeválogatni azokat a dolgokat, amire a családjuknak szüksége van. Az elosztó száz húsz négyzetméteren üzemel. A kiosztásra kerülő dolgok Hollandiából érkeznek a Port Agora Centrum-tól, akik azon felül, hogy Hollandiában összegyűjtik, raktározzák, válogatják a segély árukat, a szállítási költség előteremtésében is segítenek. A bázist a NEEKA Alapítvány tarja fenn a PARMEN ZRT támogatásával. Ezzel sikerült elérni, hogy a rászoruló emberek nyugodtan kiválogathassák azokat a dolgokat, amikre leginkább szükségük van. Ehhez természetesen az Alapítvány munkatársai is segítséget nyújtanak, hiszen az évtizedes szociális munkában eltöltött idő segít nekik abban, hogy gyorsabban megtalálják azokat a dolgokat, amit kérnek tőlük. Az elosztó heti rendszerességgel fogadja a rászoruló embereket.

Ezek után az Alapítvány az elmúlt években három és fél tonna ruhaneműt, cipőt, csizmát, játékot osztottak helyi a munkatársakkal a helyi Művelődési Központban. Ezzel sok család karácsonyát tudták szebbé tenni, hiszen nagyon sok karácsonyfa alá került, mint ünnepi ajándék. Ez szám szerint 339 családot érintett Nyírmegyyesen, segítve ezzel a rászoruló családokat is.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények,

egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Nyírmeggyes Község Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.nyirmeggyes.hu oldallal, melyen a községet érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP és ezzel kapcsolatos valamennyi információ. A HEP 2022-2027. tervezet az oldalon közzétételre kerül majd, így a település lakosai is véleményt mondhattak. Nyírmeggyes Község Önkormányzata Képviselő-testülete által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az SZGYF oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településünkön dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, helyi civil szervezetek. A helyzetelemzés során az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsődlegesen a célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a megfogalmazott problémákra intézkedések megfogalmazására koncentrált.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az intézkedési terv a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányaikat csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése. A hatékony, a tervezett intézkedések érvényesülését a HEP fórum fogja ellenőrizni.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott tartós munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása a tartós munkanélküliség leküzdése érdekében.
	Hátrányos helyzet generációkon keresztüli öröklődése	Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási programok szervezése
	Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megrekedése. A lakossági adósságállomány újratemelődése	Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakhatási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében). - Segítő figyelmeztetés az indokolatlan és nehezen nyomom követhető hitelek felvételének esetleges következményeiről.
	A településen élők egészségének folyamatos romlása. Gyógyszertámogatásra jogosultak száma.	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
	Nem regisztrált munkanélküliekről nincs adata az önkormányzatnak.	Ezen adatok felkutatása, nyilvántartás folyamatos vezetése.
	Pályakezdő fiatalok elhelyezkedési esélyei rosszak	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés elő-segítése, diszkrimináció csökkentése
Gyermekek	Magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti-, Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé
	Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala, magas a hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	Hátrányos helyzet visszaszorítása. Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelős által

	Szabadidős lehetőségek hiánya a községben	Szabadidő Klub létrehozása
	A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától	A HH-s és HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítása, a szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezményes illetve ingyenes étkezésről
Idősek	Nincsenek konkrét adatok az idősek életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére vonatkozóan	Az idősek körében kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeiről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, igényeikről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása
	Sok az elmagányosodott, alacsony jövedelemből élő idős ember	Generációk, szomszédok közötti viszony javítása. Helyi közéletbe való szerepvállalás, többgenerációs kulturális közösségi tevékenységek szervezése, fejlesztése
	Kulturális programok, rendezvények hiánya az idősek részére	Időseket érintő programok megszervezése, Idősek Klubja létrehozása
	Helyben nincs szakrendelés, melynek igénybevétele nehézséget jelent az időseknek	Falu és tanyagondnok által a vizsgálatokra való eljuttatás elősegítése, egészségügyi szolgáltatások elérése
	Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Nők	A gyermekükkel otthon lévő nők elmagányosodása	a település közösségi életébe történő bevonás, közösségi munkára való ösztönzés a feleslegesség érzetének megszüntetésére
	Szűrővizsgálatokon való alacsony részvétel	Prevenációs programok, egészségügyi szűrések helyben történő megszervezése
Fogyatékkal élők	Járdák akadálymentességének problémája	A felújításra szoruló járdák felújítása akár közmunkaprogram keretében, pályázatok figyelése.
	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának hiánya	Munkahelyek megkeresése, azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségére
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nincs lehetőség a településen bölcsődei elhelyezésre, a nők nehezen térnek vissza a munkaerőpiacra	Mini bölcsőde létrehozása

Jövőképünk

Nyírmeggyes Község Önkormányzatának fő célja, hogy a településünk lakosainak mindennapi életében a jólét biztosítása, életminőségnek javítása az esélyegyenlőségi szempontok különös figyelembevételével. Egy olyan település jöjjön létre, amely segíti a fenntartható fejlődés megvalósítását, melyben a felnövekvő generáció jövője biztosítva lesz. Szeretnénk egy olyan településen élni, ahol minden egyes lakos a helyi társadalom egyenrangú tagja. Ehhez meg kell teremteni azokat a feltételeket, amely minden ember számára elérhetővé teszi a társadalmi életben való részvételt. Fontos számunkra a mélyszegénységben élők, gyermekek, nők, idősek, fogyatékosok, egyenlő életkörülményeinek biztosítása és minél hosszabb távon való fenntartása. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, a község lakosaiban erősíteni kell a településhez való ragaszkodást, a társadalmi felelősségvállalást, az egyenlő bánásmód szemléletmódját. Különös tekintettel kell lenni a fent meghatározott célcsoportokra, majd az intézkedések megvalósítására, hogy az egyes csoportok esélyei teljes mértékben javuljon, és hosszabb távon fennmaradjon

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Mini Bőlcsođe hiánya	A célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak elhelyezése a településen lehetőség, továbbá Gyes-ről, Gyed-ről való visszatérni elhelyezkedése nehéz, így ebben a célcsoportban magasabb munkanélküli.	A bölcsődei férőhelyek bővítése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra. Ennek eredményeképpen a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken. Nők foglalkoztatásának elősegítése, gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények létrehozása, működtetése.	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Pályázat benyújtása szükséges.	Polgármester	2025. 12. 31. (szerda) Jelenleg nincs kiírt pályázat.	A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	Polgármester, kivitelező munkája, pályázati forrás	Pályázat elnyerése	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Tartozásokon való túllépés, szegénység megelőzése hatásának mérséklése	Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megkezdése. Lakossági adósságállomány újratermelődése.	Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása	Költségvetési koncepció, helyi szociális rendelet	Nem releváns.	Segítő figyelmeztetés az indokolatlan és nehezen nyomon követhető hitelek felvételének esetleges következményeiről.	Polgármester, jegyző,	2024. 12. 31. (kedd) A tájékoztatás a támogatás igénybevételéről folyamatos.	Közműtartozások számának csökkentése.	Emberi erőforrás, polgármester jegyző, szociális előadó munkája, pályázati forrás, intézményi gépjármű	Önkormányzat által fenntartható.	Nem releváns.

			elkerülése érdekében.)									
2	Örökletes hátrányok megakadályozása	A hátrányos helyzet generációkon keresztül öröklődik. A gyermek már beleszületik, viszi magával egy életen át.	A hátrányos helyzetű családok segítése, számuk csökkentése.	Szolgáltatástervezési koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.	polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Elvégezve Csökkent a HH és HHH gyermekek száma.	HH és HHH gyermekek számának csökkenése	Önkormányzati dolgozó, Családsegítő, Polgármester, Jegyző munkája, Pályázati forrás	Önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.
3	Az álláskeresők számára közmunkaprogram további bővítése	Tartós munkanélküliség	Községünk foglalkoztatási szintjének növelése.	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	A közmunkaprogram bővítése, célok összeegyeztetése, pályázatok figyelése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Község aktív korú munkanélküli lakosságának foglalkoztatása.	Foglalkoztatottak száma/pályázatok száma.	Pályázatban előírt források biztosítása.	Pályázatok által előírt szabályok szerint, közfoglalkoztatottak számának alakulása szerint	Nem releváns.
4	Egészségügyi szűréseken való lakossági részvétel ösztönzése	Egésztelen életmód, Helyben végzett szűrővizsgálatok kevés száma, azokon való alacsony részvételi arány. Magas gyógyszerköltség	A községben élő lakosok és elsősorban a hátrányos helyzetűek egészségi állapotának javítása	Nem releváns.	Nem releváns.	Szűrőbuszok, szakemberek helybeni fogadása, lakosság mozgósítása, idősebbek eljutásának segítése, gyógyszer támogatás	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Szűrőbuszok minden évben, egyre többen veszik igénybe.	Vizsgálatokon való résztvevők száma	Szűrőbuszok biztosítása, vizsgálatot végző szakemberek	Szűrőbuszok kapacitása alapján	Nem releváns.
5	A pályakezdő egyenlő esélyei	A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését olyan tényezők akadályozzák, mint a munkalehetőségek kevés száma, iskolai végzettség, de leginkább a szakmai tapasztalat hiánya.	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek növelése, diszkrimináció csökkentése	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése, emellett biztosítani kell a fiatalok képzéséhez, esetleg továbbképzéséhez való hozzáférésüket	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Szakmai gyak. bizt. a fiataloknak tapasztalatszerzéshez.	A képzéseken, munkahelyi tapasztalatokban résztvevők száma	A programokban, megvalósításához szükséges anyagi, technikai, humán erőforrások megteremtése pályázat útján	Pályázatok által előírt szabályok szerint	Nem releváns
6	Rendszeren kívüliek	Nem regisztrált munkanélküliek feltérképezése	Adathiány megszüntetése	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Adathiány megszüntetése, népességkutatás	polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Személyi, technikai körülmények egyelőre nem adottak.	Feltérképezett rendszeren kívüliek száma	Önkormányzati dolgozó, Családsegítő, Foglalkoztatási Osztály munkája Telefon, hivatali gépjármű Önkormányzati költségvetés	Önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A gyermekjóléti rendszer hatékonyságának	Magas gyermekvédelmi	Cél, hogy a gyermekek segítése	Költségvetési koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek”	A település jegyzője, családsegítő,	Jegyző, polgármester	2024. 12. 31. (kedd) A jelzőrendszer	Intézkedések száma	Az intézkedésben résztvevők szakmai	Önkormányzat által fenntartható.	Nem releváns.

	működése érdekében, jelzőrendszer működtetése	kedvezményben részesülők száma	minél hamarabb megkezdődhesen		Nemzeti Stratégia (2007-2032)	óvoda, iskola együttműködése a problémák minél hamarabbi felismerésére, továbbá az erre irányuló intézkedések megfogalmazása		hatékony működése, családok segítése.		tudása,munkaideje, önkormányzati költségvetés		
2	Szabadidő Klub létrehozása	A községben nincs szabadidős lehetőség	A szabadidő tartalmas eltöltése, céltalan csoportosulás visszaszorítása, sport, mozgás megszerettetése	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Klub működtetése, Hely feltérképezése, eszközök beszerzése	Polgármester	2024. 12. 31. (kedd) Nyírmeggyesi Ifjúsági Egyesület működése szünetel.	Jelentkezők, résztvevők száma	szerző, lebonyolító munkatárs, költségvetési és pályázati források, Ifjúsági Egyesület munkája	Önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.
3	Hátrányos helyzetű visszaszorítása	A község köznevelési intézményeiben magas a HH és HHH gyermekek aránya	Gyermekek életszínvonalának folyamatos figyelemmel kísérése pedagógusok és családgondozó által	Szolgáltatástervezési koncepció	Nem releváns.	Az integrációs nevelés folytatása, új célok kitűzése. Feltérképezés, életszínvonal javítására javaslattevés. Éves fórum létrehozása.	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógusok.	2024. 12. 31. (kedd) Hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan csökken.	Hátrányos helyzetű gyermekek létszámának csökkenése.	Jegyző, családsegítő munkája, előadók szakemberek biztosítása	Évente megtartott fórumokkal, beszámolókkal fenntartható	Nem releváns.
4	A HH-s és a HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítása, szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezményes ill. ingyenes	A kedvezményesen ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a hátrányos helyzetű gyermekek létszámától	A kedvezményesen, ill. ingyen étkező HH-s, HHH-s gyermekek számának közelítése	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Nem releváns	Szülők írásbeli, szóbeli tájékoztatása az aktuális tudnivalókról a HH-s, HHH-s nyilvántartás	Jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Egyre kisebb mértékben tér el.	A kedvezményesen ill. ingyen étkező HH-s HHH-s gyermekek száma kisebb mértékben tér el	Jegyző, szociális ügyintéző pedagógusok munkája, írásbeli tájékoztatáshoz szükséges technikai eszközök, irodaszerek	A szülők egyre többen veszik igénybe a hátrányos helyzetükből adódó gyermekékeztetési kedvezményeket a tanév/nevelési év során, valamint az ingyenes nyári gyermekékeztetés, legalább a gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek 30-50 %-a	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Gyermekjóléti, szociális ellátás megismerése, jelzőrendszer működésének hatékonyra tétele	Gyermekek egyedül nevelő, vagy többgyermekes nők családjában a szegénység kockázata magas	Anyagi, szociális körülmények javítása	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Az érintett csoport elérése, tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról, támogatásokról Pályázatfigyelés	Polgármester, Jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Folyamatos tájékoztatás, babamama klub a koronavírus előtt.	Programok és résztvevők száma	Polgármester, Jegyző, Családsegítő munkája, pályázati forrás	Részben önkormányzat által, részben pályázati támogatással fenntartható	Nem releváns.
2	Örömtelibb édesanyák	A magányrész kialakulásával nemcsak az anya	A nők magányrészének visszaszorítása Az	Költségvetési koncepció, Közművelődési	Nem releváns.	Szabadidős programok szervezése, fórum	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Női klubfoglalkozás, beszélgetések.	Családon belüli konfliktus figyelése, csökkenése,	Pályázatok költségvetési	Részben önkormányzat által, részben pályázati	Nem releváns.

		mentális állapota romolhat, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet.	anyák kiegyensúlyozottak, elégedettek legyek szerepükben	munkaterv		létrehozása, igény esetén gyermekfelügyelet működtetése			édesanyák mentális egészségének javulása	forrás, gyermekfelügyelet biztosítása	támogatással fenntartható	
3	Szűrővizsgálatok népszerűsítése a nők körében	Kiemelten nőket érintő népbetegségeket szűrő vizsgálatokon való alacsony részvétel	Vizsgálatok helyben történő elvégzése, azokon való részvétel ösztönzése	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Emlő és méhnyak szűrés, nem kívánt terhesség megelőzése Vizsgálatok hirdetése	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Méhnyakrák szűrés helyben.	Résztvevők számának növekedése, időben kiszűrt betegségek.	Polgármester, jegyző, háziorvos munkája, figyelemfelhívó plakátok	önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1	Az idősök orvosi ellátásának biztosítása érdekében, szükség esetén falugondnoki szolgálat igénybevétele	Helyben nem biztosítottak szakorvosi ellátások, szomszédos városba kell átutazni	Az idős emberek egészségének megőrzése, életminőségének javítása	helyi tanyagondnoki rendelet	Nem releváns.	Előzetes felmérés az egészségügyi intézménye történő elszállítás szükségességéről	Polgármester	2024. 12. 31. (kedd) Falugondnoki rend. lehetővé teszi az utaztatást	Az utaztatás száma, illetve a szolgáltatást igénybevevők száma	Gépkocsi üzemanyag költsége, falugondnok munkaideje	Normatíva igényléssel fenntartható	Nem releváns.
2	Generációs programok szervezése	Magas az egyedül élő, nyugdíjasok száma	Elmagányosodás megakadályozása, kapcsolatépítés	Költségvetési koncepció, közművelődési munkaterv	Nem releváns.	Előzetes felmérés szabadidős tevékenységek eltöltésével kapcsolatban. Programok megszerzése	polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Meggyesztivál, idősök napi ünnepség szervezése.	igénybevevők száma, programok érdekeltsége	A programok megtartásához helyszín biztosítása, szervező személyek, pénzügyi erőforrások	Önkormányzat koncepciójába beépítve fenntartható	Nem releváns.
3	Nyugdíjas Klub létrehozása	Idősök napközben nem tudják hasznosan eltölteni az időt	Nyugdíjas élet színesebbé tétele, baráti kapcsolatok kialakítása. Együttműködés közeli nyugdíjas klubokkal.	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Igényfelmérés, Önfelnevelés és Önkormányzati támogatás segítségével éves program kialakítása	Polgármester	2024. 12. 31. (kedd) Idősök nappali Klubja működött a koronavírus előtt.	igénybevevők száma, érdekeltségi szint, látogatók száma	Pályázati források, szakemberek munkája, igényfelméréshez hivatali gépjármű biztosítása	Önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.
4	Ne váljon senki áldozattá!	Az idősök gyakran válnak áldozattá	Az idősök biztonságának javítása. Az áldozattá válás lehetőségének megelőzése.	Bűnmegelőzési terv	Nem releváns.	Az idős személyek feltérképezése, különösen az egyedülállóké.	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Tájékoztató az idősöknek a biztonságuk javítása miatt.	Résztvevők száma, bűncselekmények visszaszorítása	Pályázati forrás, költségvetésből történő támogatás	Intézmény programjaiba beépítve fenntartható.	Nem releváns.
5	„Kattints rá Nagy!” Program	Idősök informatikai jártasságának hiánya	A program célja, hogy megtanítsa az idősöket a számítógép használatára, elsősorban az internet elérésére	Költségvetési koncepció, Közművelődési munkaterv	Nem releváns.	Igényfelmérés. Olyan rugalmas tematika kialakítása, amely illeszkedik a résztvevők felkészültségéhez, érdeklődéséhez, haladási sebességéhez	polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Érdeklődés hiányában még nem került megrendezésre a program.	Programon résztvevők aránya	Pályázat. Könyvtár biztosítása helyszíneként, anyagi, humán erőforrás	Önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.
6	Az idősök körében	Nincsenek konkrét	Naprakész pontos	költségvetési	Nem releváns.	adatbázis létrehozása	Polgármester	2024. 12. 31. (kedd)	ismertté válnak az	A technikai	meghatározhatóak	Nem releváns.

	kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeiről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározásával	adatok az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetükre, igényeikre vonatkozóan	adatok legyenek az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi helyzetére és vonatkozóan igényfelmérés szükséges a további tennivalók meghatározásához. Az igényfelmérést követően a HEP Munkacsoport összeállítja a javasolt intézkedéseket	koncepció		az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére, igényeire vonatkozóan, egyidejűleg az időskorúak tájékoztatása a helyben igénybe vehető szociális ellátási formákról, igényfelmérés igények ismeretében a szükséges intézkedésekre javaslat, intézkedési terv összeállítása		Adatb. létrehozása nem teljeskörű, tájékoztatás folyamatos.	idősökkel kapcsolatos adatok, az érintettek legalább 50 %-a ad választ a feltett kérdésekre	eszközháttért Polgármesteri Hivatal biztosítja (számítógép, papír, írószerszám, másolás)	a további tennivalók
--	---	--	--	-----------	--	---	--	---	---	--	----------------------

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	A járdák, utak korszerűsítése során az akadálymentesítési szabályok figyelembevétele	A felújításra szoruló járdák, utak felújítása akár közmunkaprogram keretében, pályázatok figyelése.	Az egyenlő esélyű hozzáférés az önálló életvitelben	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Az akadálymentesítés áttekintése, cselekvési terv készítése, pályázati támogatással fejlesztések megvalósítása	Polgármester, jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Járdák, utak korszerűsítése folyamatos.	Az akadálymentesített utak, járdák száma, aránya	Tervezőmérnöki munka, pályázatírás, utak korszerűsítésének kivitelezési munkái	Pályázati támogatással történő megvalósítást követően hosszú távon biztosított	Nem releváns.
2	Munkáltatók figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére	Fogyatékos személyek foglalkoztatásának hiánya	Ezen célcsoport foglalkoztatása, pályázatok figyelése, helyi vállalkozások megkeresése, munkahelyek	Költségvetési koncepció	Nem releváns.	Helyi vállalkozások, magánszemélyek, szervezetek megkeresése	Polgármester, Jegyző	2024. 12. 31. (kedd) Tájékoztatások közzététele.	Foglalkoztatottak száma, aránya	Polgármester, jegyző, járási hivatal munkája, helyi vállalkozók	Önkormányzat által fenntartható	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

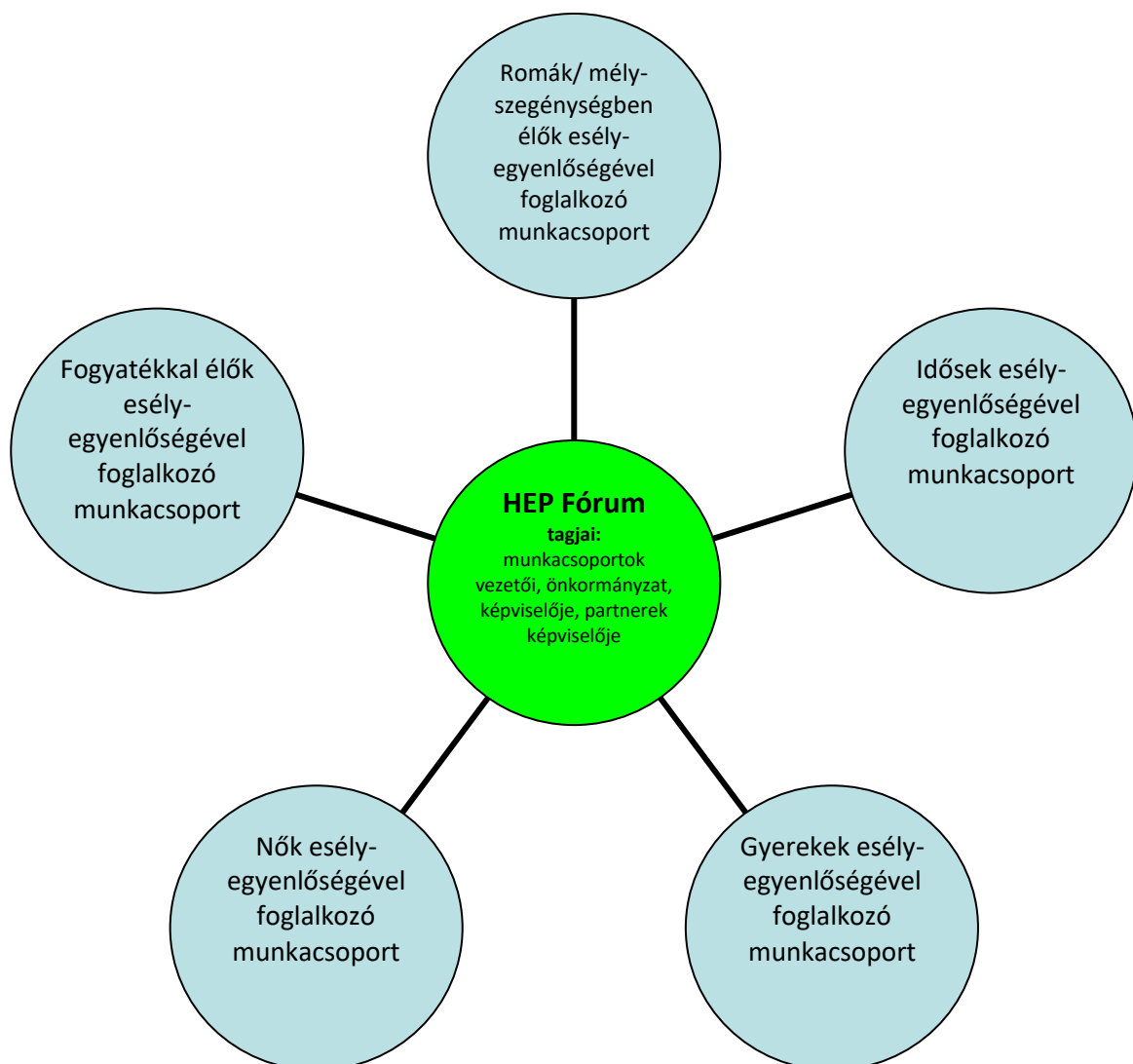
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nyírmeggyes Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nyírmeggyes Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 53/2022. (XI. 24.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nyírmeggyes, 2022. november 29.

Szűcsné Lov
Aláírás

Kivonat: Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2022. november 24. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

NYÍRMEGGYES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

53/2022. (XI. 24.)

önkormányzati határozata

a 2022-2027. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról.

A Képviselő-testület:

- 1) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-ában, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendeletben foglaltakra tekintettel megismerte és megtárgyalta Nyírmeggyes Község Önkormányzat 2022-2027. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (a továbbiakban: HEP.) – a helyzetelemzés és az intézkedési terv – tervezetét *(jegyzőkönyvhöz csatolva ... terjedelemmel)* és azt – az előterjesztett formában és tartalommal – **elfogadta.**
- 2) ezzel egyidejűleg **döntött arról is**, hogy a 66/2018. (IX. 25.) önkormányzati határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programját a HEP. elfogadását követően indult ügyekben már nem lehet alkalmazni.
- 3) **megbízta** a Polgármestert azzal, hogy – elsősorban az esélyegyenlőségi referens útján – gondoskodjon:
  - a) az elfogadott HEP. helyben szokásos módon történő közzétételéről, valamint
  - b) a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság (TEF), továbbá a HEP-pel érintettek számára történő soron kívüli megküldéséről, továbbá
  - c) az elfogadott HEP. alkalmazásáról, valamint az előírt kétévenkénti felülvizsgálat elvégzéséről.

Felelős: Polgármester

Határidő: 2022. november 30., illetve a 3)c) pontnál: kétévente

A határozatot kapják:

- 1) Polgármester, Jegyző (helyben)
- 2) Egyéb HEP-pel érintettek (székelyükön)
- 3) Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság (székhelyén)

Szőkéné Vadon Edit
polgármester

Bor Szabina
jegyző